

REÎNTREGIREA ROMÂNIEI

Rîntregirea României a fost posibilă în 1990, 1991. A fost o coordonată majoră a Revoulțiri Române. Cine s-a opus? Cine nu s-a implicat, deși trebuia? Președintele României era d-l Ion Iliescu, iar prim-ministru, d-l Petre Roman. Trădătorii trăiesc printre noi. Cunoscând ce s-a întâmplat, vom fi mai uniți în cuget și simțiri. Reîntregirea teritorială a României este inevitabilă! Pactul Ribbentrop-Molotov, prin care o bună parte din România este încorporată în Ucraina, se încadrează în categoria celor mai grave crime la adresa umanității. Tratatul din 1996, dintre România și Ucraina, este profund inuman, autorii lui fiind complici la crimă la adresa umanității, cu toți cei vinovați de inițierea, redactarea, parafarea, aplicarea și menținerea consecințelor acestui pact, ei înșiși devenind și coautori la menținerea acestor consecințe. Este vorba de d-l Emil Constantinescu, pe atunci președintele României, de d-l Adrian Severin, pe atunci ministru de externe, de d-na Zoe Petre, pe atunci șefa consilierilor prezidențiali s. a. Știați că în anul 1990, Federația Rusă acceptase să instituționalizeze învățământul în Limba Română, în întreaga Federație Rusă, pentru urmașii deportaților și pentru ceilalți români, care, forțați de împrejurări, trăiesc departe de locurile natale? În România minoritățile sunt protejate, au învățământ în limba lor, românii noștri, din străinătate, nu. Atunci președinte al României era d-l Ion Iliescu, iar prim-ministru, d-l Petre Roman.

GHEORGHE GAVRILĂ COPIL

SOCIETATEA CULTURALĂ BUCUREȘTI-CHIȘINĂU

(Reîntregirea României-mărturisiri, documente)

ISBN-973-9029-73-6

**DACIA ETERNĂ
BUCUREȘTI 1999**

Cuprins

22decembrie.....	5
Noaptea de 22 spre 23 decembrie.....	5
23 decembrie.....	6
24decembrie.....	7
Mihail Gorbaciov:- Domnule Petru Lucinschi, cine este domnul Gheorghe Gavrilă Copil ?.....	9
O delegație din Basarabia.....	9
Cu Alexandru Paleologu.....	10
Ion Iliescu.....	10
Noi, hotărâți să învingem!.....	10
Pentru a doua oară Moscova răspunde pozitiv la cererile noastre.....	11
In urma răspunsului Moscovei s-au suspendat demonstrațiile.....	11
Mai bine mort decât trădător!.....	12
Prutul lacrimilor noastre să-l acoperim cu flori.....	13
Armata română sesizase marea șansă istorică a Reîntregirii României.....	14
Armata sovietică va reacționa împotriva celor care vor încălca granița URSS.....	14
Scrisori deschise adresate șefilor de state cu granița pe Prut.....	15
Ne-am adresat și URSS ?.....	15
Republica Democrată Germană a României.....	15
Mihail Gorbaciov renunțase la reacția Armatei Sovietice.Opinia publică nu aflate.Nici noi nu știam. Cine știa ?.....	15
Acum e acum, apare organizatorul Podului de flori.....	16
Gheorghe Gavrilă Copil este un om periculos.....	16
Ion Pogorilovschi.....	16
Frontul Popular din Moldova.....	17
Victor Crăciun-Ion Iliescu.....	17
Abuzând de buna credință a fraților de la Chișinău.....	18
Smirna ! Panimaieș ?!.....	18
Iurie Roșca.....	19
Victor Crăciun-Petru Lucinschi.....	19
Șah-mat.....	20
În București, Victor Crăciun mai face una, de pomină.....	20
Telegramele de la Ungheni, din seara zilei de 6 mai.....	20

Ce a declarat Victor Crăciun, “organizatorul”	22
Curat lăutărie KGB-istă.....	22
Aprobarea dată de Kremlin.....	23
Podul de flori.....	23
Fotografii de la Ungheni.....	24
Prima mie de elevi de peste Prut la școlile din România.....	32
În Siberia, la românii deportați și la urmașii acestora.....	39
Corneliu Coposu și Ambasadorul URSS.....	39
Uniunea pentru Reîntregirea Teritorială a României.....	41
Românii de peste Prut în Parlamentul României.....	42
Este PNȚCD un partid KGB-ist ?.....	44
Infiltrații.....	48
Spre luare aminte.....	49
Ilie Ilașcu, militant ferm pentru Reîntregirea României.....	49
Monumentul trădării naționale și al crimei împotriva umanității, celor care au semnat, susținut, sau votat trecerea sub tăcere a Pactului Molotov-Ribbentrop.....	50
Câteva documente și articole	
Prutul lacrimilor noastre.....	56
Prutul lacrimilor noastre să-l acoperim cu flori.....	57
Stenograma convorbirilor purtate de președintele Societății Culturale București-Chișinău, d-l Gheorghe Gavrilă Copil, la Ministerul Învățământului al Republicii Federative Ruse, la Comitetul pentru Știință și Învățământ al Sovietului Suprem al RSFS Ruse, la Cabinetul prim-vicepreședintelui Sovietului Suprem al RSFS Ruse (Moscova 7-9 august 1990).....	58
Apelul Societății Culturale București-Chișinău lansat în Siberia, către românii din Siberia.....	69
Frați români.....	70
Detășamente pentru protejarea integrității teritoriale a Republicii Moldova.....	72
Încă vii în imperiul de gheață.....	72
Greva foamei.....	80
Românii de peste Prut trebuie să participe la alegerile generale din România.....	80
Parlamentarii din Chișinău, majoritari la București.....	84
Atenție la Moscova, politicieni români!.....	85
Ilașcu trebuie eliberat.....	85

Ilie Ilașcu în actualitate.....	89
Documente, articole și cărți publicate din 22/23 decembrie 1989 pâna azi. Autor, Gheorghe Gavrilă Copil.....	91

Anexarea Revoluției Române și a Podului de flori, de către casnicii Moscovei

22 decembrie 1989

În ziua de 22 decembrie mă îndreptam spre Televiziune, când, în apropiere, m-au întâlnit Liviu Petrina și Aurel Dragoș Munteanu. Le-am răspuns că voi intra în clădire. M-au întrebat dacă pot să-i iau și pe dumnealor. Eram într-o mulțime de tineri. În fața noastră câteva grupuri de militari. Pentru a intra în clădire existau unele dificultăți. Da, poftiți. Mi s-a deschis un drum, un culoar. Surprins de felul în care am intrat, Liviu Petrina și azi mă mai întreabă, de ce mi s-a făcut loc prin mulțime, iar la intrare, la fel. După ce am intrat, ne-am despărțit. Am urcat la unul din etaje și am intrat într-o cameră de analiză a situațiilor de pe teren, din capitală. Și de comandă. Așa am perceput-o eu. Pe coridor, lângă ușă, Stark- cam de pază, cam restrictiv, dar s-a retras un pas, făcându-mi un gest cu mâna, că nu se opune. Am intrat. Asupra unor hărți erau aplecate mai multe persoane, civili și militari... Tot în această zi am scris, la propunerea lui Liviu Petrina, un articol pentru Renașterea.

Noaptea de 22 spre 23 decembrie

În noaptea de 22 decembrie Liviu Petrina, Laura Sigarteu, Iftene Pop, Ioan Alexandru, Ulvine Alexandru și Victor Negară, la inițiativa lui Liviu Petrina, au înființat Partidul Creștin Național Țărănesc și au scris Proclamația acestui partid. Ar fi vremea ca acest grup să facă mărturisiri. Membrii săi au dat dovadă de curaj și simț politic.

În noaptea de 22-23 decembrie am fost cu Liviu Petrina, la invitația acestuia, la o tipografie, unde s-a tipărit ziarul **Renașterea**, Jurnalul Comitetului Național de organizare a Partidului Creștin Național Țărănesc. Liviu Petrina, dusese deja materialele spre publicare. În primul nr. sunt cuprinse articolul **Invierea**, de M. Eminescu și poezia **Plugarii**, de Octavian Goga și materialele semnate de Ioan Alexandru, Liviu Petrina, Iftene Pop, preot prof. dr. Constantin Galeriu, Gelu Bejenaru și Gheorghe Gavrilă Copil. Revoluția Română a fost o uriașă desfășurare de forțe cu caracter politic. A pune pe picioare un partid și a edita un ziar politic, fără a folosi vorbe mari, înseamnă maturitate politică. În jurul acestui partid s-a adunat Opoziția, fapt cunoscut, pe care nimeni nu l-a negat, ușor de probat, de reamintit. În primul nr. este scris: „Partidul Creștin Național Țărănesc s-a născut în focul jertfei pentru dreptate din 22 decembrie. El este Partid Creștin Democrat“. Oamenii politici ai PNT, supraviețuitorii pușcăriilor comuniste, au venit, după câteva zile, la PCNT, care activa deja. În nr. 2 din **Renașterea** (Dreptatea încă nu reapăruse, încât **Renașterea** a devenit și organul de presă al PNT) este precizat, într-un comunicat: „În ședința comună extraordinară care a avut loc la 26 decembrie 1989 în București, constatându-se identitatea de doctrină și program dintre Partidul Creștin Național Țărănesc, forurile de conducere au hotărât ca denumirea partidului să fie: Partidul Național Țărănesc-Creștin Democrat“. Așa a ajuns PNT, partid al Revoluției Române, sau altfel spus, participant la Revoluția Română...

23 decembrie

Generalul Ștefan Gușe reacționează public, opunându-se intervenției armatei sovietice în România. Indiferent de controversata personalitate a generalului, în legătură cu desfășurarea Revoluției Române la Timișoara, cu tragediile care s-au întâmplat acolo, istoria va înregistra adevărul că intervenția publică a generalului a avut o mare greutate pentru România. Ne

întrebăm până azi, de ce nume “sonore” de atunci, din timpul Revoluției, nu au făcut de îndată corp comun cu generalul Ștefan Gușe. Tot la un singur răspuns am rămas, pentru că solicitarea sprijinului militar din partea Moscovei a fost făcută de către “șef”, adică de către d-l Ion Iliescu. La Ambasada URSS (!), într-o convorbire telefonică cu Moscova. Cei ce știu, de frică, tac și azi. Intervenția televizată a generalului Ștefan Gușe a fost receptată cu exactitate, ca o împotrivire la această solicitare și ca un avertisment dat Moscovei.

La reacția publică a gen. Ștefan Gușe, Moscova tăcea. Această tăcere m-a determinat să resimt ziua de 23 decembrie, ca o zi extrem de grea pentru Revoluția Română. În ziua de 23 decembrie m-am adresat Moscovei, având în vedere cea mai gravă amenințare care plana asupra României - invazia militară străină. Mesaj în numele Comitetului Național de Acțiune București-Chișinău Trecere Liberă. Pe relele de transmisie, în condiții pe care le voi evoca, s-au confundat CNABCTR cu Comitetul Național al PCNT.

24 decembrie

Răspunsul Moscovei la mesajul nostru a fost că nu va trimite trupe militare în România. Dar, înainte, despre transmiterea mesajului. În condiții dramatice. E timpul să vorbesc despre o eroină a Revoluției. Transmiterea mesajului a avut loc, cu întreruperi, în decurs de mai multe ore. După o altă tentativă, eșuată. În jurul clădirii (PTTR), pentru luarea acesteia sub control, se trăgea. Gloanțele pătrundeau și în clădire, dar, despre acest aspect, mărturisirile sunt la alții. Se tace. Cu toată frica și disperarea prin care trecea tânăra cu care eram în legătură, singură în clădire, a înțeles exact importanța mesajului nostru, reușind, de la transmiteri fragmentare, needificative, să-mi facă legătura cu Chișinăul, cu Frontul Popular din Moldova (Mare este Dumnezeu!), cu întreruperi și reluări, dar FPM reușise receptarea mesajului, pe care l-a retransmis imediat Congresului Deputaților Poporului al URSS, domnului Mihail Gorbaciov. Transmisionista noastră era expusă. Trecea pe o cale îngustă, dintre viață și moarte. Nu a abdicat de la datorie, pentru a se refugia în locurile din clădire de mai mare siguranță. A revenit de mai multe ori în locul de maximă expunere, doar de aici avea șansa de a reuși. Trebuia să reușească înainte de eventuala avariere a instalațiilor, sau de ocupare a poștei. În tânăra aceasta, spiritul jertfelnic al Revoluției Române era viu! Cei care au încercat și au contribuit la anexarea Revoluției Române, din

nefericire nu-și dau seama ce păcat mare au săvârșit. Mesajul a ajuns unde trebuia. Mihail Gorbaciov, într-o pauză a Congresului (La care se anula Pactul Molotov-Ribbentrop), îi invită la dumnealui pe deputații români basarabeni și le comunică faptul că a sosit un mesaj de la București. Îl avea, jumătate îndoit pe dosul palmei, jumătate în palmă. Le arătă jumătatea din palmă: Venirea armatei URSS în România este inoportună...

— Vă comunic că nu vom trimite trupe în România.

Bucuria deputaților români a fost enormă. Amenințarea intervenției militare sovietice îi apăsase pe toți. Bravii noștri frați din Basarabia acționaseră și dumnealor. Mișcarea Democratică (devenită din luna mai 1989 FPM) ne aducea la cunoștință, de avertismentul dat Moscovei, și anume că românii din R. Moldova se vor așterne de vii în calea tancurilor sovietice, dacă acestea vor porni spre România. Dacă Revoluția Română are nevoie de ajutor, dacă România are nevoie de ajutor, dacă Bucureștiul, capitala tuturor românilor îi va chema, atunci ei, românii basarabeni, vor sări în ajutorul Patriei-Mame! În nici un caz armata sovietică! Tinerii căzuți în timpul Revoluției Române, eroina care a transmis mesajul, frații din Basarabia...

E momentul să evidențiez un alt aspect al convorbiri d-lui Mihail Gorbaciov cu deputații români basarabeni. Mihail Gorbaciov, la modul conștient, prin viclenie, a îndurerat până azi poporul român. A contorsionat și a complicat relațiile dintre România, pe de o parte, iar de cealaltă parte fiind, azi, imperiul sovietic de apus (Ucraina) și Rusia. Partea paginii din palmă o arătase. Cea îndoită, pe dosul palmei, nu. Exact, în palmă, la vedere, păstrase fragmentul cu împotrivirea noastră la intervenția armată: „... Această Revoluție este făurită de noi. Suntem în stare să o ducem singuri până la capăt! Venirea trupelor Moscovei ar fi cu totul și cu totul inoportună...” În dosul palmei: „... Oamenii din R. D. Germană și R. F. Germană circulă în ambele sensuri, în mod absolut liber, fără pașaport, fără vize, fără taxe vamale... Moscova într-adevăr poate oferi democrației noastre cel mai de preț dar... România și RSS Moldovenească... libera circulație a cetățenilor celor două state. Efectul asupra întregului popor român ar fi extraordinar. Inima casei europene ar bate și aici, de la Tisa până pe malul de răsărit al Nistrului. Așa să ne ajute Dumnezeu!” Bunul Dumnezeu pregătise cadrul și pentru Reîntregirea lină a României. Chiar la acel congres se anula Pactul Molotov-Ribbentrop. Și deputații Ucrainei, toți au votat pentru anularea tratatului, pentru declararea acestuia **nul ab inițio**. Ucraina, ca și Republica Moldova, încă nu erau state independente. Făceau parte din URSS. Ucraina își căuta aliați pentru a-și atinge idealul suprem, de

libertate, de independență. Reîntregirea Germaniei era în plină desfășurare. La Chișinău, deputații români au văzut textul în întregime. Au declarat că dacă Mihail Gorbaciov nu le-ar fi ascuns cealaltă parte a mesajului, având în vedere enormul prestigiu al Revoluției Române, încă în plină desfășurare și că la congres se anula un Pact care afectase teritorial și România, ar fi avut posibilitatea să aducă, în fața tuturor deputaților și invitaților, și problema Reîntregirii României. Oare cu ce se ocupau tovarășii care urcaseră în fruntea Revoluției Române? Sărmanii... Ce povară grea au lăsat pe umerii poporului român! În confruntarea cu Mihail Gorbaciov reușiserăm să câștigăm un punct. Invadarea României nu mai avea loc. Mihail Gorbaciov aștepta a doua mutare, hotărât să nu mai cedeze. Noi, hotărâți să câștigăm! Azi, cei care neagă șansele Reîntregirii României, începând cu 1989 și continuând cu anii 1990 și 1991, sunt cei care au fost absenți de la datorie.

Mihail Gorbaciov: - Domnule Petru Lucinschi, cine este Gheorghe Gavrilă Copil?

Că mesajul a avut un efect deosebit asupra lui Mihail Gorbaciov reiese și din faptul că deși șeful unui stat cu servicii secrete ramificate în întreaga lume și cu o participare chiar în timpul Revoluției Române, pentru plantarea la putere, în București, a KGB-iștilor români, nu știa ce forțe sunt în spatele acestui mesaj. Amploarea Revoluției depășise orice calcul. Petru Lucinschi: — Nu știu.

Ofițerii din Siguranța Statului Român, după preluarea puterii, în România, de către oamenii imperiului comunist, au fost martirizați. Străpunși în limbă și înălțați de ea, ca de o spânzurătoare. Iar ofițerii din armata română, din serviciile speciale, răstigniți. Unuia dintre ei i-am văzut urmele cuielor... iar azi văd poporul român răstignit, ca pe o cruce, pe albia Prutului! Din spiritul acestor martirizați ne tragem capacitatea de a acționa în problema Reîntregirii României. De a acționa neîntrerupt, până la împlinirea idealurilor noastre sfinte, indiferent de greutate și de unele împrejurări potrivnice. Moscova, necunoscând forțele noastre - astfel de forțe nu pot fi niciodată învinse, nu pot fi identificate în întregime - a reacționat cu înțelepciune. Mihail Gorbaciov a înțeles că e vorba de forța unui popor care era gata să acționeze pentru libertate și pentru Reîntregirea Țării.

Nimeni să nu se amăgească, nici un imperiu! Românii își vor reîntregi teritorial țara!

O delegație din Basarabia

La puține zile după primirea mesajului de către Mihail Gorbaciov, de-ndată după apariția întregului text în presa de la Chișinău, au sosit în București, la sediul PNȚCD, Leonida Lari, Grigore Vieru și Nicolae Dabija, în mod special, după cum au mărturisit, să cunoască persoana care a reușit să-l determine pe Mihail Gorbaciov să declare că nu va trimite trupe în România, și totodată a deschis calea Reîntregiri României, în plină desfășurare a Revoluției Române, dar era clar că veniseră la un partid de la care sperau împlinirea unor sfinte idealuri naționale. Pentru aceștia, România, atunci, era reprezentată de PNȚCD, dovadă că la PNȚCD au sosit. Atunci, la întâia întâlnire, cu adânci conotații politice, dintre românii de pe ambele maluri ale Prutului, pe cei trei români basarabeni i-am întrebat, în public, dacă doresc să candideze pentru Parlamentul României. Surprinși până în adâncurile lor rănite de ocupantul sovietic, au tresărit, luminându-se la față, într-un răspuns nerostit, dar receptat ca pozitiv, fiind aplaudați de cei de față.

Cu Alexandru Paleologu

În una din zilele dinainte de Crăciun, l-am întâlnit în mulțimea care înconjura Televiziunea, pe d-l Alexandru Paleologu, cu care ne-am îndepărtat la pas domol, la cererea dumnealui, deoarece mulțimea îl deranja (ca să folosesc un cuvânt blând), mărturisire care m-a contrariat și întristat. Îl cunoșteam de dinainte de Revoluție. Paleologu este un om bun. Are o inimă caldă, intuiește bine oamenii, are încredere în ei. Cultivă relațiile elegante, oferind primul din noblețea ce ar trebui să caracterizeze orice persoană. Mi-a făcut plăcere să-l reîntâlnesc și am preferat să rețin, acum, în scris minutele acelea, cu toată contrarietatea lor.

Ion Iliescu

Pe data de 26 decembrie ne adresam, printr-o scrisoare deschisă, **Către Frontul Salvării Naționale:**“ Oamenii din R. F. Germania și R. D. Germană circulă în mabele sensuri, în mod absolut liber, fără pașaport, fără vize, fără taxe vamale... A intrat Consiliul FNS în legătură cu Guvernul RSS Moldovenești, pentru a se ajunge să se legifereze o astfel de lege, la timp?“ Nu ne-a răspuns niciodată. În problema Reîntregirii României nu cunoaștem

nici un răspuns, în afară de cel contra Reîntregirii, dat peste un an, domnului Mihail Gorbaciov, când va semna Tratatul cu URSS, recunoscând granițele URSS.

Noi, hotărâți să învingem!

Domnului Mihail Gorbaciov, Congresului Deputaților Poporului al URSS- scrisoare deschisă din 30 decembrie 1989. Spre edificare, un citat: „Celei mai grele probleme umanitare europene, i s-a găsit o soluție salutară... germanii circulă în ambele sensuri, în mod absolut liber, fără vize, fără taxe. România își are o R. D. Germană a sa. E vorba de RSS Moldovenească... Se știe că românii din Bucovina de nord și din întreaga Basarabie au suferit cele mai cumplite nenorociri care se pot abate asupra unui popor: deportări, întemnițări, interzicerea cultivării în limba proprie, implantarea de coloniști pe pământul său, etc... Ceea ce este valabil pentru germani, în nici un caz nu se poate refuza unui alt popor. Chiar fără cazul Germaniei, poporul român are dreptul la această reparație morală... Acum, când pământul României este udat din belșug de sângele martirilor Revoluției... am descoperit, spre uimirea noastră, o altă dictatură, a vechiului regim stalinist din Uniunea Sovietică, dictatură care mai acționează dureros asupra poporului român. Nu mai suntem în stare să mai trăim sub lanțurile niciunei dictaturi. Proverbiala răbdare a românilor a luat sfârșit. Sute de mii de români suntem gata să pornim spre Prut, cu flori, în întâmpinarea fraților noștri de la răsărit de Prut. Nici o forță internă, nici un glas și nici o forță străină nu ne pot opri... nimănui nu-i mai este îngăduit să mai chinuie acest popor. Se știe că revolta noastră a început la Chișinău, a continuat la Timișoara, adevărată placă turnantă de sânge, de unde a cuprins întreaga țară, izbucnind, de nestăvilit, ca un vulcan... Credem că guvernele României și RSS Moldovenești pot onora această cerere a poporului român până pe data de 9 Mai, ziua proclamării Independenței de stat a României.“

Pentru a doua oară Moscova răspunde pozitiv la cererile noastre

Moscova îl trimite în România pe domnul Eduard Sevardnadze, ministrul de externe al URSS, care sosește la București în ziua de 6 ianuarie 1990, unde rostește răspunsul din partea conducerii, URSS: „Am discutat acest aspect și la nivelul cel mai înalt vor începe o serie de convorbiri în legătură cu regimul de graniță, astfel încât oamenii din România și RSS Moldovenească să poată avea, fără dificultăți, contacte.“ Numai că

oficialitățile statale din România au ignorat trenul istoric al Reîntregirii României, care se oprise în stație, pentru anii 1990 și 1991.

În urma răspunsului Moscovei s-au suspendat demonstrațiile

Domnului Petru Lucinschi, Prim-secretar al CC al PC din RSS Moldovenească-scrisoare deschisă din 14 ianuarie 1990: „În urma răspunsului primit din partea Moscovei, prin domnul Eduard Sevardnadze, am renunțat la demonstrații în sprijinul liberei treceri peste Prut. Nu mai este cazul să subliniem că astfel de demonstrații odată pornite, nu mai pot fi oprite... Moldovenii dintre Prut și Carpați sunt la un pas de a ieși în stradă. Transilvănenii la fel. Marșul național cu flori, în întâmpinarea fraților noștri de peste Prut, nu vom fi în stare să îl oprim. Și nici nu dorim“. Tovarășii dependenți de Moscova or fi răsuflat ușurați. Orice activitate amânată e posibil să nu mai poată fi realuată.

Mai bine mort decât trădător!

Securiștii KGB-iști din Securitate, din Guvernul Comunist, din PCR, din instituțiile de cultură, din Radioteleviziune, etc., își frecău mâinile a satisfacție. Păi dacă URSS nu e deranjată, dumnealor au șansa să se stabilizeze la Putere și încă sub asigurarea Moscovei! Că astfel de forțe oculte acționau atunci se știe, dar tac și azi. Dar de tăcut tac și deținuții politici cu mulți ani de pușcărie. Doar puțini au făcut adevărate mărturisiri și doar aceștia nu mai au azi sufletul după gratii! Tovarășii în civil din mai vechile echipe de anchetă și torționare, sau cei din anii de dinainte de Revoluție, de supraveghere și atenționare, că în țara aceasta nimeni nu mișcă, totul este sub control, au lăsat urme mai adânci decât se crede. Și semnatarul acestor rânduri a avut un astfel de ofițer, care, după cei douăzeci de ani de dinainte de Revoluție, i-a mai apărut în cale. Și ca să nu socot că e o simplă întâmplare fără tâlc, mi s-a postat chiar în holul blocului în care locuiesc și la 4-5 ani după revoluție! Doamne ce nebunie, unii români îi urmăreau, până la Revoluție, pe alți români, în loc să-i supravegheze pe KGB-iști și pe urmașii acestora, iar după Revoluție unii, în reprofilare orientativă, din comuniști sadea, se drapară în democrați. Nu a lipsit mult să-și sfășie hainele și să-și pună cenușă-n cap, spre a fi crezuți. Numai că sunt din marea grupare a foștilor, care au acționat împotriva Opoziției, cu o brutalitate nediferită de vremile în care floarea intelectualității românești a fost închisă și nimicită. Opoziția era formată din puținii supraviețuitori.

Până acum Opoziția striga că tovarășii subțiază dosarele extrăgând documentele care i-ar dovedi pe opresori. Acum, după ce au ajuns la guvernare, ar urma să fie subțiate de declarațiile opresaților?! Se știe că foștii deținuți politici, sub teroarea fizică și psihică au fost constrânși să dea tot felul de declarații, cu consecințe grave pentru alte persoane. Unii au devenit informatori. Nemărturisind adevărul mai sunt și azi întemnițați. De aceea se opun ca dosarele să devină o simplă bibliotecă publică. Ce jalnic! Dar eu știu că au fost și buni români înainte de Revoluție și în structurile statului autoritar. Îi știu, îi cunosc pe unii buni români din rândurile foștilor deținuți politici. Forța represivă, de la instaurarea comunismului în România, până la Revoluție, a lăsat urme adânci și în unii și în alții. Nu absolutizăm, nu generalizăm. Deținem date întristătoare în legătură cu incapacitatea de angajare, după Revoluție, pentru Reîntregirea Țării, din rândurile ambelor categorii, în situații favorabile, gata create. Frica de URSS a funcționat față de cei din fostele structuri comuniste de stat, cu rețelele de KGB-iști din aceste structuri, iar pentru foștii deținuți politici, în urma bătăilor pe care le-au primit, după gratii, de la vechile rețele KGB, de la părinții celor din noile rețele. Problema dosarelor este o problemă națională, care dacă nu este rezolvată prin totalul acces la ele, va lăsa o pată de umbră în sufletul acestui minunat popor. Doar scriitorii, prin harul lor dat de Bunul Dumnezeu, vor plonja în adâncimile nevăzute și vor restatua în lumină ceea ce Opoziția de ieri, acum Puterea, încearcă să mușamalizeze! După ce au oprit accesul la dosare, acum îl limitează. De ce am scris aceste rânduri? Pentru că în acest context a trebuit să acționăm. În aceste condiții a trebuit să reluăm activitatea de masă în problema Reîntregirii României și să ne desfășurăm activitatea în cei zece ani, de la revoluție până azi. Mai bine mort decât trădător. Trădare de țară înseamnă și neangajarea în astfel de activități.

Prutul lacrimilor noastre să-l aoperim cu flori

Comitetul Național de Acțiune București-Chișinău, pe data de 21 ianuarie 1990 se transformă în Societatea Culturală București-Chișinău, care obține statutul de persoană juridică pe data de 14 februarie. Constatându-se că oficialitățile de la București sunt absente de la procesul Reîntregirii României, cu încurajarea Cerului, a bunilor și străbunilor, s-a descins la organizarea uneia din cele mai prestigioase acțiuni naționale, reîntregitoare de țară, **Prutul lacrimilor noastre să-l acoperim cu flori**, păstrând astfel, la zi, șansele reîntregirii.

S-au stabilit contacte cu oamenii de încredere de pe întregul teritoriu al României. La răsărit de Prut, de organizarea acțiunii **Prutul lacrimilor noastre** s-a ocupat Frontul popular din Moldova. FPM făcea parte tot din Opoziție. Primul apel, **Prutul lacrimilor noastre...**, a apărut pe data de 15 februarie. Și acum, doar câteva mărturisiri din pregătirile pentru trecerea în trombă a peste un milion de români peste granița de la Prut. Din cele mai puțin cunoscute, sau deloc.

Armata română sesizase marea șansă istorică a Reîntregirii României

Trebuie să recunosc că ofițerii armatei române au reacționat cu demnitate, fără ezitare, față de marșul **Prutul lacrimilor noastre să-l acoperim cu flori**. Nu există îndoială că la vârf, din FSN, nu se controla în întregime armata română. Bătălia pentru îndepărtarea generalului KGB din fruntea armatei, condusă de forțele democratice din cadrul armatei (CADA), își atinsese țelul. Acesta a fost îndepărtat. Împreună cu ofițerii de graniță ai armatei române am stabilit toate punctele pentru trecerea graniței, unde, unitățile române de grăniceri au luat toate măsurile ce se impuneau! Dacă de la înălțimea conducerii politice a României se tremura și se supravegheau cu groază pregătirile și inevitabila trecere a acestei granițe, trase de sovietici în interiorul României, armata română de graniță s-a pus de îndată, cu frățietate și **profesionalism**, la dispoziția voinței naționale. Iar armata de graniță face parte dintr-un tot unitar, Armata României. Am avut întâlniri cu ofițeri superiori ai Armatei Române, în orașele dinspre graniță, întâlniri la unitățile militare, apoi în public, pentru buna organizare a acțiunii de-a lungul întregii granițe, unde era desfășurată și armata URSS. La întâlnirea publică de la Iași, din partea Frontului Popular din Moldova, au participat domniile Iurie Roșca și Sergiu Burcă. S-a obținut și aprobarea Mitropoliei Moldovei și Sucevei, pentru oficierea serviciului divin pe malurile Prutului. Deci și Biserica Ortodoxă Română a răspuns pozitiv, jertfelnic, la solicitările noastre. Nu există îndoială că Mitropolia Moldovei și Sucevei anunțase Patriarhia de solicitările noastre. Secretariatul Patriarhiei, prin preoții care au fost alături de noi, luase cunoștință de aceste solicitări, aducându-le la cunoștința Părintelui Patriarh.

Armata sovietică va reacționa împotriva celor care vor încălca granița URSS

Au existat și momente extrem de critice. Întâlnirea semantărilor acestor rânduri cu comandanții ai Armatei URSS, întâlnire convenită între părți, s-a desfășurat în termeni acceptabili, dar reacția dură a domnului Mihail Gorbaciov nu poate fi trecută cu vederea. Șeful URSS, prin agențiile de presă comunică lumii că Armata URSS nu va îngădui nimănui să-i încalce granița. Nu ne-am lăsat impresionați. Noi nu încălcam granița unui stat străin, ci treceam de pe un mal al unui râu din interiorul României, pe celălalt mal! Trecerea în trombă a unui milion de români peste Prut era inevitabilă.

Scrisori deschise adresate șefilor de state cu granița pe Prut

Ne-am adresat domnilor Petru Lucinschi, Vladimir Ivașco (Ucraina) și domnului Ion Iliescu, comunicându-le că trecem Prutul. Cităm din scrisoarea deschisă adresată d-lui Petru Lucinschi: „Pe data de 6 mai... aproximativ un milion de români vor podi cu flori rana pricinuită prin granița impusă în 1940, când... a fost anexată ultimativ, de către URSS, Basarabia, apoi, în același an și în același context, Bucovina de nord... Fiii poporului român de o parte și de alta a graniței, nu s-au văzut de zeci de ani, sau nu se cunosc deloc...”.

Ne-am adresat și URSS?

Acum, nu. Lăsăm comentariile pe seama politologilor. Ca să nu se creeze nici un fel de îndoieli, precizăm că toate documentele la care ne referim în aceste consemnări au fost publicate în presă la vremea respectivă (a se vedea la sfârșitul acestei cărți).

Republica Democrată Germană a României

Apelul **Prutul lacrimilor noastre să-l acoperim cu flori**, apăruse în multe din ziarele de pe cele două maluri ale Prutului, uneori prin reluare, inclusiv, la zi, în ultimul nr. al publicației Frontului Popular din Moldova, de dinaintea trecerii Prutului. Cităm din acest apel, semnat de Gheorghe Gavril Copil, președintele Societății Culturale București-Chișinău: „Republica Sovietică Socialistă Moldovenească, Bucovina de nord și județele din sudul Basarabiei sunt Republica Democrată Germană a României.“

Mihail Gorbaciov renunțase la reacția Armatei Sovietice. Opinia Publică nu aflase. Nici noi nu știam. Cine știa?

Românii, Revoluția Română, câștigaseră a treia oară în fața Moscovei. Spiritul întregitor de țară de la Alba Iulia plutea peste ape.

Răspunsul la întrebarea din acest subtitlu îl lăsăm să-l identifice cititorii.

Acum e acum. Apare “organizatorul “Podului de flori

Într-una din aceste zile mă întâlnește d-l Victor Crăciun, prim-vicepreședintele Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni, ca din întâmplare, pe stradă. Lucra la Radioteleviziunea din București. Domnia Sa își exprimă dorința de a se alătura acțiunii **Prutul lacrimilor noastre să-l acoperim cu flori**. Acțiunea noastră era deschisă tuturor românilor. Și-a exprimat dorința să trimită delegați din partea Ligii la centrele de organizare a trecerii Prutului. Am acceptat. Așa, la Iași, prof. Mihai Avădanei, președintele Filialei Iași a Societății Culturale București-Chișinău, persoana care răspundea de acest centru de organizare, l-a primit chiar pe fiul d-lui Victor Crăciun. La atât s-a redus, la un singur om, participarea Ligii la Organizarea Podului de flori! Desigur, cititorii se întreabă cum de am fost indus în eroare de acest om. Simplu. Nu-l prea văzusem de mulți ani. Îmi fusese lector, sau asistent la Universitatea Al. I. Cuza, din Iași. Activa la nivel de grupă. A abuzat de relația sacră dintre profesori și studenți. De unde să știu ce zăcea în sufletul său? De ceea ce punea la cale? De ceea ce era pus la cale? Și că dumnealui era executantul unor planuri oculte?

Gheorghe Gavrilă Copil este un om periculos

Prof. Victor Crăciun m-a întrebat unde voi fi de 6 mai, în ziua trecerii Prutului. I-am răspuns că acolo undeva fi cea mai mare cotă de risc, la Ungheni. Trenuri pline cu bravii români urmau să sosească la Iași din diverse părți de țară. Apoi, de la Iași, la Ungheni. A fost marea mea greșală. Se știa unde voi fi. Acum gândesc așa. Pe ziua de 6 mai, la Iași, sunt avertizat, la modul confidențial, că de la București, de sus, a fost transmisă o informație pentru slugărniciții Puterii KGB-iste din Iași, care

acum erau activați pînă la nivelul informatorilor de rând: Gheorghe Gavrilă Copil este un om extrem de periculos. Dar despre așa ceva, altădată...

Ion Pogorilovschi

Prof. Victor Crăciun și-a exprimat dorința să fie printre delegații de la Albița. N-am avut nimic împotriva. M-a întrebat cine este din partea Societății Culturale București-Chișinău. I-am răspuns că un om de mare bun simț, un om distins, cercetător de excepție, un om căruia sovieticii i-au nimicit familia, tatăl rămânând pe malul anexat de URSS, iar el, mama și surorile, pe malul de dincoace și că nu a reușit să-și vadă tatăl, iar sora, pentru că a încercat, a făcut pușcărie... Cine? Ion Pogorilovschi. Victor Crăciun s-a înroșit ca un rac și ne mai putând răbda tensiunea dumnealui interioară a scăpat un nu, apoi, atenuând, a spus, bâlbâindu-se, că ar fi bine să fie altcineva. Atunci trebuia să rup legătura cu acest om. Timpul presa. M-a întrebat dacă putea să meargă la Chișinău... Desigur.

Frontul Popular din Moldova

La Chișinău urma ca apelul **Prutul lacrimilor noastre să-l acoperim cu flori** să apară într-o ediție specială a ziarului FPM, cu un text într-o redactare comună, la care FPM avea tot dreptul, conform contribuției sale la această activitate, timp de o jumătate de an, din chiar timpul Revoluției Române. Și cu ultimele date tehnice, la stabilirea căroră FPM a conlucrat de la bun început, printre care, localitățile de trecere peste Prut, etc. (preluate în Apelul „lucrat“ de Victor Crăciun). Acest ultim apel ar fi fost semnat, în ordine, de FPM, de Societatea Culturală București-Chișinău, de asociațiile afiliate Frontului și, pe ultimul loc, Liga Culturală pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni, care, la drept vorbind, nu a contribuit cu nimic la această activitate. Și totuși prim-vicepreședintele ei, Victor Crăciun, a desfășurat o activitate, la Chișinău, cu un profesionalism care pînă azi ne cutremură, o activitate frauduloasă. Acest ultim apel avînd în frunte FPM l-am fi reproduș și în presa din București (unde a apărut cel „lucrat“ de Victor Crăciun). Reîntregirea României este un act politic. Ea nu se poate realiza fără un partid politic, iar atunci FPM era singurul partid politic unionist din Republica Moldova și România. Încă nu avea majoritatea parlamentară, dar era cel mai puternic partid din Opoziția de la Chișinău. Cu atît mai evidentă și mai gravă ne apare lucrătura antiromânească pusă la cale și finalizată de forțele KGB-iste din București, în frunte cu șefii lor de

la Kremlin.

Victor Crăciun—Ion Iliescu

În grabă mare d-l Victor Crăciun se îndreaptă spre Cotroceni, la d-l Ion Iliescu să-i spună. Oare ce să-i spună? Că a reușit să se infiltreze în activitatea Societății Culturale București-Chișinău.

Domnul Victor Crăciun a acționat conform indicațiilor primite de la domnul Ion Iliescu?

Domnul Victor Crăciun a acționat conform indicațiilor primite de la Ambasada URSS?

Domnul Victor Crăciun a acționat conform indicațiilor unor ofițeri cu care a conlucrat? Sau la indicațiile tuturor? Sigur este că oricare ofițer sovietic din serviciile secrete KGB ar fi acționat și ar fi vorbit ca și dumnealui. Profesional, conform ordinelor șefilor săi de la Moscova.

Abuzând de buna credință a fraților de la Chișinău.

Înainte de a merge la Chișinău, d-l Victor Crăciun a fost la d-l Ion Iliescu. Înainte de a merge la d-l Ion Iliescu, aflând că urma să mă prezint la Părintele Patriarh Teoctist, a reacționat cu rapiditate:— La Părintele Patriarh eu mă duc! Și s-a dus și la Părintele Patriarh!

Ajungând la Chișinău a abuzat de buna credință a fraților de acolo, erijându-se în delegat de la București, din partea domnului Gheorghe Gavrilă Copil, personal. Delegat, delegat, dar ce fel de delegat? Doar nu îl mandatase G. G. Copil să săvârșească fraudă la care s-a pretat! Pentru așa ceva îl delegase, îl mandatase altcineva. Fraților, începu a grăi Victor Crăciun, nu trebuie să-i supărăm pe sovietici. Ascultați-mă pe mine. Știu ce zic. Nu uitați, îl reprezintă pe domnul Gheorghe Gavrilă Copil. Tebuie să facem noul apel. Iată, avem în față toate documentele Comitetului Național de Acțiune București-Chișinău Trecere Liberă, cât și ale Societății Culturale București-Chișinău. Să păstrăm spiritul lor. La lucru fraților. Nu mai este timp de pierdut. Nici un minut. Și au lucrat frații de la Chișinău, cu febrilitate, la un apel care respecta doar în aparență textul și spiritul documentelor noastre. Abilul Victor Crăciun i-a îmbrobodit pe toți.

Smirna! Panimaieș?!

Câteva modificari sau omiteri se strecoară în noul apel, care, toate, coroborate, ne dovedesc că nu a fost întâmplătoare.

1) În loc de Prutul lacrimilor noastre..., Podul de flori.

2) Aliniatul din apelul original, mobilizator și de succes, în raportul dintre Revoluția Română și Moscova, că RSS Moldovenească, Bucovina de nord și județele din sudul Basarabiei sunt R. D. Germană a României, este eliminat în întregime.

3) Sintagma Prutul lacrimilor noastre, atât de mobilizatoare, cu trimitere la Octavian Goga și la nevoia de Unire, este eliminată, dar d-l Victor Crăciun simțind că se cam desconspiră, introduce în interiorul noului apel expresia „Prutul răbdării noastre“.

4) Victor Crăciun abuzează scandalos de buna credință a fraților de peste Prut, încât în noul apel se introduce fraza (Negru pe alb!): „Nu se va ține nici un discurs, nu se vor afișa lozinci, nu va fi lansat nici un apel.“ Tovarășe Victor Crăciun! Nici Moscova nu s-a așteptat la un astfel de rezultat al misiunii D-voastră! Întâlniți-vă la Prut, cu pumnul în gură! Smirna!

5) Și pentru ca totul să pară firesc, în noul apel se poate citi: „Este ceea ce s-a supus atenției domnului Mihail Gorbaciov... de Gheorghe Gavrilă Copil, în care s-a sugerat obiectivul acțiunii noastre de azi.“ A cui? Doar „organizatorii“, de acum, erau alții. Organizatorul, omul din față, era altul!

Iurie Roșca

Victor Crăciun, versat, tranșează rezolvarea unei situații extraordinare, prin telefon. Victor Crăciun: — Domnule Iurie Roșca apelul e gata. A lucrat la el toată elita. Sunt aici lângă mine. Ascultați. Și-i citește câteva paragrafe. Iurie Roșca are o scăpărare. O observație. Victor Crăciun: — Este acceptată. Se mai schimbă câteva amabilități la telefon, apoi Victor Crăciun, subit întrerupe convorbirea. Victor Crăciun, către frații din Chișinău, de lângă dânsul: — Ați văzut fraților?! Și Iurie Roșca este de acord! Domnule Victor Crăciun, cu ce a fost de acord? Cu felul cum s-a înserat în text observația dumnealui. Ați întrebat: Acum e bine? Da, a răspuns Iurie Roșca,

în sensul că observația dumnealui este exprimată exact. Că este de acord cu noua formulare. Dar, după ce ați pus receptorul jos, ați extins acordul lui Iurie Roșca pentru tot apelul și pentru semnarea lui. Gata fraților, degrabă, să fie publicat! Nu mai pierdem timpul! Gata! Și gata a fost! Eu plec de îndată la cine trebuie!

Victor Crăciun-Petru Lucinschi

În grabă mare Victor Crăciun se îndreaptă spre sediul Partidului Comunist din RSS Moldovenească, la domnul Petru Lucinschi, Primul secretar al CC al PC, să-i spună. Oare ce să-i spună?

Șah-mat

Apariția noului apel a fost un adevărat șah-mat pentru Frontul Popular din Moldova și pentru Societatea Culturală București-Chișinău. Nu se mai putea face nimic. Organizatorul Podului de flori: Liga Culturală... d-l Victor Crăciun în persoană. Din condei, într-un anume fel, situația trecuse sub controlul Moscovei și al unor pământenii de-ai noștri cu sufletul kremlinizat. Redusese la tăcere Frontul Popular din Moldova, singura forță politică unionistă participantă în permanență la organizarea acestei activități. Acesta a fost țelul Moscovei. Pe care și l-a atins prin calul troian Victor Crăciun. Eram perpleși, revoltați, dar nu mai puteam face nimic. L-am prevenit însă pe Victor Crăciun, că va veni și ceasul adevărului. Cu mulțumirea misiunii îndeplinite în deplasare, revine la București, unde...

La București, Victor Crăciun, mai face una, de pomină

Anunță în scris toate ambasadele din București că Liga Culturală pentru Uniunea Românilor de Pretutindeni este organizatoarea Podului de flori. Nici un cuvânt despre Front sau București-Chișinău.

Numai un om care a ascultat de niște comandanți a putut face tot ce a făcut dumnealui. Altfel ar fi vorba de ceva maladiv, de pofta de a fi în față... Nebunie în toată legea. S-a atentat grav la imaginea țării. Ambasadele știau de toată activitatea noastră, activitate publică. Nu numai ambasadele, ci întreaga suflare românească și opinia publică internațională. Nu s-a gândit domnul Victor Crăciun că este român? Că prestigiul unei țării depinde de caracterul fiilor săi? Peste câteva săptămâni, tot întregului popor român i s-a mai aplicat o grea lovitură: Mineriada. Imaginea țării a suferit enorm, și

chipul ei mai este cernit și azi.

Telegramele de la Ungheni, din seara zilei de 6 mai

La sfârșitul zilei de 6 mai ne-am simțit obligați să comunicăm gândurile noastre unor șefi de state. Au fost transmise telegrame domnilor Mircea Snegur, Mihail Gorbaciov, Petru Lucinschi, Vladimir Ivascenco (Ucraina) și domnului Ion Hadârcă, Președintele Sfatului Frontului Popular din Moldova. Telegramele au fost redactate împreună cu delegații Frontului Popular din Moldova de la acest punct de trecere a graniței, dar, din motivele evocate până acum, nu le-au putut semna, ele fiind transmise doar în numele Societății Culturale București-Chișunău. Desigur ar fi prea mult să le reținem în contextul acestor pagini pe toate, dar vom selecta din câteva, încât cititorii să fie informați și să aibă elementele de evaluare. Pentru că vom reproduce și declarațiile d-lui Victor Crăciun, făcute tot de la fața locului, de pe graniță, la Albița, tot pe 6 mai.

Domnului Mircea Snegur, Președintele Sovietului Suprem al Republicii Moldovenești:

„După zeci de ani de grea suferință, un popor despărțit de o graniță abuzivă și-a dobândit posibilitatea, timp de câteva ore, de a se revedea și îmbrățișa. Orele acestea trebuie să devină ani, secole, eternitate. Românii bucovineni și basarabeni și cei de la apus de Prut, suntem un singur trup viu, poporul român. Rana deschisă prin Tratatul Hitler-Stalin din 1939, conform căruia Basarabia a fost anexată, în 1940, anexare extinsă și asupra Bucovinei de nord, este o ofensă adusă întregii lumi civilizate... granița de pe Prut, un adevărat zid al Berlinului...”

Domnului Mihail Gorbaciov, președintele URSS:

„Este de netăgăduit că venind în întâmpinarea nevoilor fiilor poporului român... de a petrece împreună fie și numai ore... Moscova de azi recunoaște gravele prejudicii aduse poporului român prin Tratatul Hitler-Stalin, din 1939 conform căruia Basarabia a fost anexată în 1940, anexare extinsă și asupra Bucovinei de nord...”

Domnului Vladimir Ivașenko:

„... Se știe că Ucraina nu are nici o vină de faptul că Basarabia a fost anexată, în 1940, conform Tratatului Hitler-Stalin, din 1939, anexiune

extinsă și asupra Bucovinei de nord. Moscova urmărind să își extindă stăpânirea până la Dunăre, nu avea cum să includă acest teritoriu Rusiei, deoarece între România și Rusia se află Ucraina. La fel a procedat și cu Bucovina de nord, pentru a-și extinde stăpânirea până la granița cu Cehoslovacia, în inima Europei. Vremile noi ale adevărului, aduc poporul român și ucrainian, în fața celor mai stabile relații de prietenie și bună vecinătate“.

Cititorii pot constata că aceste telegrame au respectat textul și spiritul documentelor Societății Cultrale București-Chișinău. Formularea „anexiune extinsă și asupra Bucovinei de nord“ aparține delegaților FPM...

Ce a declarat Victor Crăciun, „organizatorul“

Domnul Victor Crăciun și reprezentanții guvernului din Chișinău au avut acces la Televiziune. Firesc, veți spune. Dar, Podul de flori încăpuse pe alte mâini... Iar Televiziunea din București și Chișinău era sub controlul moscovizaților.

1) Victor Crăciun pe canalele TV (Atunci și după): — Unirea va avea loc peste un număr de ani. Observați diferența dintre Spiritul Reunificator de până acum și mutarea, de către Victor Crăciun, a idealului activității noastre, în viitor. Moscova, răsufla ușurată.

2) Victor Crăciun în atenția Agenției TASS, referindu-se la acțiunea Podul de flori: „Victor Crăciun... a arătat că ea nu urmărește nici un scop politic. Acum când în România și URSS se desfășoară procese de înnoire, dispar multe din obstacolele aflate în calea comunicării între locuitorii zonelor de graniță, din cele două țări.“ Așa ar fi vorbit și un ofițer KGB sovietic. Reîntregirea Țării este un act politic! Și, pentru numele lui Dumnezeu, Revoluția Română nu a acționat pentru a dispărea obstacolele de la granița dintre România și URSS! Ca să nu mai spunem că un mic troc, un mic comerț se practică și peste granițele altor țări. Aici este vorba de o graniță din interiorul României. În această știre, a Agenției TASS, se poate observa, totuși, o anume prudență, scriindu-se despre Victor Crăciun, ca de unul din organizatori.

Curat lăutărie KGB-istă

Ministrul de externe de atunci, al României, declară Agenției FRANCE PRESS că Podul de flori „constituie o inițiativă particulară“. Adică e problema lui Gheorghe Gavrila Copil și atât. Cutremurătoare opinie, din

partea unui membru al guvernului!

Associated Press: ” Liderii FSN și ai PNL, partid de opoziție, au subliniat că se încearcă numai extinderea relațiilor culturale cu cei de dincolo de graniță. Dar vigoarea naționalismului renăscut era tangibilă duminică, atunci când a fost deschis podul de la Ungheni, pentru a permite românilor să treacă în partea cealaltă”.

Nu spuneau adevărul de frica lui Gorbaciov, să nu își piardă scaunele? Ce erau dumnealor, lideri peste scaune, sau ai unei țări? Cât privește PNL, ce fel de partid de “opoziție “ a fost, știu toți românii.

ROMPRES-Telex din București-O nouă publicație românească cere alipirea Moldovei Sovietice (Articol semnat de Toth Erzsebet în ziarul ungar MAGYAR NEMZET): “Articolul **Misterul Europei răsăritene**, din revista **Mileniun III**, consideră că după unificarea celor două state germane este inevitabilă unificarea Moldovei Sovietice cu România. Comitetul de acțiune București-Chișinău, încă înaintea vizitei lui Sevardnadze, la începutul anului, a cerut în mod deschis această unire, având în vedere că și România este împărțită în două, având și ea “RDG”-ul ei”: Moldova Sovietică”. Ultima știre, după cum se poate constata, nu face parte din taraf.

Cam ce fel de “inițiativă particulară” a fost, ne lămurește Agenția Reuter: circa un milion de români au trecut duminică în Uniunea Sovietică, reunindu-se, după 45 de ani, cu moldovenii de pe celălalt mal al Prutului. Nici această știre nu face parte din taraf.

Aprobarea dată de Kremlin

Kremlinul a aprobat participarea oficialităților de la Chișinău la Podul de flori. Delegatul oficialilor de la Chișinău, care a venit cu aprobarea de la Moscova, a fost Ministrul Culturii, domnul Ion Ungureanu. Despre ea s-a aflat, câți au aflat, abia pe 7 mai. Noi nu știam nimic de această aprobare. Dumneavoastră, iubiți cititori, cine credeți că știa? Cine și-a exprimat dorința de a fi la Albița? De ce la Albița? Pentru că aici vor fi prezenți și oficialii de la Chișinău...

Podul de flori

Cei care bănuiesc că noul titlu, de **Podul de flori** îi aparține lui Victor Crăciun, se înșală. El apare des în documentele Societății Culturale București-Chișinău. Așa și în scrisoarea deschisă către domnul Petru Lucinschi; „Pe data de 6 mai... aproximativ un milion de români... vor podi

cu flori rana pricinuită de granița impusă...”

De asemeni în scrisoarea deschisă adresată d-lui Vladimir Ivasco, prim secretar al CC al PC din RSS Ucraina: „Românii din România vor podi cu flori apele Prutului... Același pod cu flori, din Prut, va înainta spre Dunăre“. Denumirea de Podul de flori se pare că a fost rostită de un frate din Chișinău, în timpul alcătuirii ultimului apel. Iar Victor Crăciun, cu viclenia-i de care a dat dovadă, a insistat ca această expresie să fie noua denumire a acestei activități. Sau poate că a rostit-o dânsul, dar, din nefericire, nu a reușit să contribuie onorabil, cu nimic, pentru evenimentul de la Prut.

Ce păcat că domnul Victor Crăciun nu a rămas la activitățile desfășurate de Liga Culturală pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni, la întâlnirile cu scriitorii din R. Moldova și din nordul Bucovinei și la așezarea unor busturi ale lui Mihai Eminescu la răsărit de Prut. Ne făcând doar așa ceva, a creat suspiciuni și asupra altor rosturi ale preumblărilor dumnealui printre românii de la răsărit de Prut.

Eliminarea FPM a avut o motivație politică. Făcea parte din Opoziția din R. Moldova. Și cei de la FPM și noi, de la SCBC eram tot din Opoziție.

Fotografii de la Ungheni

(Realizate de Petter Gheorghe, reporter la ziarul Dreptatea)

1) Trecerea Prutului

2) Delegația din partea Frontului Popular din Moldova-în dreapta, părintele Buburuz, în stânga, în urma steagului, pe traverse, Mihai Ghimpu-înaintând până la jumătatea podului de peste Prut. Cine îi va întâmpina?

3) Parlamentarul Petre Solcanu, omul de încredere al FSN și al domnului Ion Iliescu. Foarte bine! Numai că a apărut în această activitate doar acum și la vedere. Și iar ar fi fost foarte bine! Gheorghe Gavrilă Copil, socotit, la vârf, din sfera președenției și a guvernanților FSN de la București, „extrem de periculos“, a fost împiedicat să ajungă la timp aici. Și iar ar fi fost tot foarte bine! Dar parlamentarul FSN, regretăm sincer, s-a manifestat ca simplă persoană particulară, reprezentându-se pe sine. Ieșirea dumnealui în față și a altor persoane oficiale, ale FSN, de la Iași, au fost scenarizate din București și de organele FSN din Iași. În față, de ce? Numai pentru a-și îmbrățișa frații din robia sovietică? Doar pentru atât? Ceilalți reprezentanți ai FPM, observând că Gheorghe Gavrilă Copil nu este în grupul de întâlnire, s-au întors, de-odată cu ceilalți români basarabeni, cu colacii de grâu frumos, prescură dintru Hristos, cu trei lumânări, în numele Sfintei Treimi, care veghează asupra idealurilor noastre sfinte și cu ștergare și steaguri românești, așteptându-l cu încredere. Nu s-au înșelat. Gheorghe Gavrilă Copil ajunsese, totuși, lângă pod, dar chiar când întâlnirea dintre frați se încheiase și frații basarabeni porniseră spre malul basarabean, iar mulțimea

de oameni a început să afluiască pe pod, după ei.

4) Delegația din partea FPM

5) În numele Sfintei Treimi

6) Gheorghe Gavrilă Copil

7) Mihai Ghimpu arătând cu mâna spre zona unde ne aștepta mulțimea

membrilor și simpatizanților FPM.

8) Traversând prin mulțimea de oameni care ne aștepta, pecetluind astfel bucuria finalizării activității **Prutul lacrimilor noastre să-l acoperim cu flori**, organizată de Societatea Culturală București-Chișinău și Frontul Popular din Moldova.

Societatea Culturală București-Chișinău a fost scoasă din prim planul activității, în ziua finalizării Podului de Flori. La Albița, Victor Crăciun. La Ungheni, Petre Solcanu. Și alții. Alte persoane, alte atitudini. În spatele dumnealor erau multe capete subordonate unor interese străine. Guvernării

de la Chișinău au cerut aprobarea Moscovei pentru a participa la eveniment-Republica Moldova atunci mai era republică sovietică. Guvernanții de la București și-au avansat în față unii reprezentanți, dar ca persoane particulare și nu de înalt rang politic. De reținut că cei de la Chișinău nu s-au sfiit, totuși, să apară ca persoane oficiale. Desigur aprobarea de la Moscova a contat și ea. Oficialii de la București aveau nevoie și ei de aprobarea Moscovei? Nu, doar România nu era republică sovietică! A cerut și Bucureștiul, sau n-a cerut aprobarea Moscovei? E sigur că oficialilor de la București indicațiile le-au parvenit de la Moscova, cel puțin prin Ambasada URSS de la București, iar tovarășii de la București au jucat în consecință, evitând să se comporte conform intereselor naționale ale românilor, făcând astfel jocul unor interese străine. Desigur avem în vedere și telefoanele dintre d-l Ion Iliescu și domnii Mihail Gorbaciov, Mircea Snegur și Petru Lucinschi. Frontul Popular din Moldova își avea deputați în Parlament și membri în Guvernul de la Chișinău, deci nu s-a încercat îndepărtarea lui pe față și totală, dar cum am mai precizat, în întâmpinarea reprezentanților săi au apărut alți reprezentanți. Iar la Albița, oficialii de la Chișinău au fost reprezentați de personalitățile politice la vîrf, dar care nu făceau parte din FPM și care se opuneau față acestui partid politic. Având aprobarea Moscovei au ieșit în față cu dezinvoltură, ignorând FPM. Se impune să subliniem din nou, că nici Frontul Popular din Moldova și nici Societatea Culturală București-Chișinău nu au cerut acordul Moscovei. Au acționat cu îndrăzneală în interesul poporului român. Evoluția evenimentelor au confirmat că se angajaseră pe calea cea bună. Răspunderea celorlalți în fața istoriei și a lui Dumnezeu nu se va lăsa așteptată. Moscova a reușit să acționeze asupra Președenției și guvernanților de la București prin filiera KGB, evitând astfel să se opună public și să provoace, inevitabil, reacții publice pe măsură, iar Mihail Gorbaciov a reușit, în felul acesta să evite să mai facă declarații publice - a pierdut o dată, după ce anunțase că armata sovietică de graniță nu va permite nimănui să încalce teritoriul sovietic (Care sovietic? De o parte și de alta a Prutului fiind în interiorul României!). Mai e vreo îndoială asupra rețelelor KGB din România, subordonate Moscovei?

Prima mie de ești de peste Prut la școlile din România

Într-o vizita de lucru, la București, a d-lui prof. Mihai Avădanei, președintele Societății Culturale București-Chișinău-filiala Iași, îmi arată o adresă din partea Liceului Costache Negruzzi, unde era și este profesor.

Solicita burse de la Ministerul Învățământului pentru câțiva elevi din Republica Moldova, pe care voia să-i aducă la liceul dumnealui.

— Ce zici, frate Gavrilă?

— Ideea este extraordinară, dar ca o picătură de apă. Cum să facem ca aceste picături să devină o ploaie în întreaga Românie? Și cât mai repede!

— În întreaga Românie? Frate Gavrilă, dacă smulg aceste câteva burse pentru liceul Negruzzi, e mare lucru! Atât!

— Mihai, noi așa am fost crescuți, să facem trimiterile bibliografice corect, să nu ne însușim nimic din ce nu e al nostru. Și o idee să o menționăm de la cine o avem. Când va veni momentul, îmi voi aminti.

— E greu, frate. Îi vezi cum pândesc? Cu Podul de flori cum a fost, cu anexarea și deturnarea de ultimă oră! Dar acum?! Pe cei câțiva copii din Basarabia eu tot îi iau la mine la liceu, cu sau fără burse.

Ne-am luat rămas bun. Un glas din adâncul ființei îmi spunea că în problemele care fac bine întregului neam, nu există imposibil. Există numai acțiune, muncă, dăruire. Fără să ceri nimic în schimb. Și dacă ai suflet de român, înseamnă că nu îți mai lipsește nimic. Nici finanțe, nici condiții favorabile. Am început să iau legătura cu oamenii de încredere din țară. Ce grozav este când Neamul Românesc e viu în sufletele noastre! Gândeam la fel. La lucru deci.

Pe data de 12 iunie, cu o zi înainte de venirea minerilor în București-stare de război civil provocată de Putere- am început o activitate publică pentru școlarizarea gratuită a fiilor fraților din partea de răsărit a României, de sub ocupația URSS, în România liberă, de la apus la Prut. Apelul a apărut în Viitorul din 12 iunie, Gazeta de Botoșani din 14 iunie, Adevărul din 19 iunie, România liberă din 20 iunie și în alte publicații. Amintiți-vă ce a fost în luna iunie. Românii vânau români, îi călcau în picioare, distrugeau sediile Opoziției, laboratoarele Universității, martirizând studenții. Aveau adresele exacte ale unora dintre noi. Dacă scriu aceste mărturisiri, înseamnă că am încredere în tinerii acestei țări, căroră, prin excelență le sunt adresate. Repet, nu există condiții nefavorabile sau potrivnice, care să nu fie învinse de dragostea de neam. Puterea KGB-istă din România acționa ca o forță represivă împotriva înfripării democrației, acționa în concordanță cu noua politică a URSS, a comunismului cu față umană. Numai că în București, KGB-iștii de aici, îi depășiseră de mult pe KGB-iștii de la Moscova. La această stare de război civil din București, s-a adăugat o greșeală de tipar în Apelul tipărit în ziarul Adevărul. S-a greșit o cifră din numărul de telefon și apelurile telefonice nimereau la un om, care s-a dovedit catastrofal pentru activitatea noastră. Urla, agresând verbal pe toată lumea. Am încercat să-l

liniștesc. N-am reușit, dimpotrivă. A doua zi Adevărul a făcut corectura de rigoare, într-o propoziție pierdută printre alte propoziții, încât calvarul a durat multă vreme. Alt material, Adevărul nu ne-a mai publicat niciodată. S-a muncit zi și noapte. E vremea să spun un cuvânt de apreciere față de Maria, soția mea, care de ani de zile face munca de secretariat în deplin anonim și deplină modestie. Tinerilor mă adresez. Niciodată nu am fost plătiți pentru munca noastră. Am trăit din salariul de profesor de școală generală. Și taxele pentru telefon și pentru sediu, ni le-am plătit tot noi. Firesc, ați spune, doar sediul este în apartamentul D-voastră. Nu vă contrazic. De banii din cont nu ne-am atins niciodată. Poate suntem singura asociație sau partid din țară care nu am folosit, care nu ne-am atins de nici un leu din cont. Absolut toți, în mod automat au fost destinați fraților de peste Prut. Badea Cârțan, un cioban ardelean a acționat și el pentru Unirea Ardealului cu Patria-Mumă, înaintea multora dintre contemporanii săi, cerșind cărți în București, umplându-și desagi și ducându-le, pe jos, cu riscurile trecerii graniței imperiului austro-ungar, la românașii săi din Ardeal. O bună stare sufletească depinde de noi, indiferent de condițiile în care trăim. Un bun creștin este și un bun român. Nefiind așa ceva, suntem slabi și dezbinați.

Telefoanele din toată țara nu mai conteneau. De peste tot, din partea unor instituții de stat, din partea unor persoane particulare, din sate și orașe, eram anunțați, câți elevi primesc. Nu exagerez: Țara era pregătită să școlarizeze în continuare, gratuit, pe toți copiii poporului român, deci și pe ai frațiilor de peste Prut. Le cer garanții financiare pentru fiecare românaș din Basarabia, nordul Bucovinei și Ținutul Herța, pentru patru sau cinci ani. Liceele noastre au durata de patru sau de cinci ani. Lumea e contrariată, revoltată, ofensată. Garanții, când ei sunt gata să își dea viața pentru frații din Basarabia, așa cum și-au dat-o și în 1941, când au trecut Prutul cu arma în mână, obligându-i pe ocupanții ruși, să plece din România! Refuz primirea copiilor în familii. Dacă acceptam pentru unele familii, trebuia să acceptăm pentru toate. Nesupravegherea atentă a unui singur copil din Basarabia, ne-ar fi îndurerat pe toți. O singură familie dezbinată, ar fi aruncat o umbră asupra tuturor. Dar în familiile care aveau băieți și fete, cum se integra băiatul, sau fata din Basarabia? Dar, fie și o singură familie cu o comportare reprobabilă?

De la o vreme am intrat pe făgașul cel bun. Elevii vor fi primiți numai la liceele cu internat, și numai prin garanții financiare pentru toată durata liceului, pentru fiecare pui de românaș de la răsărit de Prut. Directori de licee, inspectorate, profesori, spitale, institute de cercetări, întreprinderi,

persoane particulare din orașe și sate, seminarele teologice, sindicatele, au început să trimită prin poștă actele prin care se garantau resursele financiare. Avem un popor inteligent, receptiv și disciplinat. Soseau delegații veniți de la margine de țară, pentru a se încadra în limita de timp și pentru a fi siguri că le vom trimite copii. În fine existau garanții financiare temeinice pentru o mie de elevi. Repet, numai oamenii cu suflet pustiit pot vorbi de rău acest popor! Dar și încrederea și dorul de țară al fraților basarabeni era răvășitor. Erau în stare să își trimită toți copii la studii în România. URSS îi apăsa cu toată greutatea ei de imperiu, dar ei erau și sunt de diamant. Am depus un dosar la Frontul Popular din Moldova și unul la guvern, personal domnului N. Mătcaș, ministrul învățământului. O mare bucurie a străbătut și celelalte cabinete ministeriale. Dosarul a fost verificat bursă cu bursă. Se acceptă oferta. Fără aprobarea Moscovei, Ministerul Învățământului organizează selecționarea copiilor care vor veni în România, la scara întregii Republici. La fiecare comisie, formată din inspectori și profesori de specialitate, exista și câte un reprezentant al Frontului. Am fost și suntem și vom fi mereu același popor. În noi toți bate aceeași inimă de român. Numai că în Republica Moldova au început necazurile, care puteau compromite totul. Iar Frontul urma să primească o grea lovitură. Apăruseră reprezentanții unor asociații culturale și ligi din România, oameni de foarte bună intenție, dar au început să alcătuiască liste pentru elevii și studenții care vor să vină la studii în România. Frontul avea o mare priză printre românii basarabeni. Frontul era parte responsabilă pentru selecționarea copiilor. Unii elevi și viitorii studenți nu au mai trecut pe la comisii, părinții lor fiind fericiți că au reușit să își înscrie fiii pe una din aceste liste. Reprezentanții acestor asociații din România au mers atât de departe, dând de înțeles că și ei lucrează tot în numele Frontului. Întrebați de Front asupra garanțiilor financiare, au indicat unele licee și universități din țară, susținând sus și tare că tocmai aceste instituții de învățământ garantează activitatea lor. Noapte albă la Front. În zori s-a luat o decizie. Frontul, fără să știe nimeni, și-a trimis un delegat, prin țară, până la Timișoara, pentru a verifica și garanțiile pentru aceste liste. Nici un liceu și nici o universitate nu știau nimic, nici chiar persoanele care alcătuiseră listele nu luaseră legătura cu aceste instituții de învățământ. Delegatul a fost Iurie Roșca. Greu i-a fost Frontului să lămurească părinții, că fără comisiile legale, oficiale, de selectare, copiii lor nu au nici o șansă pentru a studia în România. Reprezentanții asociațiilor în entuziasmul lor nu au ținut seama nici de faptul că Societatea Culturală București-Chișinău adunase burse doar pentru liceele din România, nu și pentru studenți. Alcătuiau liste și pentru universități. Rău au făcut. S-a creat zvonul că unii

tineri de aceea nu vor merge România, pentru că... În jurul Frontului se țesea o stare îngrijorătoare. Acum apare, de la Iași, prof. Mihai Avădanei. A priceput dintr-un foc situația. L-a ascultat cu răbdare și pe d-l Iurie Roșca, despre drumul său în România, despre care nu a vorbit numănu, pentru ca din neînțelegerea situației să nu se ajungă și la unele opinii antiromânești.

— Situația aceasta o rezolv eu, își dădu Miahi Avădanei drumul la glas. Domnule Iurie Roșca, dacă aduc o adresă din partea Univerisității din Iași, semnată de rector și de contabilitate, din care să reiasă că se garantează întreținerea la Universitate a câtorva zeci de studenți, e bine?

Mihai Avădanei s-a întors de la Iași cu garanții solide din partea Rectoratului Universității. Doar pentru aceste locuri au fost selecționați și studenți. Alcătuitoarii de liste, pricepând gravitatea situației pe care o creaseră, au dispărut. În București au început să bată la ușa primului ministru pentru a-i scoate din impas. Activitatea era a Societății Culturale București-Chișinău, a Frontului și a Guvernului din Republica Moldova. Din clipa implicării Ministerului Învățământului și a Frontului, Societatea Culturală București-Chișinău își încetase activitatea. Rămâneau față în față Guvernul României, Guvernul din Chișinău și Frontul. Așa am înțeles că se va întâmpla și la Podul de flori. Așa ceva vom pune la cale și peste două luni, aducând față în față Guvernul României și al Federației Ruse. Dar să nu anticipăm.

Ce a făcut d-l Petre Roman, primul ministru al României? A aprobat o mie de burse pentru elevi și o mie de burse pentru studenți. O mie de elevi are o școală generală dintre un grup de blocuri, apoi o altă școală. Cam atâți elevi și studenți au venit din Republica Moldova, sudul Basarabiei, nordul Bucovinei și ținutul Herța, în întreaga Românie. Guvernul unei țări cu o rețea de școli bine pusă la punct, o țară, atunci, cu o situație financiară bună (Comparativ cu a țărilor din jur), cu un entuziasm nemărginit față de frații de peste Prut și al acestora față de noi, să primească un număr de elevi, cât ai unei școli generale? Guvernul țării să ofere mai puține burse decât a reușit să adune Societatea Culturală București-Chișinău, o asociație neguvernamentală?! Și ce e mai grav, e că de fapt nu s-a obținut nimic. Cele o mie de garanții financiare existau deja și copiii fuseseră selecționați pentru ele. Guvernul din București anunță Guvernul din Chișinău că primește la studii în România un număr de copii egal cu numărul de burse oferit de statul român. Numai că d-l Petre Roman nu a aruncat peste bord o activitate a unei asociații neguvernamentale, ci o șansă a Reîntregirii României! Desigur d-l Petre Roman poate spune că a discutat, la telefon, oferta sa, cu cei din Chișinău și aceștia au primit-o cu bucurie. Dar puteau ei

să își exprime revolta? Pe vremea desfășurării acestei activități de obținere de garanții financiare, la nivelul întregii României, mereu avansasem ideea că România poate primi zece mii de tinere vlăstare ale fraților de peste Prut. „Astăzi am fi avut 10.000 de fii ai românilor de peste Prut. Oficialitățile din București au blocat astfel ideea Unirii, dând răgaz forțelor antiunioniste din URSS, să manevreze împotriva mersului firesc al istoriei... Sub ochii noștri se reunifica Germania, dar Bucureștiul, deși avea cale liberă, cel puțin pe linie de învățământ, ne-a îndurerat pe toți. E neîngăduit să ne lăsăm frații de peste Prut, pradă unor neliniști și amărăciuni greu de înțeles și de suportat“ (Basarabeni nu-și pot duce copii la școală în Patria-Mumă. V. publicația Alianța Civică, nr. 78, din 17 oct. 1991).

Domnul Petre Roman încă nu luase faimoasa hotărâre de guvern de a bloca Reîntregirea Țării, prin draconica limitare a numărului copiilor de peste Prut, de a veni la studii în România, când am adus la cunoștința FPM faptul că urmează să plec la Moscova și în Siberia , într-o activitate îndelung pregătită, cu foarte serioasă documentare, încă de dinainte de 1970, dar și din ultimele luni, mai ales la Chișinău. Este pentru prima și ultima oară când FPM a avut rezerve, chiar dacă nu mărturisise direct, pe de o parte considerând că obiectivele pe care le aveam în față sunt prea mari pentru umila mea persoană și tot în sensul acesta, dificultatea reală de a fi primit, pentru convorbiri, de către Guvernul Federației Ruse, știut fiind că maniera în care urma să abordez obiectivele propuse era în lumina datelor istorice obiective, dar și pentru că frații de la FPM erau îngrijorați de posibilitatea de a mi se pierde urmele pentru totdeauna în URSS...Din această cauză s-au adunat zilele în care împotrivirea la hotărârea noastră, m-a ținut pe loc. Aceste zile au fost poate, printre cele mai greu de suportat, din întreaga mea viață. Neîncrederea, după zilele de blocare a plecării, am observat-o și din partea unor scriitori, așa din partea unui respectat redactor-șef, de la o importantă publicație, care, doar după câteva propoziții, pe care le-am rostit, a renunțat la ideea unui interviu de dinaintea plecării. Acum era vorba de altceva, de alt motiv de neîncredere, după aparență, motivat. O forță uriașă, sufletească, din sinea mea, era pentru plecare. Faptul că cei din jur mă opriseră, mă aduseseră într-o stare de mare tensiune psihică. Sufletul pornise spre Moscova și Siberia, dar cu trupul mai eram pe loc. În acele circumstanțe am comunicat FPM că hotărârea mea este de neclintit. Au urmat o serie de consultări cu FPM și cu factori de conducere de primă mărime din Guvernul de la Chișinău, inclusiv cu primul ministru Mircea Druc. Tot acum, Iurie Roșca a chemat de urgență de la Cernăuți, pe d-l Constantin Covalciuc, care m-a însoțit ca translator, la Moscova și încă

patru zile în Siberia, după care s-a întors în nordul Bucovinei, pentru a se implica imediat pe linia deschiderii unor școli în limba română. Am continuat să traversez singur uriașe întinderi siberiene, în căutarea fraților români de acolo. Reîntregirea României a fost una din coordonatele majore ale Revoluției Române. Șansele Reîntregirii au fost menținute, la zi, pe tot parcursul anului 1990. Spiritul Reîntregitor de țară a fost activ, la scară națională și în 1991. Cei interesați pentru anii 1990 și 1991 (și în continuare) au la dispoziție lista cu documentele Societății Culturale București-Chișinău. Volumele de proză și-au găsit locul în această listă datorită aceluiași Spirit Reîntregitor de Țară, care pulsează din paginile lor. Romanul **La apus de soare**, un roman al rezistenței românești, de după 1950, din România și al candelii de nestins al Reîntregirii României, a fost scris în 1978, iar **Cum e Doamne pe Cruce ?**, un roman al deportaților români din Siberia, 1977-78 (Un exemplar, în manuscris, a ajuns la Chișinău, în luna septembrie 1989). Ce s-a reușit la Moscova ? **Guvernul de la Moscova a acceptat, în principiu, deschiderea de școli în limba română, pentru românii din Federația Rusă.** S-a ajuns la un acord de principiu. Să ne reamintim. URSS exista, avându-l în frunte pe Mihail Gorbaciov. În cadrul URSS, în fruntea RSFS Ruse, se afla Boris Elțin. La Guvernul Elțin m-am dus, în acest an de grație, 1990, luna august. La Ambasada României de la Moscova, panică. Până după convorbiri, când am adus d-lui ambasador Șandru o casetă video cu toate convorbirile. După ce a vizionat-o a exclamat: — Nici o greșală! Excelent! M-a întrebat cu ce îmi poate fi de folos, dar, ca diplomat de carieră, înțeleluse dintr-odată că netezisem calea pentru primul ministru Petre Roman și pentru președintele Ion Iliescu, pentru semnarea unei înțelegeri între Federația Rusă și România, pe linie de învățământ.

Convorbirile s-au desfășurat ierarhic. S-a ajuns la concluzii acceptate de ambele părți. Se crease posibilitatea de a fi primit la prim-vicepreședintele Federației Ruse. Mai sus de prim-vicepreședinte, era Boris Elțin. Am bătut în retragere, cu eleganță, susținând că la întâlnirea cu prim-vicepreședintele și președintele Federației Ruse, locul este al Primului ministru și al Președintelui României. Rușii au știut să aprecieze abținerea mea. Câștigasem o mare bătălie. Deschisesem calea întâlnirilor la vârf. Șansele derulării Reîntregirii României le mai aveam sub control. Și Federația Rusă, atunci, avea nevoie de relații bune cu exteriorul. Refuzul guvernanților de la București de a-și proteja minoritatea românească din întreaga Rusie, mă uluiește până azi. Guvernul Rusiei urma să subvenționeze toate școlile cu predare în limba română. Tot așa cum face și

Guvernul României pentru minoritățile de la noi.

În Siberia, la românii deportați și la urmașii acestora

De la Moscova am mers în Siberia, la prima întâlnire a unui mesager din România, de după Revoluție, cu deportații români și urmașii acestora. Azi și ei, ca și toți românii din Federația Rusă, ar fi avut școli în limba română. Ar fi început să-și înalțe biserici în care să asculte Sfânta Liturghie tot în limba română. Și nu numai în Rusia, ci și în Ucraina, Kazahstan și în celelalte foste republici ale imperiului sovietic. Oficialitățile noastre au fost și de data aceasta absente. Dar Opoziția?

Corneliu Coposu și Ambasadorul URSS

În toamna anului 1990, când m-am întors din Siberia, la PNȚCD, răceală și agresivitate. De ce, Doamne?! Întreaga conducere știe de ce. Domnul Corneliu Coposu fusese invitat la Ambasada URSS. Tovarășul ambasador i-a spus că nu înțelege de ce **Dreptatea**, ziarul PNȚCD, este oficina Societății Culturale București-Chișinău. Având în vedere că în **Dreptatea** din 28 august 1990 este comunicată opiniei publice românești întreaga conducere a PNȚCD-subsemnatul apărând în corpul membrilor supleanți ai Comitetului de conducere-adjuncții departamentelor centrale-bănuiesc că întâlnirea cu ambasadorul URSS a avut loc după această dată. Cu toată discreția, am fost împins afară din conducerea PNȚCD și de la **Dreptatea**.

Guvernării de la București s-au speriat și mi-au reproșat că am fost la Boris Elțin (Federația Rusă), în conflict cu Mihail Gorbaciov (URSS). Le-am răspuns că pot repeta vizita, de data aceasta la d-l Mihail Gorbaciov. După ce le-am explicat și s-au convins că pot fi primit de Mihail Gorbaciov, au tăcut. De frica URSS, nici Corneliu Coposu nu a scăpat! Deși avea drum liber la Guvernul Elțin, nu a răspuns conform așteptărilor. Ar fi fost în interesul României și al Reîntregirii României. Atunci, Boris Elțin avea nevoie de aliați. Corneliu Coposu, nici după căderea lui Mihail Gorbaciov, nu a reușit să se mobilizeze pentru o astfel de vizită. Istoria îi oferise șansa ieșirii, în interesul României, pe prim planul vieții internaționale. Când era rugat și sfătuit să se întâlnească cu Boris Elțin, se ridica în picioare, înviorat, dar după câteva secunde, se așeza iar, abătut. Întrebând pe cineva, de ce această reținere, ezitare, neputință, mi-a răspuns, din cauza fricii pe care a acumulat-o în urma bătăilor primite în pușcărie, de la KGB-iști. A daug eu,

KGB-iștii l-au supravegheat și după ieșirea din pușcărie și, neîndoielnic și după Revoluție. Cu alte cuvinte, nici Guvernul, nici Opoziția nu s-au angajat pentru Reîntregirea Țării. Este de notorietate publică faptul că membri PNȚCD, sfătuiți de conducerea PNȚCD, frânau mitingurile Societății Culturale București-Chișinău în sprijinul fraților de peste Prut și al Reunificării Țării, determinând oamenii să nu mai vină la mitinguri, susținând că nu e momentul pentru asemenea activități. Să așteptăm până va fi răsturnat FSN de la Putere, până va ajunge PNȚCD la guvernare. A ajuns, dar ne-a dezamăgit pe toți. Dar să revenim în anul 1990, la **Discursul domnului Corneliu Coposu, Președintele PNȚCD** (Dreptatea, 4 decembrie 1990), rostit la Alba Iulia. Cuprinde o singură referire la teritoriile românești de peste Prut, prin cuvintele Chișinău și Cernăuți, iată fragmentul: „Să închinăm gratitudinea țării, marilor făuritori ai României: Regele Ferdinand, Ionel Brăteanu, Take Ionescu, Nicolae Filipescu, Nicolae Iorga, celor care au stat în fruntea obștei la Chișinău și Cernăuți“. Dar în **Cuvântarea ținută de d-l Corneliu Coposu la 1 Decembrie 1991** (Dreptatea 5/6 decembrie 1991)? Absolut nimic, nimic, nimic. Mai e loc de vreo îndoială de ce se petrecea la vârf, în conducerea PNȚCD? Tentativa de reinstaurare a comunismului, cunoscută sub numele de Puciul de la Moscova, din august 1991, a derutat PNȚCD, dovadă că prima reacție a unui lider PNȚCD, la Televiziune, a fost considerată regretabilă. Cuvântarea lui Corneliu Coposu de la 1 Decembrie 1991 ne adeverește că PNȚCD nu se eliberase de sindromul terorizant al Kremlinului. Corneliu Coposu, chiar în timpul Puciului, fiind solicitat să reacționeze, nu s-a pronunțat, în nici un fel, decât astfel: “ Dar dacă vin rușii?” Înțelegem această stare de spirit. Nu judecăm pe nimeni. Consemnăm doar date, fapte, atitudini, etc., așa cum au fost. Prin aceste mărturisiri nu am negat dorința fierbinte a lui Corneliu Coposu pentru Reîntregirea Țării. Își iubea țara și suferea în fața marilor nedreptăți făcute poporului român de către Moscova. A plecat la Domnul în 1995, cu un an înainte ca PNȚCD să ajungă la guvernare. Ne-a lăsat totuși, o cuvântare, ca un testament pentru Reîntregirea României, dar, prea târziu. Se impune deci să întârziem câteva rânduri asupra **Declarației privind Basarabia**-redactare Pop Iftene-text difuzat participanților la Congresul PNȚCD din ianuaie 1996. Declarația, după discuții, urma să fie votată și să devină document al acestui Congres, document de partid. Numai că s-a întâmplat ceva ce ar fi dezonorat orice partid. În timp ce autorul Declarației o citea, pe scenă, la microfon, alături de întregul prezidiu, un țărănist, din sală, se repede spre scenă și strigă spre Iftene Pop, de ce nu a ridicat problema Basarabiei când lucra la Ministerul de Externe, pe vremea lui

Ceaușescu, iar spre prezidiu, s-o lăsăm mai încet cu Basarabia, cu acest teritoriu, deoarece nu avem temei să-l considerăm românesc. Prezidiul Congresului PNȚCD s-a înmuiat, s-a conformat și doar în trei-patru minute a scos de pe ordinea de zi Declarația, d-l Ion Diaconescu spunând, în plenul Congresului, că după Congres o vor îndrepta spre secțiunile de tineret ale filialelor din țară... Și s-a înmormântat Declarația pentru Basarabia. PNȚCD încă nu ajunsese la guvernare. Să fi fost vorba tot de frica de KGB? Dar iată, Convenția Democrată, în 1996, câștigă alegerile. Partidul cel mai important, PNȚCD. Reprezentantul Convenției, prof. univ. Emil Constantinescu ajunge președinte al României. La câteva luni după investitură, ne surprinde pe toți, cedând Ucrainei, sudul Basarabiei, nordul Basarabiei, Ținutul Herța, nordul Bucovinei (Și după cum se poate constata și Insula Șerpilor), fără să menționeze Pactul Molotov-Ribbentrop. E vorba de Tratatul cu Ucraina, prin care se recunoaște actualele granițe... așa, de parcă teritoriile rămase la Ucraina nu ar avea nici o legătură cu România.

Tot după preluarea puterii de către PNȚCD, urmașul lui Corneliu Coposu la conducerea PNȚCD, d-l Ion Diaconescu, la un an de la preluarea guvernării, a fost la Moscova. Deși Guvernul Federației Ruse își dăduse acordul de principiu încă din 1990, pentru școli în limba română în întreaga Federație Rusă, acord despre care PNȚCD a fost informat în detaliu, d-l Ion Diaconescu nu a ridicat problema protejării minorităților românești. Orice comentariu e de prisos. A se citi, spre edificare, Stenograma convorbirilor de la Moscova.

Uniunea pentru Reîntregirea Teritorială a României

Să revenim la anul 1991. Atunci, după intensele activități publice din 1990 reușisem să înmănușchiam aproape toate asociațiile unioniste cu sediul în București și unele partide, în **Uniunea pentru Reîntregirea Teritorială a României**. S-au ales organele de conducere. Urma o simplă formalitate. La alegeri asistase presa. Anunțase înființarea Uniunii. A apărut un articol, pe aproape o jumătate de pagină de ziar (februarie 1991). D-l Manu Valentin, cercetător științific la Institutul de Fizică Atomică, printre noi de două-trei luni, a fost propus și votat ca membru în conducere (au fost votați un președinte, un vicepreședinte și trei membri). D-l Manu Valentin abia înainte de a depune procesul-verbal de constituire la tribunal, s-a opus, amenințând că va protesta în sala tribunalului, dacă se depune procesul-verbal. De ce nu a spus nimic înainte? Întrebare la care nu a răspuns niciodată. Cu ușurință ar fi fost propus și ales altcineva. Cei propuși,

întrebați fiind dacă vor să facă parte din conducere, unii au răspuns nu și propunerile nu au fost supuse votului. Dumnealui a acceptat să fie ales. De ce? Se impune precizarea că Adunarea generală de constituire a avut loc în Piața Revoluției, fiind formată din toți participanții la două mitinguri, la date diferite, apropiate, deci totul s-a desfășurat cu o bună pregătire și informare, al doilea miting finalizându-se cu votarea celor propuși. Așa s-a ajuns să nu existe nici o forță politică în stare să i se opună d-lui Emil Constantinescu et compania, ca să nu scoată Pactul Molotov-Ribbentrop din istoria României. **Uniunea pentru Reîntregirea Teritorială a României** a fost primită cu bine în lumea politică, semnând alături de Partidul Național Creștin Democrat, Partidul Național Liberal, Partidul Social-Democrat, **Declarația partidelor din România, a organizațiilor, asociațiilor și sindicatelor semnate ale acestei declarații în legătură cu intenția URSS de a organiza un referendum în Republica Moldova la 17 martie 1991.** Inițiativa și textul de lucru aparțin Societății Culturale București-Chișinău. Din partea PNȚCD a fost delegat la această întâlnire de lucru (La Muzeul municipal de istorie), deputatul Ion Lup, care a și semnat declarația. Întâlnirea s-a finalizat prin semnarea Declarației, de către cei douăzeci și cinci de reprezentanți de partide, asociații și sindicate (Vezi Dreptatea din 13-03-1991).

Românii de peste Prut în Parlamentul României

Din nefericire PNȚCD nu a fost receptiv la propunerea noastră de a trece pe listele de candidați pentru Parlamentul României și pe românii de la răsărit de Prut. Aveam în vedere listele Convenției Democrate. S-au solicitat patrusprezece locuri. Deci foarte puține. Pentru a nu exista vreo îngrijorare că unii membri CD și-ar pierde posibilitatea de a intra în parlament, basarabeni au hotărât să fie trecuți pe listele pentru circumscripțiile electorale din Moldova, urmând să fie susținuți de mii de basarabeni, care ar fi lămurit rudeniile și cunoscuții lor din partea de apus a Prutului să voteze pentru românii basarabeni. Se știa foarte bine că moldovenii vor vota pentru oamenii d-lui Ion Iliescu. Răspunsul precipitat al PNȚCD a fost că PNȚCD va învinge în alegerile generale și în Moldova... Aceasta a fost formula de refuz. PNȚCD nu s-a angajat nici pe calea aceasta, pe calea Reîntregirii României. La un moment dat Corneliu Coposu și-a lăsat inima să glăsuiască și a spus că se acceptă o listă cu patrusprezece români basarabeni, dar să fie numai personalități. Superb minut, dar care în chiar zilele următoare, a fost uitat cu desăvârșire. Nu știm de ce și cum de s-a întâmplat așa ceva. Uitat a

fost și când a venit o delegație de la Chișinău, de la FPM și s-a discutat câteva ore, dar nu despre listele electorale comune, pe care PNȚCD nu le avea în vedere! În fața acestei situații l-am rugat pe Iurie Roșca, acest unionist de elită al Neamului Românesc, lider al FPM, formație politică cu un crez constant Reîntregitor de Țară, să o determine pe Leonida Lari, să se prezinte la PNȚCD și să își propună candidatura. Românii de peste Prut aveau și au acest drept istoric. Am mizat pe dezinvoltura și personalitatea poetei. Leonida Lari atunci se bucura de o reală simpatie din partea tuturor românilor, ceea ce a fost în beneficiul PNȚCD, în timpul campaniei electorale. Între Iurie Roșca și Leonida Lari relațiile se răciseră, Iurie Roșca trebuind să treacă peste convingerile sale, din necesitatea spargerii nereceptivității celor de la București. Trebuia creat fie și un singur precedent. Dreptul la țară trebuia adjudecat. Leonida Lari, după ce a părăsit PNȚCD, a devenit o personalitate controversată. Dar trebuie să subliniem șocul pe care l-a suferit ca deputat PNȚCD, când a constatat că ea, unionistă de necontestat, a nimerit într-un partid fără o astfel de preocupare. Fără să fie înțeleasă și sprijinită. Atunci, de ce a venit la București? A confundat activitatea Societății Culturale București-Chișinău pentru Reîntregirea României, cu activitatea PNȚCD? Foarte puțini basarabeni știau adevărul...Dar dacă românii din teritoriile anexate de URSS ar fi avut un grup parlamentar în Parlamentul României, așa cum preconizasem în această propunere către conducerea PNȚCD? În 1992 ar fi candidat pentru Parlamentul României și românii din sudul și nordul Basarabiei, din ținutul Herța și din Nordul Bucovinei. Dar nici unii n-au beneficiat de dreptul lor istoric nici în 1996. Și se știe, există o cale absolut legală de a accede în Parlamentul României! Cât de greu i-o fi fost lui Iurie Roșca, reprezentant al unui partid unionist, să vină în anii de după Revoluție la PNȚCD, din solidaritate cu PNȚCD în lupta împotriva comunismului, deși știa că PNȚCD era absent de la datoria națională de Reîntregire a României! Multe șanse Reîntregitoare de Țară s-au risipit în anii de după Revoluția Română! Cerul a fost atent și generos cu noi (Românii doreau liste comune pentru alegeri. Presa din București și Chișinău era receptivă - a se vedea articolele **Românii de peste Prut trebuie să participe la alegerile generale din România; Parlamentarii din Chișinău, majoritari la București; Atenție, la Moscova, politicieni români!**)

Este și PNȚCD un partid KGB-ist?

Desigur PNȚCD a avut și momente foarte bune. Așa, declarația de

partid **Nu există un drept de autodeterminare pentru Basarabia și Bucovina** (Dreptatea 25/26 nov. 1991). Prin aceasta își respecta titlul de partid național. Dacă nu s-ar fi abătut de la ea, sau dacă nu ar fi ignorat-o, chiar dacă o astfel de implicare a fost după marile șanse de Reîntregire a României, tot am fi avut un partid politic, atât de necesar, pentru a nu se ajunge la dăruirea unui important teritoriu românesc, Ucrainei, fără nici un fel de referire la Pactul Molotov-Ribbentrop. Azi s-a ajuns la o situație extrem de penibilă. În România liberă din 23 august 1999, Pop Iftene semnează o pagină intitulată **Pactul Ribbentrop-Molotov**. Pentru a contrapune atitudinea PNȚCD, din aprilie 1991, unui proiect de tratat cu fosta URSS, semnat de președintele Ion Iliescu, referindu-se la acel tratat, d-l Pop Iftene scrie negru pe alb: „în care nu se pomenea nimic de efectele profund nocive pentru România și ilegale, ale Pactului Ribbentrop-Molotov“, și face trimitere la „o declarație“ a PNȚCD (Dreptatea 3 mai 1991), despre care același Pop Iftene scrie, tot negru pe alb, că PNȚCD „expres sau în subtext arată că URSS trebuia să recunoască în viitorul tratat româno-sovietic nulitatea ab initio a Pactului și în privința României“. Subtext are același înțeles ca printre rânduri. Numai în unele declarații ale PCR se citea printre rânduri, dar în democrație, într-o problemă vitală pentru România, este de neacceptat. De ce a evitat Pop Iftene declarația din 25/26 noiembrie? Pentru că PNȚCD cerea Guvernului FSN de atunci „Să facă o declarație publică, în momentul în care Ucraina va deveni independentă (după toate probabilitățile la 1 decembrie a. c.) în care să se arate că Bucovina de nord, Ținutul Herța, fostele județe Hotin, Cetatea Albă și Ismail, ca și Insula Șerpilor au fost acaparate de URSS cu forța de la România și incluse ilegal în statul ucrainian. Ele vor trebui să revină României, în urma unor negocieri, pe cale pașnică “(Subliniem că aceasta nu este „o declarație“ ci, Declarația Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat-cu litere mari). PNȚCD încă nu ajunsese la guvernare. Dar, peste câțiva ani, în 1996, înainte cu câteva săptămâni de a prelua puterea? Revenim la textul lui Iftene Pop: „Negocierile pentru un tratat cu statul succesor, Rusia, au fost reluate și purtate timp de câțiva ani, pentru ca în 1996 (tot în aprilie) să se ajungă la un text ce urma a fi parafat, pentru care E. Primakov, ministrul de externe rus, din acea vreme, venise în mare grabă, tocmai din China, scurtându-și vizita în acea țară. Numai că, deoarece nici acest proiect nu făcea vreo referire la Pactul Ribbentrop-Molotov, PNȚCD și alți membri ai opoziției, în Consiliul Consultativ de pe lângă MAE, au respins parafarea lui, E. Primkov plecând din România, prin trântirea ușilor și foarte iritat... E. Primakov, cât a fost ministru de externe și apoi prim-

ministru al Rusiei, deci și în 1999, susținea că nu va schimba nici o virgulă la proiectul de Tratat neparafat în 1996 și nici nu va accepta vreodată condamnarea Pactului Ribbentrop-Molotov“. A avut această atitudine politică responsabilă a PNTCD, o bună mediatizare? Da și pe merit. Așa, în Cotidianul din 25 aprilie 1996, sub titlul **CDR acuză conținutul Tratatului cu Rusia**, se scrie: „CDR a propus ieri o întâlnire urgentă a tuturor partidelor parlamentare, cu președintele Ion Iliescu. Obiectul acestei întâlniri îl constituie discutarea conținutului Tratatului cu Rusia, care se pare că va fi semnat în curând. Caracterul urgent al propunerii este deteminat de iminenta întâlnire-la sfârșitul acestei săptămâni-dintre Ion Iliescu și șeful diplomației de la Kremlin, Evgheni Primakov. Conform unor date de ultimă oră, staff-ul CDR este îngrijorat de posibilitatea conform căreia partea română să fi abandonat încercarea de a include în acest tratat o prevedere care să condamne Pactul Ribbentrop-Molotov. CDR intenționează-în cazul în care întâlnirea cu Ion Iliescu se va materializa-să preîntâmpine eludarea din tratat a condamnării Pactului Ribbentrop-Molotov. Totodată, principala alianță a Opoziției condamnă faptul că ministrul de externe Teodor Meleșcanu nu a considerat oportun să se consulte cu forțele politice parlamentare, înainte de a pregăti parafarea acestui tratat (L. G.)“.

Poziția lui Primakov era a unui disperat și iritat în grandomania sa autoritară, imperială, de care nu se debarasase, deși Rusia pornise pe calea democrației. Prin astfel de reacții, mărturisea că nu are de ales, decât să accepte includerea Pactului Molotov-Ribbentrop în Tratatul cu România. Făcea presiuni psihice, ca pe vremea URSS și atât, mizând pe slăbiciunea unor români bolnavi de efectul terorizant al Kremlinului. La fel cum a procedat peste câteva luni Ucraina, care a reușit, în câteva zile să sperie Convenția Democrată, în frunte PNTCD-strigând că România are pretenții imperialiste. Ar fi momentul să ne reamintim că atât URSS cât și Ucraina nu aveau cum să invoce nici Tratatul de Pace de la Paris, din 1947, deoarece în acest tratat URSS a impus formularea că frontiera dintre URSS și România s-a stabilit conform “acordului” din 1940 dintre URSS și România. Un astfel de acord nu a existat. Moscova a încercat să șteargă prin cuvântul acord, pe cel de ultimatum, să ascundă faptul că în 1940 a dat un ultimatum României, impunând, prin amenințarea cu forța, pe baza Pactului Molotov-Ribbentrop, o nouă frontieră (în interiorul României), între URSS și România. Cu alte cuvinte anexarea Răsăritului României, de către URSS, pe baza Pactului Molotov-Ribbentrop, este confirmată chiar de textul Tratatului de Pace de la Paris, din 1947. Pop Iftene, după cum se poate

constata, evidențiază respingerea proiectului de tratat cu Rusia, de către PNȚCD și alți membri ai opoziției, dar lasă sub tăcere că doar peste câteva luni, CD, în frunte cu PNȚCD, parafează tocmai un astfel de tratat cu Ucraina, creînd un precedent periculos pentru semnarea tratatului cu Republica Moldova și Rusia. Se știe că vina pentru semnarea unui astfel de tratat o are, prin excelență, președintele Emil Constantinescu, dar și d-l Adrian Severin, ministrul de externe, membru al Partidului Democrat, care face parte din Coaliția guvernamentală. Zelul și graba președintelui Emil Constantinescu și secundarea hotărâtă a d-lui Adrian Severin au deschis mai adânc rana în ființa poporului român și ne-au cernit fețele tuturor. Fără Reîntregirea României, dinamica Neamului Românesc este grav perturbată. Au procedat de-a-ndoaselea, contrar istoriei românilor. Că după această parafare, vociferările ulterioare ale lui Primakov au avut un suport, nimeni nu poate nega. Mai reținem câteva rânduri din textul lui Iftene Pop: „Iritarea s-a transmis, curios, și puterii de atunci, exprimată între altele în comunicatul de presă al Președenției, din 6 mai 1996, căreia PNȚCD i-a răspuns tot printr-un comunicat (10 mai) și o declarație ceva mai extinsă (16 mai). Întrucât declarația PNȚCD cuprindea o argumentație juridică și științifică veritabilă, inedită și dificil de combătut...” Numai că această declarație ceva mai extinsă face parte din Declarația la care Congresul PNȚCD, din ianuarie 1996, a renunțat (mai bine zis s-a lepădat) și de care, în luna mai se folosește conjunctural, iar la câteva săptămâni, după ce Convenția Democrată, în frunte cu PNȚCD preia puterea, o ignoră din nou, nefăcând în Tratatul cu Ucraina, nici o referire la Pactul Molotov-Ribbentrop.

Prin aceste observații, în nici un caz nu negăm că Iftene Pop este specialistul de necontestat al PNȚCD în problema Răsăritului României anexat la URSS și nici că este autorul unei excelente cărți despre Basarabia.

Este și PNȚCD un partid KGB-ist? Nu, dar prin vidul față de Reîntregirea României, prin lipsa unui program unionist până la preluarea Puterii, în 1996, apoi prin renunțarea la Pactul Molotov-Ribbentrop, a făcut servicii intereselor Rusiei și Ucrainei.

Dar d-lui Iftene Pop i-a scăpat, regretăm sincer, și **Declarația Parlamentului României cu privire la referendumul din Ucraina din 1 decembrie 1991**. Se impune precizarea că Gheorghe Gavrilă Copil a avut o contribuție importantă la redactarea Declarației PNȚCD din 25/26 nov. 1991, ceea ce explică faptul că Declarația Parlamentului seamănă în spirit și text cu Declarația PNȚCD. Desigur așa ceva nu ar fi fost posibil fără o conlucrare cu un deputat FSN, în două nopți, deputat prin care câteva

formulări ale lui Gheorghe Gavrilă Copil au fost preluate de ceilalți parlamentari ai puterii, ca și cum ar fi venit de la dânșii. La textul Declarației s-au raliat și parlamentarii Opoziției. Ea s-a votat cu ușurință și rapiditate, încât președintele Ion Iliescu a aflat de ea după vot. A reacționat absolut regretabil, iritat, spunând că nu a știut nimic și că s-a săvârșit o mare greșală. Parlamentarii Puterii n-au mai făcut asemenea greșeli. Și nici din partea Președenției și a Guvernului nu s-au săvârșit. Dar și Opoziția a lăsat în uitare această declarație. Atunci Ucraina se sbătea pentru a-și dobândi independența. Delegații Ucrainei votaseră pentru declararea Pactului Molotov-Ribbentrop nul ab initio. Opoziția era obligată să interpeleze Puterea, inclusiv prin moțiuni simplă sau de cenzură, pentru această problemă, nu să abandoneze și ea cauza sfântă a tuturor românilor. Se impune să reținem câteva fragmente din această Declarație (publicată în presa timpului, din care amintim România liberă din 29 decembrie 1991, iar la Chișinău, Țara, nr. 50, decembrie 1991): „Având în vedere că acest referendum ar urma să se desfășoare și pe teritoriile românești-Bucovina de nord, ținutul Herța, ținutul Hotin, precum și județele din sudul Basarabiei, Parlamentul României declară solemn că aceste teritorii au fost rupte din trupul țării, iar pactul Ribbentrop-Molotov a fost declarat nul și neavenit ab initio, de URSS, la 24 decembrie 1989 și de Parlamentul României, la 24 iunie 1991. Desigur, este dreptul Ucrainei să organizeze un referendum pentru independența sa, dar acest referendum nu poate avea valabilitate în privința teritoriilor românești anexate abuziv de fosta URSS, teritorii care nu au aparținut niciodată Ucrainei și sunt de drept ale României... Parlamentul României declară solemn că referendumul organizat de autoritățile de la Kiev în teritoriile românești încorporate cu forța în cadrul fostei URSS-respectiv în Bucovina de nord, ținutul Herța, ținutul Hotin, precum și județele din sudul Basarabiei-este nul și neavenit, precum și consecințele acestuia. Parlamentul României cere parlamentarilor și guvernelor tuturor statelor, care vor recunoaște independența Ucrainei, să declare expres că această recunoaștere nu se extinde asupra teritoriilor românești menționate... Parlamentul României solicită guvernului țării să înceapă de urgență negocieri cu autoritățile de la Kiev în problema teritoriilor românești anexate cu forța de URSS“.

România făcuse prin această Declarație un pas clar, recunoașterea independenței Ucrainei, dar nu și asupra teritoriului românesc anexat prin Pactul Molotov-Ribbentrop, recunoaștere conformă cu declararea Pactului Molotov-Ribbentrop nul ab initio, la 24 decembrie 1989 și de către toți deputații Ucrainei. Numai că această Declarație a fost în

contradicție cu poziția președintelui Ion Iliescu, cu a prim-ministrului Petre Roman, prin miniștrii dumnealui de externe, și cu a ambasadorul român de la Moscova, d-l Șandru, față de Actul final de la Helsinki, în 1990 (Când toate elementele pentru Reîntregirea României erau întrunite, inclusiv enorma simpatie internațională pentru mișcarea unionistă care se manifesta la scara întregului popor român), în 1991 și în continuare, poziție pentru care nu și-au cerut scuzele de rigoare nici azi. Au acționat fățiș împotriva tuturor unioniștilor români, de pe ambele maluri ale Prutului și altfel, la vedere, opunându-le o altă opinie, a oficialităților, influențând milioane de români, în primul rând prin televiziune, pe care o controlau în întregime, dar și prin presă și radio. Au repetat de atâtea ori, despre angajamentul țării noastre la Actul final de la Helsinki, subliniind că între principiile unanim acceptate ale acestui Act este și cel referitor la inviolabilitatea frontierelor. În această formulare era și un fel de amenințare la adresa unioniștilor și de stârnire împotriva lor a unor români, ca și cum unioniștii ar încălca acest acord și ar expune România unor primejdii. Numai că tovarășii de mai înainte, toți, știau prea bine, că Actul final de la Helsinki prevedea posibilitatea modificării granițelor prin buna înțelegere între părți, dar despre așa ceva n-au scos o vorbuliță, ca și cum nu ar fi existat, făcând astfel servicii Moscovei și Kievului și deservicii României. Situația este evidentă și fără replică. Aceleași personaje trăiesc și azi, bine mersi, defilând în înaltele organisme statale românești și la televiziune și la radio și în presă. Asta manipulare a românilor! Cam cât respect și bun simț au manifestat față de acei români care i-au crezut, neștiind toate prevederile Actului final de la Helsinki ?!

Infiltrații

Neîndoielnic unii români au fost manevrați de KGB, fără să fie KGB-iști. Și unii mai sunt manevrați și astăzi. Dar câți dintre românii care și-au dat seama despre ce este vorba, au avut curajul să nominalizeze persoana KGB-istă sau să o izoleze, s-o îndepărteze din grupul în care s-a infiltrat? Desigur dovada apartenenței la KGB este greu de făcut, dar activitatea, conform intereselor Moscovei, nu este greu de identificat, deci ar fi simplu să o evidențieze. Cel puțin pentru a elibera unele partide și asociații de sub controlul sau influența unor persoane KGB-iste. Desigur KGB-iștii sunt abili, profesioniști. S-au acomodat la libertatea de opinie oferită de democrație. Un drept care trebuie respectat. Dar, se știe exact că de fapt lucrează pentru alte interese. Și totuși se tace. E adevărat că timpul lucrează

în favoarea românilor care nu fac jocul Moscovei. Jocul Moscovei este diferit de unele apropieri față de Moscova, pentru unele interese românești. Jocul Moscovei nu este confundabil cu jocul românesc. Dar ceea ce unii români nu prea au știința și deprinderea să facă (ar fi bine cel puțin să devină surzi, să-i ignore și să-i ocolească pe KGB-iști), face timpul, dumnealor KGB-iștii fiind din ce în ce mai în vârstă și cu o influență, în perspectivă, din ce în ce mai slabă. Dar să nu ne amăgim, cu atât mai mult acționează acum, cu eficiență și îndărătnicie (deci unii mai ușor de identificat), sesizând că este posibil să revină la guvernare în România. Câți dintre români știu despre unele activități, de partid sau de asociații, care au fost torpilate, deviate sau anulate de către elementele KGB și totuși tac! Cu siguranță poporul român nu are nevoie de astfel de reduși la tăcere. Printr-o astfel de tăcere sunt o perdea de protecție pentru KGB. Dar dacă unor români li s-au regizat unele capane, și tac de rușine și de frică?

Spre luare aminte

Ne oprim aici cu mărturisirile. Ele au avut un singur țel, să-i mobilizeze pe români. Bunul Dumnezeu va aduce iar în stație trenul Reîntregirii României. Dar nu va mai sta mult. Cei care au greșit, în anii trecuți, cu voie sau fără de voie, bănuind că îi muștră conștiința, sunt rugați să se implice iar, dar responsabil și cinstit. E nevoie de toată lumea pentru marele examen, al Reîntregirii, pe care noi românii trebuie să-l trecem. Fără acest examen nu vom avea niciodată o imagine onorabilă nici față de noi înșine, nici pe mapamond. Și pe drept cuvânt.

ILIE ILAȘCU, MILITANT FERM PENTRU REÎNTREGIREA ROMÂNIEI

Arestat la 2 iunie 1992, condamnat la moarte la 9 decembrie 1993. Din Declarația finală a lui Ilie Ilașcu. Strângea cu mâna dreaptă gratiile cuștii și în stânga avea un steguleț tricolor, pe care însuși l-a cusut în celulă.

Am fost și rămân membru al Frontului popular, pentru că lupta noastră de reîntregire a țării, de refacere a României Mari, pe care hoardele comuniste au distrus-o în 1940, rămâne la ordinea zilei. Lupta continuă.

În timp ce se citea sentința, Ilie Ilașcu a strigat de mai multe ori: **Trăiască! Trăiască! Trăiască! Moldova! Ardealul! și Țara Românească! Trăiască România Mare! Jos hotarul de la Prut! Jos ocupații ruși!**

După pronunțarea sentinței a strigat: **Ura! Mor pentru țara mea!**
(Victor Bârsan, Procesul Ilașcu, Editura Fundației Culturale Române, 1994, p. 103, 105, 106).

Din Declarația lui Ilie Ilașcu, înregistrată după pronunțarea sentinței, cu o cameră de luat vederi și transmisă de mai multe ori pe posturile de televiziune:

Vreau să mulțumesc tuturor celor din România, fraților din România, forurilor internaționale care au luat atitudinea fermă pentru eliberarea noastră și să le mulțumesc pentru ajutorul moral și material al familiei. La copii mă adresez să învețe bine și să înțeleagă că tatăl lor n-a fost un fricos, a făcut tot ce a putut, mă rog, cândva se va putea spune mai mult. La revedere, vă iubesc popor român!

Alături de Ilie Ilașcu, mai sunt după gratii patrioții români Alexandru Leșcu, Tudor Petrov și Andrei Ivanțoc. Spiritul viu, reîntregitor de țară, mai este încă după gratii, la Tiraspol, spre umulirea tuturor românilor și a întregii lumi civilizate, având în vedere că procesul a fost înscenat de relicvele forțelor imperiale sovietice, care mai supraviețuiesc în orașul Tiraspol și împrejurimi (Transnistria), numai pentru că Rusia deși a semnat că își retrage Armata a XIV de aici, continuă să controleze Tiraspolul și să înarmeze unele unități militare locale, atentând astfel la integritatea teritorială a R. Moldova, într-un plan de posibilă destabilizare în această parte a Europei.

MONUMENTUL TRĂDĂRII NAȚIONALE ȘI AL CRIMEI ÎMPOTRIVA UMANITĂȚII, CELOR CE AU SEMNAT, SUSȚINUT, SAU AU VOTAT PENTRU TRECEREA SUB TĂCERE A PACTULUI MOLOTOV-RIBBENTROP

Proiectul monumentului. Brațele contopite în rugăciune, până la înălțimea de treizeci și trei de metri, la treizeci și trei de ani înălțându-se Iisus Hristos în Eternitatea Sa, la Tatăl Ceresc. Această rugăciune este înălțată de România, care crede în conlucrarea Domnului nostru Iisus Hristos și a Maicii Sale, cu noi românii, întru Adevăr și Dreptate. De asemenea, în conlucrarea cu toți sfinții și martirii noștri de dinainte și de după Zalmolxe și Deceneu, cu toți sfinții și martirii noștri, cu strămoșii noștri, din toate timpurile de dinainte și de după Hristos. Prin conlucrarea celor din viața aceasta, cu a celor din viața cerească, vom ajunge, ca totdeauna în istoria omenirii, să demonstrăm că imperiile nu sunt iubite de Cer și că la dispariția lor se implică însuși Dumnezeu. Brațele se înalță din

harta geografică a României.

Împrejurul documentului, pe soclu, vor fi înscrise numele celor care au semnat, sau au votat Tratatul cu Ucraina, fără menționarea Pactului Molotov-Ribbentrop. Datorită acestui Pact criminal, URSS a ocupat o bună parte a teritoriului României. De asemenea numele celor care au pledat pentru semnarea, ignorarea Pactului, sau susținerea aberației că Pactul Molotov-Ribbentrop nu mai este valabil azi, pentru România. Doar pentru România, în timp ce țările baltice s-au prevalat de el, eliberându-se din imperiul sovietic, devenind independente. Deși pentru România ștergerea consecințelor acestui Pact era în derulare. Cultivarea unei prietenii autentice, de către Ucraina, prin restituirea teritoriului Românesc, României, ar fi făcut din Ucraina una din cele mai prospere țări. Nu România reprezintă un pericol pentru Ucraina, ci Ucraina este sursa propriei instabilități. Pericolul pentru ea vine de la Moscova și din faptul că nu a știut să-și facă din Uniunea Europeană și din România prieteni adevărați. De fapt a șantajat Uniunea Europeană și SUA, pentru a-i accepta situația de imperiu, prin jocul său duplicitar, Ucraina fiind una din fondatoarele principale, alături de Federația Rusă, a Comunității Statelor Independente. Oficialii români care au acceptat ignorarea Pactului Molotov-Ribbentrop, au căzut în plasa unor forțe oculte antieuropene și antiromânești, indiferent prin cine li s-a inoculat această ignorare. Cei care au semnat, susținut și votat Tratatul cu Ucraina, fără menționarea Pactului Molotov-Ribbentrop, au certificat astfel scoaterea din istorie a crimei împotriva umanității, dând certificat de bună purtare lui Hitler, Stalin, Molotov-Ribbentrop, naziștilor și bolșevicilor, fiind în fapt avocații apărării acestora. Dar pentru așa ceva nu există prescriere! URSS, prin acest Pact criminal, a anexat parțial sau total, Lituania, Letonia, Estonia, Finlanda, Polonia și România. Mașina de război, odată pornită, nu s-a mai oprit, până când a cuprins întreaga lume. Pactul Molotov-Ribbentrop a fost menținut activ, de către URSS, până la 24 decembrie 1989, când l-a declarat nul de la bun început. În mod automat și România este îndreptățită să intre în posesia întregului teritoriu anexat prin acest Pact.

Ucraina știa că Uniunea Europeană, NATO și SUA acționează pentru a limita amenințarea Federației Ruse față de U. E., așa ceva fiind mai ușor de atins, prin sprijinirea independenței Ucrainei, iar în perspectivă, prin integrarea Ucrainei în U. E. Știind, a încercat să șantajeze UE și SUA să i se accepte granițele întemeiate pe acest Pact. UE și SUA, în afara oricărui dubiu, nu sunt avocații apărării Pactului nazisto-bolșevic. Dar, cu totul neașteptat, tocmai președintele României, a parafat Tratatul cu Ucraina,

ignorând acest Pact. UE și SUA aveau destule exemple, pe care și Ucraina le cunoaște foarte bine, de modificare a granițelor. Chiar atunci mai continuau modificări ale frontierelor, de la Marea Baltică, la Marea Neagră și sudul Balcanilor, modificări ce vor pune piatra de temelie pentru un viitor prosper și pașnic pentru întreaga Europă. Pentru întreaga Europă? Nu tocmai, deoarece modificările s-au oprit între Ucraina și România. În ultimii ani s-au modificat frontierele între Lituania, Letonia, Estonia și URSS, între Republica Moldova și URSS, între cele două Germanii, între Cehia și Slovacia, între Slovenia și Serbia, între Republica Macedonia și Serbia. Cu situații diferite. SUA nu recunoscuseră niciodată încorporarea țărilor baltice în Uniunea Sovietică, dar au recunoscut și recunosc faptul că atât Basarabia, și nordul Bucovinei au fost anexate în baza aceluiași Pact Molotov-Ribbentrop. Se poate însă observa cu ușurință să s-au modificat atât granițe recunoscute de toate părțile prin Tratatul de Pace de la Paris, din 1947, sau Acordul de la Helsinki, cât și granițe nerecunoscute de SUA - cazul țărilor baltice. Mai mult, consecințele Pactului Molotov-Ribbentrop, în cazul României fuseseră parțial înlăturate, prin desprinderea Republicii Moldova din URSS. Cu alte cuvinte, se poate spune că pentru România, fenomenul era în derulare. În Tratatul de Pace de la Paris, din 1947, URSS a impus formularea că frontiera dintre URSS și România este cea stabilită în 1940 prin "acordul" dintre URSS și România. Prin cuvântul acord, URSS a vrut să ascundă faptul că frontiera a fost impusă prin ultimatumul dat de URSS, în 1940, pe baza Pactului Molotov-Ribbentrop. SUA și în cazul R. Moldova a avut aceeași opinie, ca între Ucraina și România. Era în fața granițelor URSS stabilite prin Tratatul de Pace de la Paris și prin acordul de la Helsinki. De aceea nu s-a grăbit să recunoască independența R. Moldova. O sursă a Departamentului de Stat al SUA susținea că „problema e complicată de faptul că Moldova nu cuprinde toate teritoriile românești anexate de Uniunea Sovietică“ (De ce nu recunosc - încă? - Statele Unite independența Republicii Moldova — Țara nr. 39, septembrie 1991). Celelalte fuseseră înglobate în Ucraina. Și cu toate acestea SUA va recunoaște aceste modificări de graniță, va recunoaște R. Moldova. Subliniem că Independența R. Moldova a survenit înainte de 1 decembrie 1991, când ucrainenii, în cadrul unui referendum, votează pentru independență (La 31 august 1989 limba română a fost proclamată limbă de stat în R. Moldova. La 3 sept. 1990 se crează funcția de președinte al republicii. La 23 mai 1991, RSS Moldovenească devine Republica Moldova. La 23 iunie, Parlamentul proclamă suveranitatea Republicii Moldova. La 27 august 1991, Parlamentul proclamă Independența Republicii Moldova. La 25

decembrie 1991, Gorbaciov declară că URSS încetează să existe. La 1 martie 1992, R. Moldova este primită în ONU). După cum se poate constata, în fața voinței ferme a celor două guverne românești, de la Chișinău și de la București, SUA și-a schimbat opinia, recunoscând R. Moldova, cu alte cuvinte modificarea unor frontiere recunoscute. Astfel, în această parte a Europei era deschis drumul spre normalitate. Dar în 1996, în anul semnării Tratatului dintre România și Ucraina, care era poziția SUA? Aceeași. D-l E. S. Alfred Moses, ambasadorul Statelor Unite la București a declarat: „Ceea ce voiam să spun este că e prea târziu pentru modificarea frontierelor. Frontierele dintre România și Ucraina sunt stabilite. Ele sunt recunoscute prin Acordul de la Helsinki, semnat de România. Problema modificării frontierelor în Europa s-a închis, fără posibilități de redeschidere“. D-l Alfred Moses și-a exprimat speranța că România, Rusia și Ucraina vor ajunge la un acord în ceea ce privește denunțarea Pactului, „odios, detestabil, convenit între două regimuri totalitare“. Nici președintele României, nici diplomații români nu au reținut au atenție aceste declarații. Este clar că d-l Alfred Moses trebuia să facă această declarație, de rămânere a granițelor așa cum sunt, deci în favoarea Ucrainei, pentru a satisface dorințele Ucrainei. Dar Alfred Moses, diplomat de carieră, a lăsat două căi legale de pledare a cauzei românești, dacă oficialitățile românești, așa, după cum, totuși, se presupunea, s-ar fi angajat pe acest drum:

1) Frontierele sunt recunoscute prin Actul de la Helsinki, semnate și de România. Ambasadorul SUA face referire la acest acord. Se știe că tocmai acest acord oferă posibilitatea modificării frontierelor prin înțelegere între părți.

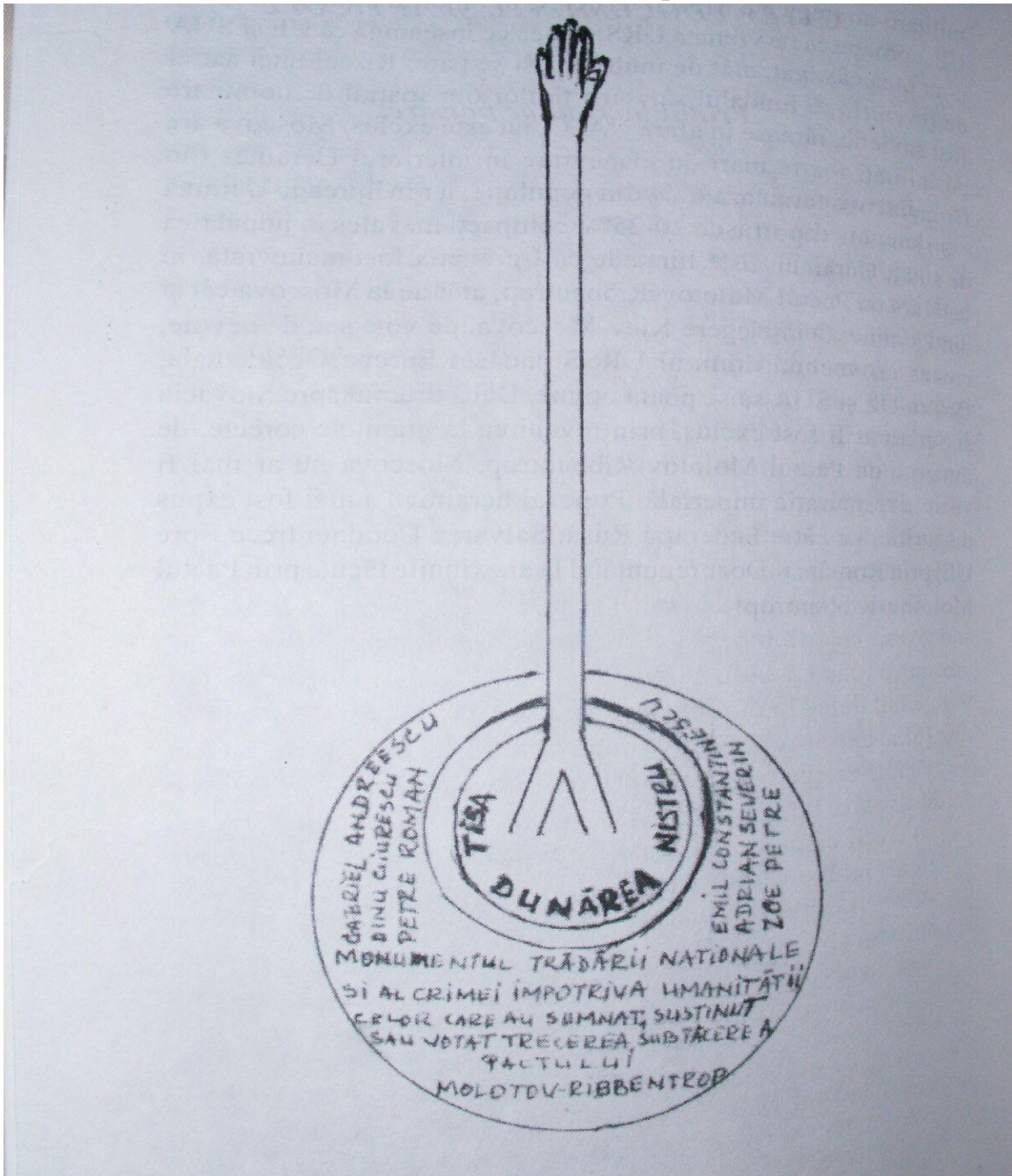
2) Pactul Molotov-Ribbentrop este declarat fără nici o reținere, odios și detestabil. Exprimarea speranței că România, Rusia și Ucraina vor ajunge la un acord în ceea ce privește denunțarea Pactului, exprimă direcția tratativilor.

România era blindată. Îi trebuia tact, fermitate și să rămână protejată în fața întregii lumi, de Acordul de la Helsinki și de Pactul Molotov-Ribbentrop.

Oficialii români n-au ținut cont că acest Pact este odios și detestabil. Dimpotrivă, l-au mușamalizat. Cumplită responsabilitate și detestabilă, în întreaga viață politică internațională. Din nou imaginea României a fost deteriorată pe cursa lungă a istoriei. Dar iată că o singură țară, Ucraina (În fapt imperiul URSS de apus), grav contaminată de microbul imperial sovietic, a insistat și a vrut să șteargă din memoria întregii lumi, Pactul nazisto-bolșevic. De ce? Pentru a rămâne în continuare beneficiara acestui

Pact. Și cine o sprijină? Este incorect a spune România, ci niște persoane care prin concursul unor împrejurări deosebite istorice și politice, au ajuns în fruntea României, în frunte cu d-l Emil Constantinescu, președintele României. Dumnealui a călcat în picioare cele două precedente din chiar cele două state românești, România și Republica Moldova, din 1991. Primul, Declarația de Independență a R. Moldova, are o referire clară la Pactul Molotov-Ribbentrop, la întregul teritoriu al României anexat de URSS, deci și la cel care azi mai este inclus în Ucraina, însăși R. Moldova fiind constituită de către URSS pe o parte din acest teritoriu. Al doilea, Declarația Guvernului României, tot din 1991, prin care se recunoaște independența R. Moldova, de asemenea se referă, fără echivoc, la Pactul Molotov-Ribbentrop, recunoașterea Independenței R. Moldova fiind considerată ca un pas decisiv spre înlăturarea pe cale pașnică a consecințelor nefaste ale Pactului. Cum de chiar omul din fruntea României, a călcat în picioare aceste precedente, acționând fățiș împotriva intereselor poporului român? Ignorarea acestor două declarații este de ajuns pentru a fi excluse orice explicații, acum și în vecii vecilor. Doar cu câteva luni înainte de alegerile generale, din 1996, Convenția Democrată din România, al cărei președinte era d-l Emil Constantinescu, s-a opus cu succes semnării Tratatului cu Federația Rusă, deoarece nu se denunța Pactul Molotov-Ribbentrop. Și așa ceva a contat enorm, electoratul votând pentru un astfel de viitor președinte al României. Care, doar la câteva luni, în același an 1996, după ce a ajuns președinte al României, într-o grabă uluitoare, ne-a pus pe toți asupra faptului împlinit, acționând contrar atitudinii CDR de dinaintea alegerilor. Ceea ce ne dă dreptul să ne întrebăm dacă nu cumva este și în serviciul unor interese străine (Moscova-Kiev). Cum am respinge această întrebare, când șeful statului român, sfidnd poporul român, a făcut deliberat servicii moștenitorilor Pactului nazisto-bolșevic? A făcut servicii Uniunii Europene, SUA, României? În nici un caz. Doar Moscovei și Kievului. Chiar dacă a încercat să arunce praf în ochii românilor, că ar fi ceva interese ale UE. Și că în UE nu vor intra țări care au probleme teritoriale între ele. Ucraina are teritoriu de restituit! Ucrainei îi era și îi este imposibil să acceadă în UE, cu drepturi depline. Dar dumnealui, d-l Emil Constantinescu a acționat și împotriva părții sănătoase, în curs de debolșevizare a Ucrainei. De vindecare de microbul imperial. Avem în vedere pe toți deputații Ucrainei din Congresul Deputaților Poporului al URSS, care, la 24 decembrie 1989, au votat, în unanimitate, pentru dclararea Pactului Molotov-Ribbentrop, nul ab initio. În felul acesta d-l președinte Emil Constantinescu a sprijinit forțele bolșevico-imperiale din

Ucraina. Se va redresa Federația Rusă, economic și militar? Înseamnă că-i va ridica d-lui Emil Constantinescu un monument. La fel și Kievul, prin acei cetățeni ai Ucrainei care au uitat ce soartă au avut imperiile și continuă să aibă. Desigur din această situație cea mai expusă este Ucraina. Occidentalii știu să aprecieze cinstea, respectarea adevărului și dreptatea. Ucraina mai reprezintă, prin teritoriul său extranațional, un real pericol pentru UE și o tentație pentru Moscova, de a-și apropia, sau anexa Kievul. Dacă Ucraina ar fi renunțat la cele două vârfuri de lance (prin teritoriile românești)

anexiunii tacite prin faptul MOLOTOV-RIBBENTROP.

și sudul Basarabiei și Insula Șerpilor), dimpotrivă. Ucraina nu a câștigat încrederea nimănui, dimpotrivă. Doar a forțelor imperiale ruso-ucrainiene. Prin Pactul nazisto-bolșevic, de care beneficiază azi, nu a păcălit conștiința țărilor din Europa și nici SUA, dar s-a păcălit pe sine. Îi menține pe semnatarii Pactului victorioși, în istorie. Îngrijorătoare eroare de calcul. Actualele granițe ale Ucrainei păstrează intactă șansa revenirii militaro-strategice a Moscovei-Kiev, în raportul strategic față de UE, aproape ca pe vremea URSS, ceea ce înseamnă că UE și SUA n-au prea câștigat, atât de mult, pe cât se pare. Riscul unei astfel de reveniri, pe fundalul sărăcirii țărilor din spațiul de dominare fost sovietic, rămase în afara NATO, nu este exclus. Moscova are posibilități foarte mari de manevrare în interiorul Ucrainei- în Crimeia rușii formează 67% din populație, iar în întreaga Ucraină rușii sunt în proporție de 20-25%, compacti mai ales în jumătatea de sud a Ucrainei. Este limpede că Ucraina a fost manevrată, în legătură cu Pactul Molotov-Ribbentrop, atât de la Moscova, cât și din Ucraina. O înțelegere Kiev-Moscova, de voie sau de nevoie, creează iar vechiul drum al URSS până în Europa Occidentală, fără ca UE și SUA să se poată opune. Dacă drumul spre Slovacia ar fi fost exclus, prin revenirea la granițele corecte, de dinainte de Pactul Molotov-Ribbentrop, Moscova nu ar mai fi visat la restaurația imperială. Poporul ucrainian a mai fost expus dispariției de către Federația Rusă. Salvarea Ucrainei trece, spre UE, prin România. Doar renunțând la anexiunile făcute prin Pactul Molotov-Ribbentrop!

CÂTEVA DOCUMENTE ȘI ARTICOLE

Prutul lacrimilor noastre...

Intreaga suflare românească, între 1 și 9 Mai va fi la Prut, prin delegați din orașele și satele României, într-un adevărat pelerinaj, mărturie a hotărârii de a șterge rănille trecutului și de a participa la modelarea unei lumi noi, a dreptății și a păcii. Comitetele de inițiativă și organizare vor apare spontan, încă de pe acum, în uzine, instituții și mediul sătesc, încât reprezentarea întregii țări va fi deplină. Pe cei ce vor călători multă vreme, din Maramureș, Oaș, Crișana, Banat, Oltenia, Muntenia și Ardeal, îi vom recunoaște nu numai după banderolele tricolore, ci și după florile din gălețile cu apă. Se vor întâlni, la Prut, cu cei din Dobrogea, Moldova și Bucovina, într-o totală

îmănușiere a voinței întregului popor român.

O asemenea stare de spirit a mai existat sub Mihai Viteazul, când a unit cele trei țări românești, într-un singur stat, sub Alexandru Ioan Cuza, în 1859, pe timpul Unirii Principatelor și în 1918, când delegați din întreaga Transilvanie s-au îndreptat spre Alba Iulia, exprimând și împlinind voința întregului popor român, de a trăi într-un singur stat, unitar, conform temeiurilor sale istorice multimilenare. La fel românii din Basarabia, prin sfatul Țării.

Preoții care vor fi la fața locului, la Prut, vor aduce, prin rugăciuni, mulțumiri lui Dumnezeu, iar cei rămași în bisericile din parohii, vor ruga de asemenea, pe Dumnezeu, să ne ajute să ne împlinim sfintele noastre aspirații.

În lumea nouă ce se profilează pentru întreaga Europă, înțelegerile secrete dintre Hitler și Stalin- e vorba de Tratatul Ribbentrop-Molotov- în urma cărora partea de răsărit a României a fost inclusă în teritoriul URSS, au devenit o piedică în calea instaurării unei noi lumi în Europa, o lume a dreptății, adevărului și păcii. URSS nu poate pătrunde în această nouă Europă, dacă nu renunță deplin și cinstit la consecințele Tratatului Ribbentrop-Molotov.

Am ales calea florilor pentru a ne manifesta voința, deoarece continuăm spiritul sublim al Revoluției Române. Tineretul s-a lansat în lupte, în timpul revoluției, rostind aceleași cuvinte, în întreaga țară, în fața forțelor înarmate ale dictaturii. Voi cu arme, noi cu flori! Era un spirit creștin, ce acționa din sufletul tuturor tinerilor angajați împotriva întunecimilor ateismului înarmat. Și dictatura lui Ceaușescu s-a frânt. La Prut este vorba de perpetuarea anacronică și sfidătoare a unei situații moștenite de pe vremea dictaturii lui Stalin.

Întreaga Europă va urmări evenimentele de la Prut, dintre 1 și 9 Mai. Ar fi posibil ca până la 9 Mai, libera trecere peste Prut, fără pașapoarte, fără vize, fără taxe, să devină un cadru legalizat, semn fără echivoc al angajării Moscovei pe drumul rezolvării depline a petelor albe dintre URSS și România. Fiind întrunite toate condițiile interne și internaționale, considerăm că Moscova va trece cu bine și acest examen al adevărului.

Gheorghe Gavrilă Copil
Dreptatea nr. 10, din 15 februarie 1990

Prutul lacrimilor noastre, să-l acoperim cu flori Lanț uman de-a lungul graniței de pe Prut

Dumnezeu a rânduit să fim dintotdeauna pe pământul nostru, strămoșesc. Vom rămâne aici, în eternitate, cu Ardealul în interiorul Munților Carpați, străjuit de Maramureșul întreg, de Oaș, de Crișana, de Banat, de Oltenia, de Muntenia, de Dobrogea și de Moldova lui Ștefan cel Mare!

Anul acesta, la 9 Mai se împlinesc 113 ani de la Proclamarea independenței României. Societatea Culturală București - Chișinău propune sărbătorirea Independenței României, printr-o acțiune la scară națională, ce urmează să se desfășoare între 6 și 10 mai.

Cetățenii din întreaga țară sunt invitați duminică 6 mai, la ora 12 și 30 de minute, să acopere cu flori Prutul lacrimilor noastre, iar la ora 13 să formeze un lanț uman de-a lungul graniței de pe Prut. În toate bisericile din țară, la 12 și 30 de minute să înceapă să bată clopotele. Preoții din Moldova și cei ce pot veni, din orice parte de țară, sunt rugați să officieze Sfânta Liturghie, la Prut. În Bucovina și Maramureș, pe dealuri, să sune tulnicele, ca pe vremea lui Ștefan cel Mare. Din Alba Iulia, Mihai Vodă va porni la drum, cu Transilvania, cu Muntenia și Moldova deodată. Horea, regele Daciei și Crăișorul Avram Iancu vin cu moșii lor, cu toți codrii Munților Apuseni. Și tulnicele moșilor se aud dintr-o parte în alta de țară. Fetele și flăcăii din întreaga Românie se pregătesc pentru marea întâlnire de la Prut. Măria Sa, Ștefan al Moldovei, ne așteaptă! În sufletele noastre îl auzim pe Mihai Eminescu îndemnându-ne să pornim la Putna și la Prut. Și îl auzim toți, din Cetatea Albă, din Chișinău, din Soroca, din Hotin, din Cernăuți, din Satu Mare, din Timișoara și din București.

Societatea Culturală București - Chișinău, cu sediul pe Aleea Romancierilor nr. 6, bloc E 19, sc. A, et. 10, ap. 55, sector 6, cod 77398, București, tel. 745 67 82, nefăcând parte din nici un partid politic, cheamă toate partidele, syndicatele, organizațiile și societățile culturale, cât și pe cei fără partid, să își anunțe și să organizeze participarea la acest marș național cu flori, având în vedere că este vorba de o cauză comună tuturor românilor.

Învățătorii, profesorii, preoții, elevii, studenții, muncitorii, țăranii, tinerii din satele și orașele dinspre Prut, sunt solicitați să aibă inițiativa organizării lanțului uman pe întreaga zonă a Prutului, cu oameni din partea locului.

Am înțeles că în acțiunile noastre să ținem seama de granițele de după

cel de-al doilea război mondial. Se impune totuși observația că de Prut este vorba, de fapt de granițele impuse în 1940, în contextul tratatului Ribbentrop-Molotov, prin care poporul român a fost despărțit, în mod abuziv, în două, românii din câmpia Tisei până la Prut și românii de la Prut până la Nistru.

Republica Sovietică Socialistă Moldovenească, Bucovina de nord și județele din sudul Basarabiei sunt Republica Democrată Germană a României.

Considerente profund umanitare, justificate istoric, impun libera circulație, fără pașapoarte, fără vize, fără taxe, a cetățenilor din România și R. S. S. Moldovenească. Este o cerință majoră a Revoluției Române.

Dreptatea, 31 martie 1990

Deșteptarea (Chișinău), aprilie, nr. 3, 1990

Stenograma convorbirilor purtate de Președintele Societății Culturale București-Chișinău, d-l Gheorghe Gavrilă Copil, la Ministerul Învățământului al Republicii Federative Ruse, la Comitetul pentru Știință și Învățământ al Sovietului Suprem al RSES Ruse, la Cabinetul Prim Vicepreședintelui Sovietului Suprem al RSFS Ruse (Moscova 7-9 august 1990)

Gheorghe Gavrilă-Copil, Președintele Societății culturale «București Chișinău»: — După cum prea bine se știe, din 1940, poporul român trăiește în trei state, în România, Republica Moldova și Ucraina, cu alte cuvinte în România, Bucovina de Nord și Basarabia. Am sosit în Republica Moldova în urmă cu câteva săptămâni pentru școlarizarea gratuită, în România, a o mie de copii din Bucovina de Nord și din Basarabia. Am solicitat acordul oficialităților din domeniul Învățământului, din Cernăuți și Odesa. Atât din partea Republicii Moldova, cât și din partea oficialităților din Ucraina, ni s-a răspuns «da». În Republica Moldova selecționarea copiilor a luat sfârșit. Procesul continuă în Bucovina de Nord și în sudul Basarabiei. Din partea română, numărul de burse se va mări. Republica Moldova, cât și Ucraina au acceptat să aducem profesori români în Bucovina de nord și sudul Basarabiei. Bineînțeles, fără nici o rublă din partea Ucrainei sau a Republicii Moldova. S-a mai acceptat ca profesorii și învățătorii români din Republica Moldova și Ucraina să meargă- pentru reciclare sau perfecționare în România. Deci, după 50 de ani de despărțire,

relațiile sunt firești, normale și vedem cu toții că așa este foarte bine.

Pentru prima dată, socot că ne putem privi cu adevărat, cu sinceritate în față, rușii și românii, în problemele învățământului. Am sosit la Moscova, într-o țară mare și puternică și nu mă îndoiesc că ea va ști a fi și bună față de minoritatea de români (de moldoveni) din Federația Rusă, pe linie de învățământ. Am auzit că faptele, deja, ne-au luat-o înainte, că minoritățile din Moscova învață în limba lor, așa că lucrurile au deja o pornire. În România sunt vreo 200.000 de ruși. Nimeni nu-i împiedică să-și cultive limba maternă, din grădiniță până la terminarea școlii generale, a liceului. Universitățile, bineînțeles, sunt în limba română. Dar românii sunt între 500 de mii și un milion în spațiul dintre Nistru și Răsăritul Siberiei. Ei sunt urmașii deportaților de altă dată, sau cei care au plecat de nevoie la lucru în afara Republicii Moldova. Noi știm că rusul are inimă bună și că dacă acești români, acolo unde trăiesc compact, dacă ar învăța în limba maternă, și-ar regăsi liniștea sufletească, seninătatea și ar munci cu mai mult spor. E o mică minoritate față de oceanul poporului slav, în care se află, încât cultivarea în limba lor maternă ar fi ca o floare în vitrina Rusiei, în relațiile Rusiei cu celelalte popoare. În România și celelalte minorități învață în limba lor maternă, cum este cazul populației maghiare. Și cu toate acestea, poporul român nu este mai slab, ci dimpotrivă. Și este un popor mic.

Acum, noi am pornit spre Siberia, cu gândul de a invita spre România sau spre Basarabia și Bucovina, spre Republica Moldova, pe acei copii româno-moldoveni, care vor să studieze în locurile lor de origine, în limba maternă. Cu oficialitățile din Odesa, problema s-a pus deschis. Oricând, copiii ucrainenilor din România, dacă sunt invitați din Ucraina, sunt liberi să vină să studieze în Ucraina. Principiul este valabil pentru oricare din minorități. Întrebarea este următoarea: dacă principiul studierii în limba maternă aplicat la Moscova se poate aplica și pentru minoritatea românească din Federația Rusă. Rusia poate face această reparație morală unor oameni foarte necăjiți. Poate depăși chiar situația existentă în Europa de Apus, în legătură cu minoritățile. România și Uniunea Sovietică sunt țări vecine, între ele securitatea și K. G. B. - ul pot dispărea. Sunt doar niște probleme umane, ușor de rezolvat, pentru a ne putea privi în față. Cam acestea sunt problemele pentru care am avut onoarea să fiu primit.

Eventual, dacă s-ar putea aduce profesori din România și pentru localitățile din Siberia sau dincoace de Ural sau de oriunde, dacă n-ar exista cadre necesare pentru început, așa cum aducem în Republica Moldova și în Ucraina.

VLADIMIR BORISOVICI NOVICIKOV - Ministrul adjunct al

învățământului public al R. S. F. S. R.: — Bine. Aș vrea să studiez problema într-un context mai larg, pentru început făcându-vă cunoștință, poate, cu poziția noastră principială în ceea ce privește problema limbii minorităților naționale prezente pe teritoriul Rusiei. Rezultă că conceptul general se reduce la o contribuție multiplă. În tot cazul, noi nu avem intenția să interzicem acest lucru sau să limităm pe cineva, când apare dorința să se studieze în limba maternă, și mai mult ca oricând, se elaborează o serie de măsuri organizatorice orientate, din partea Guvernului, spre soluționarea acestor probleme.

G. G. COPIL: Perfect.

V. N. NOVICIKOV: La noi, în ierarhia subordonării față de minister, există câteva institute de cercetări științifice și cel mai mare din ele, care posedă un potențial științific considerabil, este chiar Institutul care se ocupă cu problemele naționale ale școlii, care cercetează problematica învățământului în limba maternă, adică chiar întrebarea pusă în discuție de D-stră. În prezent, în structura ministerului, constituim secții speciale, care se vor ocupa de problemele naționale și regionale. Firește, care își vor desfășura activitatea nu numai prin prisma instruirii în limba maternă, dar care își vor asuma scopuri cu mult mai largi — și anume renașterea școlii de cultură națională, istorie și tradiție; noi credem că în perioada stagnării, școala a fost peste măsură controlată de stat.

G. G. COPIL: Eu nu sunt de acord: cultura națională fără cultivarea limbii, de fapt, este sortită dispariției și, în loc să fie mai multe flori într-o grădină, începe să fie numai una.

V. B. NOVICIKOV: Firește. Să zicem, noi nu am făcut investigații pentru a afla pe cei ce ar dori să studieze în limba română pe teritoriul Rusiei, sau să aflăm numărul elevilor care și-ar exprima dorința să învețe limba română ca limbă străină. Asemenea cercetări nu am făcut.

G. G. COPIL: Sunt convins că problema există. E un început de drum pentru Rusia. Știind că problema există, am venit cu un gând bun în plus, tocmai pentru a fi pornită la modul concret.

V. B. NOVICIKOV: Probabil, nu neg acest fapt și vreau numai să subliniez că legea care este recunoscută azi pe teritoriul țării, conform căreia limba în care se învață, este aleasă de familie și copil. A învăța o limbă sau alte, este de competența numai și numai a familiei și nu avem nici un motiv să refuzăm acea parte a populației din republica noastră, care e cointereseată să studieze în limba română și suntem gata să susținem aceste inițiative. Nu, n-au fost piedici.

G. G. COPIL: N-au fost piedici, în ultimii 2-3 ani. Însă înainte, n-au fost decât piedici.

V. B. NOVICIKOV: Dar noi vorbim de prezent cu D-voastră.

G. G. COPIL: În Ucraina, însă, am constatat, că și acolo unde satele au învățământ în limba ucraineană, satele românești, din Bucovina sunt libere să își deschisă învățământ în limba română.

V. B. NOVICIKOV: Dar să fim mai pragmatici. Aș vrea să concretizez în care regiuni ale Siberiei ați hotărât să vă deplasați?

G. G. COPIL: Noi am dori să mergem la Irkutsk, Novosibirsk, Kurgan și Tiumeni. Dar noi cunoaștem foarte multe localități, atât la Răsărit cât și la apus de Ural, încât dacă Ministerul Învățământului va dori să colaboreze, să se colaboreze la completarea localităților în care trăiesc români, noi suntem gata, atât cei de la București, Societatea Culturală «București - Chișinău», cât și oficialitățile de la Chișinău să înaintăm o listă cu localități, o listă care, fără doar și poate, este incompletă.

V. B. NOVICIKOV: Am mai vorbit, că nu ne-am preocupat, în special, de această problemă. Vă pot spune, însă, că dvs. o să aveți întâlniri cu conaționali, probabil o să discutați în ce măsură sunt cointeresați ei în ceea ce privește rezolvarea problemelor legate de instruirea în limba română, sau orice altă formă de reînviere a limbii. Și oricare ar fi varianta propusă, noi suntem gata să o sprijinim, să o transpunem în practică, firește cu ajutorul respectiv din partea dvs. Însă dacă în timpul călătoriilor dvs. veți găsi localități cu populație românească compactă, să presupunem în Reg. Kurgan, noi nu avem în următorii 1-2 ani nici o posibilitate să punem la dispoziție cărți și manuale în limba română. Pentru că nu avem așa ceva. Noi suntem gata să convenim asupra problemei în cauză, căutând varianta optimă, cooperând cu dvs. fără ca să tergiversăm în rezolvarea celor discutate.

G. G. COPIL: Bine. Pentru început eu am să rog Ambasada Republicii Moldova, de aici, din Moscova, să ia legătura cu Academia de Știință de la Chișinău, care are deja publicate câteva atlase de folclor, dialectologie, etnografie. Este vorba de localitățile, atâtea câte au putut fi cercetate, începând de la Nistru, până în Siberia, deci o evidență oficială, publicată. Ar fi primul aspect documentar pentru o evidență. Deci sunt documente oficiale deja apărute în U. R. S. S. Este bine să se pornească de la cele oficiale, restul fiind terenul destul de mare, pe măsură ce se mai descoperă celelalte, se vor lua în considerație.

V. B. NOVICIKOV: Bine, dar dacă e să vorbim de învățarea limbii

române sau despre învățământul în limba română, eu aici fac o diferență.

G. G. COPIL: Fie că se numesc români sau moldoveni, tot români sunt.

V. B. NOVICIKOV: Nu aceasta am avut în vedere. Pur și simplu avem o situație aparte cu limbile minorităților. Se poate întâmpla ca orice limbă să fie învățată ca obiect de sine stătător — iată o variantă. O s-o lămuresc.

G. G. COPIL: În țară, minoritățile naționale, de pildă ungurii, studiază toate materiile în limba maternă — limba maghiară, - dar învață și Limba Română pentru că sunt cetățeni ai României.

V. B. NOVICIKOV: Aceasta e o altă treaptă în evaluarea problemei, cu mult mai serioasă. Eu mă limitez la a distinge următoarele etape, dat fiind faptul că noi începem de la un capăt totul, pe teritoriul Rusiei, spre deosebire de Moscova. Noi avem posibilitatea să ne mișcăm după următoarele etape: prima, de a se introduce în loc, sau pe lângă alte limbi străine limba română după programă. A doua: — învățarea limbii în instituțiile preșcolare. O altă variantă ar fi mai complicată, ar fi nevoie de literatură didactică pentru toate obiectele din școală, însemnând studierea deplină în limba română. E mai complicat și poate fi folosit numai pentru etapa a doua.

Da, suntem de acord să colaborăm, dacă populația românilor care locuiesc compact pe teritoriul Rusiei va declara că dorește să învețe și să-și învețe copiii în limba română. Noi nu avem nimic împotriva. Nimic nu ne poate împiedica s-o facem.

G. G. COPIL: Este normal, sunt vremuri de mari speranțe, de mare bucurie și nu mă îndoiesc, că în perioada de restructurare, când omului nu-i mai este frică să-și spună dorința, multe grupuri, majoritatea grupurilor de origine românească din Federația Rusă, vor dori să existe. Pentru că dacă nu învață deloc în limba maternă, dispar. Ori, nu aș vrea ca Rusia, peste ani de zile, să se simtă jenată că numai de pe teritoriul său a dispărut minoritatea românească, iar pe teritoriul României și al altor țări din Europa, minoritățile există. Rusia și-ar putea dobândi o mare atracție, tocmai prin cultivarea valorilor spirituale ale minorităților, ar putea avea un mare prestigiu. Această mică minoritate românească ar fi acel liant de prietenie de cursă lungă, cursa mileniului ce vine, între poporul român și poporul rus. Dar până acum, să fim exacti, împotriva poporului român s-au exercitat, cu violență, o sumă de privațiuni. Să fim exacti, este vorba de fiii deportaților. Așa ceva înseamnă obligativitatea unor reparații morale. Sau nu numai deportați, ci și cei care au fost obligați să-și părăsească locurile natale.

Eu, ca român, trebuie să-l privesc pe rus în față, iar rusul să mă

privească și pe mine în față, să nu mai existe nimic din moștenirea aceea care ne-a făcut să nu fim absolut sinceri. Acest lucru se poate îndrepta prin formula cea mai simplă, prin noua generație. Cum creștem noua generație? Îi învățăm să uite trecutul și să se bucure de prezent. Trecutul nu trebuie să mai fie activ, trebuie să moară? Aceasta depinde numai de căldura inimilor noastre, a generațiilor de azi. Eu sunt convins că Rusia are un mare viitor. Nu e vorba de conjunctură și de diplomație, la o ședință de lucru, ci este o convingere personală și, repet, încheind, lucrul acesta Rusia îl poate dovedi de pe acuma, prin felul în care tratează problemele cu un profund caracter uman. Cam asta ar fi ceea ce am avut de spus.

V. B. NOVICIKOV: Îmi face plăcere să observ că astăzi în convorbirile noastre, nu există punct în care ar putea fi o neînțelegere sau vreo discordanță.

G. G. COPIL: Vă mulțumesc! Am venit cu sinceritate totală. În lucruri de felul acesta, nici un pic de minciună nu este bună. Punând în față cinstea, nu avem probleme în viitor. E clar.

V. B. NOVICIKOV: Fără vreo rețineră, vă pot spune că noi avem o bună înțelegere și nu orice înțelegere, orice situație prietenească, ci una care trebuie văzută construindu-se pe fapte de seamă. Iată, după întâlnirile pe care le veți avea pe unde veți merge, va trebui să purtați dorințele și aspirațiile de a învăța limba natală a celor cu care vă veți întâlni. Noi pregătim în acest sens o atmosferă călduroasă. Iată, eu cred că aici se deschide un câmp prolific de cooperare comunitară. Pentru toți cei ce învață, noi ne considerăm alături de dvs.

G. G. COPIL: Eu abia aștept să mă întorc în țară pentru a comunica Ministerului Învățământului din București această veste bună care are darul de a liniști sufletele tuturor, românilor, rușilor, pentru ca să trăim cum n-am trăit până acum, ca niște prieteni absolut adevărați.

V. B. NOVICIKOV: Eu consider, și aș vrea să cred, că întâlnirile cu cetățenii sovietici de pe teritoriul țării noastre vor confirma și vor duce la rezolvarea problemelor pe care le-am avut în vedere aici. Eu cred că astfel de întâlniri, desigur se vor referi la acele întrebări și probleme cu care ne-am confruntat noi azi. Cred că următorii pași vor fi contactele care vor face cunoscute prietenilor noștri poziția noastră.

G. G. COPIL: Nu mă îndoiesc deloc de acest lucru. Voi face doar constatarea că toți cei de aici, regretăm că aceste lucruri n-au fost făcute, eventual, cu douăzeci-treizeci de ani mai devreme.

V. B. NOVICIKOV: Da. Dar oricum suntem fericiți că am început

totuși. De acum mergem pe același plan.

G. G. COPIL: Domnule Ministru Novikovici Vladimir Borisovici, vă mulțumesc! Iată-ne că grăim aceeași limbă: a omeniei, a grijii față de copii. Din clipa aceasta, un astfel de Ministru nu se deosebește cu nimic de Ministrul Învățământului din România, sau de Ministrul Învățământului din Moldova, de Ministrul Învățământului din Rusia, pentru că nu există probleme delicate, există numai probleme umane pe care ambii le rezolvă. Vă dorim fericire dvs. și familie dvs. Toată dragostea!

ȘORIN VLADIMIR PAVLOVICI, **Președintele Comitetului pentru Știință și Învățământ al Sovietului Suprem al R. S. F. S. Ruse:** — Luați loc, vă rog! Vă cerem iertare, dar noi ne aflăm în stadiul de instalare. Abia acum am primit încăperile care au fost repartizate Comitetului și de aceea, vă rog să ne scuzați pentru starea în care vă primim.

G. G. COPIL: Eu știu că și aici lucrurile sunt în formare, ca și la București, ca și la Chișinău. Ne-a fost foarte greu să găsim acest cabinet. Poate că, nici cabinetul domnului Hasbulatov nu se știe exact unde e, dar știu că, după cele ce vom discuta acum, în mod sigur, va fi foarte cunoscut.

V. P. ȘORIN: Și încă foarte repede!

G. G. COPIL: Cel puțin în raportul Rusiei cu poporul român.

VORONȚOV VALERII ALEXANDROVICI-**Vicepreședintele Comitetului:** — Sperăm că la București cabinetul va fi găsit mai ușor.

G. G. COPIL: Este o țară mai mică. Nu vreau să vă răpesc timpul și deci aș vrea să intru direct în subiect. Sunt de aproape o lună și jumătate în U. R. S. S. Am venit din România în Republica Moldova cu o mie de burse pentru românii din Moldova, pentru copiii din Republica Moldova, pentru a veni în România pe timp de patru ani, să-și facă liceul.

V. P. ȘORIN: Dacă am înțeles bine, România a dat o mie de burse, pentru ca elevii să poată învăța în România.

G. G. COPIL: Domnule Vicepreședinte, vă comunic că poporul român din 1940 încoace în urma Tratatului Ribbentrop-Molotov, trăiește în trei state: România, Republica Moldova și Ucraina, cu alte cuvinte în România, în Bucovina de Nord și Basarabia. Pornind de la acest adevăr, am plecat în Ucraina, la Odesa și Cernăuți, cu aceeași problemă pe linie de învățământ.

Bucovina și Basarabia constituie teritoriile României anexate în 1940. Oficialitățile ucrainene ne-au înțeles. De asemeni, au fost de acord să luăm copii din Bucovina și din județele din sudul Basarabiei, în România, la carte. Au fost de acord să aducem și profesori din România în Bucovina și în județele din sudul Basarabiei. Aceeași situație s-a aprobat, bineînțeles, în

Republica Moldova. Am făcut un pas mai departe. Știm că poporul român a suferit cumplit, un foarte număr de români a fost deportați în Siberia. Alții au fost obligați să-și găsească de lucru în Siberia sau în alte republici, încât azi trăiesc în afara Bucovinei sau Basarabiei, între 500 de mii și un milion de români. Sunt cei mai oropsiți, cei mai necăjiți dintre ai noștri. Pentru ei am venit la dvs., cu probleme de învățământ, privite sub două aspecte: 1. Să luăm copii din Siberia pentru a veni la școală în Republica Moldova sau România . 2. În al doilea rând pentru cei care vor dori să deschidă învățământ în limba maternă, să studiem posibilitățile de a-i ajuta la fața locului. Același probleme le-am discutat ieri cu domnul Vice-prim-ministru al Învățământului, domnul Novicikov Vladimir Borisovici. A răspuns foarte frumos la ambele întrebări: da, da. Acum am venit aici, pentru că simt inima Rusiei cum se depărtează de trecut, de moștenirea grea, de pe vremea lui Stalin și Brejnev. M-am orientat după situația minorităților din țară. Să luăm numai două minorități: maghiară și rusă. Acum, ele primesc drepturi pe linie de învățământ și cultură. În plus, lucru de care n-au putut beneficia nici ei, de fapt, nici noi, de libertățile specifice. Cei aproximativ două sute de mii de ruși beneficiază de toate drepturile culturale și pe linie de învățământ pe care le doresc, până la terminarea școlii medii. Dacă în România și în alte țări din Europa, se are grijă să nu dispară minoritățile, într-o țară atât de mare, ca Rusia, în care minoritatea românească este foarte mică, ar fi un păcat inexplicabil, care nu se poate trece cu vederea, dacă s-ar admite acest lucru. Cred că dacă Ucraina și Republica Moldova, aceasta din urmă într-o situație mai delicată, pentru că este vorba de blocul etnic al poporului român, au acceptat acest adevăr, sper că și Federația Rusă să-și amintească că urmașii deportaților, fiii sclavilor de altădată, mai sunt în viață. Cred că între România și Rusia, Securitatea și K. G. B.-ul pot dispărea cu totul, printr-un simplu examen de încredere, rezolvarea problemelor umane. Știm că, aici, Guvernul este în formare. Am sosit acum pentru a nu mi se putea reproșa, cândva, că am venit prea târziu. Acestea sunt problemele și aștept cu nerăbdare și cu foarte mare încredere aceleași răspunsuri pozitive.

V. P. ȘORIN: Vă răspundem scurt, așa cum s-a răspuns la Minister: da, da. Pot să dau câteva amănunte: 1. În primul rând, ne luăm obligația să informăm pe toți românii care trăiesc pe teritoriul Rusiei despre posibilitatea pe care o acordă Rusia. Toți care vor primi această informație și vor dori să beneficieze de dânsa, îi vom ajuta să facă studiile în România. Acolo unde există populație română compactă, e posibilă și organizarea unor școli.

V. A. VORONȚOV: Concret, de ce fel de ajutor aveți nevoie din partea Comitetului nostru?

G. G. COPIL: De un statut legal, prin organele de specialitate, Ministerul Învățământului, Comisia Parlamentară, etc. Deci acestea, Ministerul și Comisia, să beneficieze de o lege aprobată de Guvern, din care să reiasă că minoritatea românească are dreptul la învățământ în limba maternă. Asemenea lege pentru minorități, chiar dacă a existat, a fost birocratică, dar niciodată aplicată.

V. P. ȘORIN: Eu cred că noi trebuie să încheiem un Acord între guvernele R. S. F. S. Ruse și României. Comitetul nostru ne va ajuta în acest sens.

G. G. COPIL: Înțeleg că pot, din clipa aceasta, să comunic Guvernului român poziția dvs.

V. P. ȘORIN: Am ajuns la un acord de principiu.

G. G. COPIL: Sigur că da, de principiu.

V. P. ȘORIN: Un acord de principiu pentru elaborarea unui acord între Guvernele noastre.

V. A. VORONȚOV: Înțelegerea care presupune rezolvarea unor probleme sub aspect tehnico-material.

V. P. ȘORIN: Și noi dorim ca, într-un timp cât mai scurt în condițiile de libertate din România, să fie pregătit proiectul unei atari înțelegeri.

G. G. COPIL: Cred că există probleme interne ale Rusiei pentru o astfel de lege. Dar înțeleg că, pentru o astfel de lege, se dorește o colaborare absolut deschisă și sinceră cu partea română.

V. P. ȘORIN: Și pe baza acestei înțelegeri, noi vom lucra pe teritoriul Rusiei.

G. G. COPIL: Perfect. Este o deschidere totală, încât eu sunt sigur că, în următorii 2-3 ani, românii și rușii se vor putea privi liber în față. Ceea ce înseamnă, în mod deschis, o mare fericire de ambele părți.

V. A. VORONȚOV: Noi niciodată n-am închis ochii și întotdeauna am fost dispuși și binevoitori față de români.

G. G. COPIL: Este perfect, pentru oamenii care formează acest Guvern. Lucrul acesta se poate afirma, într-adevăr, pentru ultimii 2-3 ani. Deci, nu dintotdeauna, ci de acum, de când avem încredere, altfel nu s-ar fi venit. Noi am crezut în răspunsul pe care ni l-ați dat dvs., înainte de a porni de la București. Și am pornit de la premiza că a nu spune adevărul integral, înseamnă a face o mare greșală. La următorul pas, birocrăția, falsul și minciuna s-ar fi văzut. Numai sinceritatea pune fundația care rezolvă, pentru mileniul ce vine, o lume bună și odihnitoare pentru toți.

V. A. VORONȚOV: Problema concretă pentru noi este: locuitorii țării

noastre și ai Statului rus, vrem să știm în ce condiții vor învăța.

G. G. COPIL: Noi am luat elevi din Ucraina și Republica Moldova pentru clasa a IX-a, X-a, XI-a, XII-a, deci pentru liceu. Liceul la noi este de 12 ani, asigurându-li-se în mod gratuit instruirea și manualele, masa și căminul.

V. P. ȘORIN: Eu cred că detaliile acestor probleme se pot rezolva în cadrul unui Acord.

G. G. COPIL: Eu cred că este ajuns unul de principiu, restul se va stabili la nivel de Guverne.

V. P. ȘORIN: Noi, în principiu am convenit.

G. G. COPIL: La nivelul dvs. guvernamental, partea română din Guvern, cu partea dvs. din Guvern, vor dezbat aspectele concrete. Este extraordinar acordul de principiu. Detaliile se vor stabili în timpul tratativelor.

V. A. VORONȚOV: Când o să fie gata proiectul și când va putea fi prezentat?

G. G. COPIL: Eu fac următorul lucru: o informare deplină către Guvernul român, cel târziu până într-o săptămână. În același timp, în clipa de față, sunt în drum spre Siberia, dar voi face informarea prin Ambasada Română de aici, și, totodată, prin Legația Moldovei, voi informa Guvernul de la Chișinău. Se pare că este o zi splendidă. După 50 de ani, am găsit un limbaj, într-adevăr normal.

V. A. VORONȚOV: Este necesar ca această convorbire foarte serioasă să aibă o stenogramă.

G. G. COPIL: Totul este înregistrat. Intenționăm să aducem la cunoștința opiniei publice din România integral, trasmițând acest lucru la Televiziune.

V. A. VORONȚOV: Tot protocolul acestor convorbiri va fi redactat și publicat pentru ca românii să poată afla conținutul lui. De asemenea trebuie propus Televiziunii noastre să arate această peliculă, pentru informarea opiniei publice.

G. G. COPIL: Vă rog, din tot sufletul, să transmiteți domnului Președinte Elțîn și domnului prim-vicepreședinte Hasbulatov toată dragostea noastră și convingerea că împreună cu dvs. și cu toți ceilalți membri ai Guvernului, vor reuși să pună temelia unei lumi în care drepturile omului să nu mai fie călcate în picioare.

V. A. VORONȚOV: Noi îl stimăm foarte mult pe Boris Nicolaevici Elțîn, care face tot posibilul pentru a stabili relații care duc spre o lume

umană. Oamenii îl stimează foarte mult pe Boris Nicolaevici Elțin.

G. G. COPIL: Noi suntem convinși și sperăm din tot sufletul și suntem alături de acest Guvern, care lucrează și într-adevăr rezolvă problemele profund umane. Se simte, deja, o inimă caldă, care începe să palpate.

V. A. VORONȚOV: Am dori în încheiere, să ne exprimăm speranța că România, care merge spre o cale nouă, să obțină în timpul cel mai apropiat succese în dezvoltarea sa și, dacă vom avea ocazia, vom fi bucuroși să fim martorii realizării problemelor care au fost discutate acum.

G. G. COPIL: Eu sunt convins că, începând cu anul acesta, suntem martorii primului început concret.

V. A. VORONȚOV: Mulțumim! Toate cele bune!

G. G. COPIL: Toată dragostea!

V. A. VORONȚOV: La revedere!

G. G. COPIL: La revedere!

V. A. VORONȚOV l-a informat pe domnul HASBULATOV, **prim-vicepreședintele Sovietului Suprem al RSFS Ruse**, despre convorbiri și despre cele convenite. După opinia domnului Voronțov, partea română a fost satisfăcută de aceste rezultate.

*

În timpul primirii la domnul SERGHEI BORISOVICI MEDVEDEV, **adjunctul domnului prim-vicepreședinte al Sovietului Suprem al R. S. F. S. Ruse**, domnul Voronțov, adresându-se domnului Serghei Borisovici Medvedev i-a spus: Azi am făcut o faptă foarte bună în stabilirea bunelor relații între Rusia, România și Republica Moldova. Domnul Medvedev și-a exprimat satisfacția și încrederea în transpunerea în practică.

V. F. ȘORIN: Principalul e ca rezultatul să existe.

G. G. COPIL: Eu mă simt atât de bine aici, încât uneori uit că nu sunt la București.

V. F. ȘORIN: Minunat!

G. G. COPIL: Vă așteptăm în România! Domnule Serghei Borisovici Medvedev, sperăm să răspundeți la invitație și să veniți împreună cu soția. Sunt sigur că veți avea o invitație din partea Guvernului român!

Țara(Chișinău) nr. 39, 1990
Alianța Civică nr. 57, 58, 1991

Apelul
SOCIETĂȚII CULTURALE „BUCUREȘTI - CHIȘINĂU“ către
românii din Siberia

Români și moldoveni din Siberia!

Au sosit timpurile mult așteptate ale adevărului și ale lucrurilor limpezi în relațiile dintre Rusia și România. Dialogul despre miile de concetățeni de-ai noștri, a căror soartă a fost să se pomenească pe teritoriul Rusiei, este purtat astăzi la cele mai înalte nivele parlamentare. Noi, membrii Societății Culturale „București - Chișinău“, am adus pentru Moscova vești dintre cele mai bune: s-a ajuns la o înțelegere privind instruirea copiilor din Basarabia și Bucovina de nord în România. Le-am adus mii de burse: instruirea, masa și cazarea vor fi gratuite pentru întreaga perioadă a celor patru ani de studii - de la clasa IX la XII. Acești copii, părinții, frații și surorile lor intră în dreptul de circulație liberă, din Moldova în România și în sens invers.

Am plecat de la Chișinău la Moscova, după care am călătorit prin orașele Rusiei pentru a ne întâlni cu moldovenii și românii domiciliați între Nistru și Extremul Orient. În timpul convorbirilor purtate cu Ministrul învățământului public al RSFSR, V. S. Novicikov, cu președintele Comisiei pentru știință și învățământ a Sovietului Suprem al RSFSR, V. P. Șorin, cu vicepreședintele acestui comitet, V. A. Voronțov precum și în timpul audienței la S. B. Medvedev, ajutorul prim-vicepreședintelui Sovietului Suprem al RSFSR, R. Hasbulatov, a fost elaborat un punct comun de vedere privind problemele românilor și moldovenilor stabiliți cu traiul în Federația Rusă. Guvernele Moldovei și României au fost informate în privința conținutului acestor tratative.

Am sosit în Siberia aducând vești mult așteptate:

1. Românii și moldovenii sunt în drept să-și deschidă școli pe întreg teritoriul RSFSR, inclusiv Siberia, pentru a obține o instruire în limba maternă. Deși timp îndelungat limba română și cea moldovenească erau considerate drept diferite, în esență e vorba de o singură limbă comună pentru România și Moldova.

2. Dacă doriți să trimiteți copiii la învățătură în Moldova sau România, trebuie să ne comunicați adresa Dvs. la domiciliu. Vă rugăm să faceți acest lucru pe următoarea adresă: Republica Moldova, 277014, or. Chișinău, str.

Jukovski, 5, Societatea Culturală „București - Chișinău“ (filiala Chișinău).
Cod 80422, tel. 22.50.64; 22.27.30; 24.44.27.

Comunicăm tuturor doritorilor de a ne scrie, pe adresa Societății
Culturale „București - Chișinău“: România, or. București, str. Aleea
Romancierilor, 6, bloc E-19, etaj 10, ap 55, sector 6. Cod 77398. telefon
745.67. 82.

Apelul a apărut în ziarele din Siberia- v. p. 94

Frați români!

Societatea Culturală București-Chișinău a adus la cunoștința opiniei
publice românești, în zilele de 25 și 28 oct., că dacă frații noștri de peste
Prut vor fi aduși în situația să își apere integritatea Republicii prin jertfe de
sânge, atunci peste un milion de români vom trece Prutul, cu medicamente,
pansamente și ca donatori de sânge. Având în vedere că în Republica
Moldova se menține încordarea și forțele care atentează la integritatea ei
teritorială continuă să fie înarmate, Societatea Culturală București -
Chișinău propune constituirea detașamentelor pentru protejarea integrității
teritoriale a Republicii Moldova. În aceste detașamente vor avea
posibilitatea să se înscrie toți românii, indiferent dacă fac parte sau nu din
vreun partid și din ce partid fac parte.

Partea de răsărit a României, anexată în 1940, prin aplicarea Tratatului
Ribbentrop - Molotov, semnat între Germania și U. R. S. S. în 1939, a fost
fărămițată în Bucovina de Nord, Republica Moldova și județele din sudul
Basarabiei. Acum se încearcă și împărțirea Republicii Moldova!

Moscova a inclus Bucovina de Nord și județele din sudul Basarabiei în
Ucraina. Nu avea cum să le includă în Rusia, deoarece între Rusia și
România se află Ucraina. Prin tentativa de constituire, pe teritoriul
Republicii Moldova, a unei „republici“ pentru ruși, se încearcă să se creeze
, la mari depărțări de Rusia, un mini stat rusesc, un cal troian în interiorul
continentului european. Pentru inducerea în eroare a opiniei publice
europene și mondiale, s-a pus la cale constituirea unui alt mini stat, pentru
găgăuzi, tot pe pământul Republicii Moldova. În Republica Moldova trăiesc
aproximativ o sută cincizeci de mii de găgăuzi.

Prin tentativele de constituire a unor state, se urmărește destabilizarea
continentului nostru, sfârșirea integrității teritoriale a țărilor din Europa.

Societatea Culurală București - Chișinău nu se amestecă în treburile
interne ale U. R. S. S. Uniunea Sovietică s-a amestecat și se amestecă în

treburile interne ale României, din 1940 încoace, de când a ocupat Răsăritul României, adică Basarabia și Bucovina de Nord. Prin Tratatul Ribbentrop - Molotov, Moscova continuă să atenteze la dreptul sfânt al popoarelor la libertate și autodeterminare pe propriul lor teritoriu.

Țările Baltice, Bucovina de Nord, Republica Moldova și județele din sudul Basarabiei sunt teritorii anexate, încorporate cu forța în U. R. S. S. Până când Tratatul Ribbentrop - Molotov nu va fi anulat în practică, până când consecințele aplicării lui nu vor înceta, U. R. S. S. rămâne un stat agresor, care continuă să calce în picioare dreptul internațional, dreptul popoarelor la integritate teritorială, autodeterminare și libertate.

Gheorghe Gavrilă Copil
Președintele Societății Culturale București-Chișinău
Flacăra nr. 46, din 14 noiembrie 1990

FRAȚILOR

Poporul român se poate coborî de pe cruce! Palma dreaptă, însângărată, este Bucovina de nord, palma stângă, teritoriul din sudul Basarabiei, fruntea însângărată cu cununa de spini, Republica Moldova, iar inima și corpul de află aici, de la Prut, până în partea de apus a României. Suntem o singură ființă! În unire și solidaritate cu frații de peste Prut, vom reuși să punem capăt acestei răstigniri, care durează de o jumătate de secol, din 1940, de când URSS a anexat Răsăritul României!

**Detașamente pentru protejarea integrității teritoriale a Republicii
Moldova**

Frați români!

Conform hotărârii adoptate în unanimitate de către participanții la mitingul de solidaritate cu Republica Moldova, din Parcul Libertății, din 4 nov. 1990, toți românii indiferent de partidul din care fac parte, sunt invitați să aibă inițiativa constituirii detașamentelor pentru protejarea integrității teritoriale a Republicii Moldova. Așa cum în timpul Revoluției Române din Decembrie, frații noștri de peste Prut ne-au trimis mari cantități de donații de sânge și s-au organizat în detașamente pentru a ne veni în ajutor, acum e rândul nostru să formăm aceste detașamente, în chiar aceste zile, ca să fim gata, la rândul nostru, de va fi nevoie, să-i ajutăm. Frații noștri de peste Prut nu sunt singuri. Întreaga conștiință românească le va sări în ajutor.

Înscrierile în detașamentele pentru protejarea integrității teritoriale a Republicii Moldova se fac zilnic, între orele 15-16, în fața primăriilor. Așa cum, în timpul tuturor manifestațiilor din București, de solidaritate cu Republica Moldova, nu s-a exprimat nici un fel de altă opinie, să rămânem uniți și solidari, deoarece frații de peste Prut, acum au nevoie de noi! Manifestațiile și întâlnirile noastre se înscriu pe coordonata majoră a conștiinței românești. Soarta unui popor depinde de unirea fiilor săi.

Pentru evidență și coordonare, rugăm să ni se comunice de îndată prin telefon, corespondență sau delegați, numărul detașamentelor înființate, numele și telefonul celor care răspund, pe plan local, de această activitate de solidarizare cu frații noștri de peste Prut.

Precizăm că nu vom trece Prutul, decât la solicitarea Guvernului din Republica Moldova, sau al Frontului Popular din Moldova.

Societatea Culturală București - Chișinău - Aleea Romancierilor nr. 6, bl.E 19, et. 10, ap. 55, sector 6, cod 77398, București, tel. 745 67 82.

**PARTICIPANȚII LA MAREA ADUNARE
DE SOLIDARITATE CU REPUBLICA MOLDOVA
Flacăra nr. 46, din 14 noiembrie 1990**

ÎNCĂ VII ÎN IMPERIUL DE GHEAȚĂ

În vara și toamna anului 1990 am fost în Siberia la un prim contact cu deputații români din 1941-1953, din Republica Moldova, și cu neodeportații români din vremile mai recente. Poporul român, însângerat, se coboară de pe cruce. Palma dreaptă, pe lemnul crucii, — Bucovina de Nord. Cea stângă — județele din sudul Basarabiei; fruntea încununată de spini — Republica Moldova, inima și trupul, de la samavolnica graniță de pe Prut, până în partea de apus a României. Și fiecare deportat în parte, la fel ca noi toți, este un crucificat, dar cu o suferință cu mult mai mare, decât cei rămași în vatra locurilor natale.

În Siberia, în căutarea locurilor unde se află deportații și neodeportații români, am parcurs o zonă geografică, după unele opinii, mai mare decât jumătatea de apus a Europei. Dar să tăcem noi și să le dăm cuvântul acestor martiri ai neamului românesc.

Doamne, ajută-mă să nu înnebunesc

— Și ne-au luat noaptea din casele noastre. Ne-au îmbrâncit cu paturile armelor. Și ne-au dus în vagoanele de vite. N-aveam nici o vină. Eram acasă la noi. Sub brazdele gliei străbune, se odihnesc osemintele bunilor și străbunilor noștri, etajate, de mii de ani. Pe vremea lui Herodot noi eram tot aici, la Nistru, și ne ocupam tot cu agricultura. Când au venit rușii să ne ridice, eu eram însurat de vreo doi ani. Nevastă-mea tocmai plecase până în satul vecin, drum scurt, de vreo doi-trei kilometri, de unde era de loc, să-și ajute mama. Și nu s-a mai întors. Mi-au trimis vorbă că e bolnavă. Ei, Doamne, dar cum să fie bolnavă, mă străpunsese un gând ca un fir roșu!

— Este mă, dacă dai un pahar, îți spun, că pe urmă dai și mai multe. Îi este rău, dar de bine, mă! Semne că Dumnezeu s-a îndurat de casa ta și o împodobește cu prunci. Mama soacră te roagă s-o ierți, ea este de vină, ea ți-a oprit nevasta. Dar dimineată vin amândouă să rânduiască și în gospodăria ta și să te dăscălească să fii blând și bun. Sara bună!

— Sara bună, i-am răspuns. Ultima **sară bună** din viața mea. Nu mi-am mai văzut nevasta niciodată. Eu, pe a mea. Dar ce credeți, ceilalți bărbați și-au mai văzut nevestele și copiii? Cei din satul meu. Spre gară ne-au dus pe toții, bărbați, femei și copii. Și ne-au despărțit. Un tren cu bărbații și altul cu mamele și copiii. Au bătut scânduri la geamuri, au închis ușile, au pus soldați de pază. Săptămâni în șir, topiți de foame, de sete, de starea de animal, în care ne obligau să trăim, închiși în vagoane... Dar crucea durerii nu era cea a foamei, a înghesuiei și a lipsei oricăror condiții sanitare, ci a îngrijorării față de neveste și copii. Doamne, ajută-mă să nu înnebunesc, acum, când îmi reamintesc, după zeci de ani de amar și înstrăinare, de toate prin care am trecut, acum când îmi reamintesc, de țara mea. După vreo trei săptămâni de drum, într-o gară, în care, nu știu, trenul bărbaților, cutremurătoare întâmplare, se întâlnește cu al soțiilor și al copiilor. Ce strigăte, ce durere! Un minut-două, cât un veac. Noi, aici, cred eu, suntem cam la zece-cincisprezece mii de kilometri de pământul străbun. Aici nu avem nici cimitire, nici preoți, nici școli. Numai brațe de muncă am fost. Noi, măcar am fost bărbați. Dar femeile și copiii, viața lor în deportare?

Cetățean liber al U. R. S. S.

Pe noi bărbații ne-au dus în lagăre de muncă. Treceau anii. Ne zdrobeau cu lucrul. Și iar înviam. De copii și neveste nu știam nimic. Eu sunt printre puținii care am aflat de soarta lor. Dar iată, sunt din nou în Siberia și despre noi, cei de aici, nimeni nu știe nimic. Suntem uitați de lume, de parcă am fi pe o altă planetă. Poate că și suntem. Să fi trecut vreo

zece ani de când am fost deportați. Se îmblânziseră vremile. Era pe timpul lui Hrușciiov. Și, din vorbă în vorbă, ni s-a spus câte ceva. Eu am luat cuvântul de coarne și am pornit la arat, în fața colonelului, zicându-i că da, eu doresc să fiu iar acasă, în pragul casei părintești. Toți ceilalți au tremurat. Și în mine tremura sufletul. „— Bine. Luați-l și duceți-l la gară“, zise colonelul, unor ostași. Și într-adevăr am fost lăsat, și m-am întors în Basarabia. Cei din lagăr nu știau dacă sunt liber, mort, sau mutat în alt lagăr. Nu știu acum să-mi explic, dar și nevastă-mea a ieșit în fața comandantului lagărului, ca să fie lăsată să scrie o scrisoare, dacă îi drept că vremurile s-au îmblânzit. I-au dat hârtie. Și a scris acasă. I-au luat scrisoarea. Eu eram în regiunea Irkutsk, ea în regiunea Tiumeni, la câteva mii de kilometri unul de altul. Și eu și scrisoarea ei am ajuns în pragul casei părintești, în Basarabia. Mi s-au dat acte de identitate, de cetățean liber al U. R. S. S. Și am pornit, ca un leu, înapoi, spre Siberia, să-mi văd nevasta și copiii. Și i-am găsit. Milițianul mi-a cerut actele de identitate să le vadă „— Da. În regulă. Cetățean liber al U. R. S. S.“. Mi-a oprit actele. Eu am crezut că pentru o oră-două, sau până a doua zi. Nu mi le-a mai dat. Am ajuns iar sclav în Siberia. Fără acte, nu poți călători. M-ar fi împușcat. Și unde să plec fără nevastă și copii?!

Sclav pe viață

Deportatul din fața mea, alb, cu fața încrețită, scoartă de copac, cu degetele mâinilor încrenguite de nesfârșită muncă, tresări. N-a mai rostit decât următoarele cuvinte, după care, maramă de lacrimi și durere, nu a mai răspuns nici unei întrebări. Tăcea și iar tăcea, o tăcere care m-a zguduit și mă răscolește și acum și câte zile voi avea.

— România, Mama, mă întreabă de soție și copii. Mama.

După acea întrevvedere, mi-am propus să vizitez locul de deportare al soției și copiilor săi, locul în care a devenit, pentru a doua oară, sclav pe viață. Am pornit pe Obi, un fluviu uriaș, înspăimântător, de câteva ori mai mare decât Dunărea. Spre o insulă spre care nu merge nici un... turist. O insulă uriașă? Sau o peninsulă? Nu știu. Foarte puține case, o simplă uliță și atât. Și întreb din casă în casă și iar iau casele la rând și iar și iar. Știam eu ce știam... Și iar am pornit din casă în casă. Când vrea Dumnezeu îți aduce omul de care ai nevoie. Și la adus pe Obi în sus și l-a lăsat și pe el pe insulă. Unul din cei pe care îi căutam. Și casele și-au dezlegat limbile și spaima, depozitată adânc, ocean al suferinței, a izbucnit în afară. Luni de zile au urcat pe Obi în sus, vapoare după vapoare, cu mamele și copiii din

Bucovina de Nord și Basarabia. Și nu le-au lăsat într-un loc, ci pe un mal, apoi pe altul, mai departe, grupuri mici, să li se piardă urma, să slugărească, dar să nu supraviețuiască neamul, ci numai ca brațe de muncă. Aici, au fost îngrămădite vreo douăzeci de suflete, într-o singură odaie. În acest grup au fost mai multe fete, să tot fi avut paisprezece-cincisprezece ani. Și le-au adunat dimpreună cu altele și le-au luat și le-au dus în pădure, să trăiască acolo timp de șapte-opt luni, cât durează iarna pe aici. Iarnă cu zăpadă până în brâu și până la umeri și cu minus cincizeci de grade Celsius. Ca să trăiască, nu au avut de ales. Ori devin tăietoare de lemne, ori... Erau doar niște copii. S-au agățat de viață. Și-au devenit, prin șirul de ani, tăietoare de pădure, câte opt luni pe an. Vara se întorceau la cele câteva case și lucrau la câmp, la cartofi, sau la o fabricuță de prelucrarea peștelui, pe uscat, unde ajungeau cu un vapor. Nu, nu cu un vapor, cu un bac.

Și iar am răscolit prin suflete. Ascundeau cu strășnicie ceva. Aterizasem din cosmos și întrebam și nu știau nimic și tăceau. Dar Dumnezeu le știe dinainte.

Trăind cu iarbă fiartă

— Eu sunt unul din fiii celor pe care-i cauți, dar ai venit prea târziu, încep să-și depeze amintirile un bărbat încă în plină putere, sosit în urma mea pe insulă. Mama nu mai trăiește. Eu, atunci, aveam vreo nouă ani. Când am fost lăsați pe insulă, mama și celelalte mame, ca să nu murim de foame, ne-au fiert iarbă. Aici existau doar patru-cinci case. Trăiau niște ruși, deportați din anii treizeci, de către Stalin. Celelalte case le-am făcut împreună. Și acum sunt puține... De unde știți despre cei dispăruți? Sau mai bine zis, știți ceva despre ei? Ce știți?

Am tăcut.

— Bine... Deportatul și-a reluat firul gândurilor. Ai noștri lucrau la fabrica de pește. Era foame mare pe insulă.

— Cum foamete mare, când Obi, cel puțin atunci, avea pește cât pentru o țară?

— Da, avea cât pentru un stat, pentru un stat proprietar de sclavi. Statul avea tot, noi nimic. Nici un pește. Și totuși, în disperare de cauză, în tureacul cizmelor, se mai ascundea câte un pește. Câte unul, nu mai mult. Cu gândul că, pentru un singur peștișor, făptașul, de va fi descoperit, poate va scăpa cu o pedeapsă suportabilă. Cu un peștișor îți poți salva copilul. Și nu știu cum s-a întâmplat, dar bacul a tras iar la țarm și au mai coborât câțiva, care au venit lângă amărătele noastre de case, tocmai când pruncii trăgeau cu dinții de câte un peștișor. Tot schimbul, cei ce lucrau la fabrică, cincisprezece persoane, a fost luat.

— Șt...

--- Nu. Niciodată. Nu s-a mai auzit nimic de ei.

— Dumneata erai un copil. Vreau să stău de vorbă cu martori care pe vremea aceea erau în plină maturitate. Trebuie să mai fi fost cineva de față, în afară de voi, copiii. Trebuie!

Tăcere grea. De jur împrejur un ocean de pustietate, ce înconjura câteva case.

—Știu că printre cei dispăruți erau și ruși. Dintre cei ce trăiau aici de prin anii treizeci. Știu. Și am rostit un nume.

Își amintiră de familia la care mă refeream. Am răscolit multe zile în orașul reședință regională până am dat de urma soției unuia din rușii dispăruți. Dumnezeu a vrut să rămână în viață, să mă întâlnesc cu dumneaei, să depună mărturie despre soț și despre români. Are nouăzeci și doi de ani. Și m-a îmbrățișat și mi-a vorbit din adâncul inimii. Mi-a mărturisit că a așteptat toată viața pe cineva. Prin mine a înțeles că nu sunt uitați. În România se știe deci mai mult decât în Siberia, despre tragedia întâmplată în insula nenorocirilor. Dar soția aceluia rus avea fii. Și nepoți, mari, abia însurați. Și fiica Maicii Rusii, așa i-am spus eu acestei rusoaice deportate, își amintea bine de tatăl său și de peștișorul pe care l-a scăpat din mâini, când niște oameni au venit și i-au luat părintele pentru totdeauna. Și iar acea tăcere. Și cum să nu mă lovesc de un zid greu de tăcere? Este de ajuns să formulăm două întrebări, pentru a înțelege totul.

— Cine sunt persoanele care au venit din orașul de reședință regională, în insulă și constatând că pruncii deportaților aveau în mâini câte un pește, au ridicat pe cei cincisprezece oameni, fete, mame și bărbați și i-au dus pentru totdeauna, undeva? Aceștia știu de soarta celor arestați.

A doua întrebare:

— Cine amenință pe deportați, sau pe urmașii acestora, atunci când aceștia încearcă să afle adevărul?

În această insulă vom reveni, când, nici noi nu știm. Îi dorim acestei nefericite soții și mame, ani mulți și sănătate. Poate că, într-o bună zi de aici, din România, îi vom trimite o revistă, sau o carte cu momente din zbuciumata ei viață.

Gheorghe Gavrilă Copil
Flacăra Basarabiei, 1 ian. 1991

ÎNCĂ VII ÎN IMPERIUL DE GHEAȚĂ (II)

Am pornit pe Obi în sus, pe urmele fetelor și flăcăiandrilor, flori ale neamului românesc, abia îmbobocite. Obi, iarna, se acoperă cu un strat de gheață de un metru și jumătate, până la doi metri. Mașinile trec în voie pe el. În regiune sunt lacuri multe. Departe, departe...

Deportații au ajuns într-un sătuț de nenți, aceștia fiind după înțelesul nostru, un fel de eschimoși ai locului, autohtonii. Dar abia intrați în sătuț, au fost despărțiți în două grupe. Mamele cu copii mici au rămas pe loc, iar fetițele și băieții mai răsați au fost urcați pe sănii și duși, timp de șase luni, la câte o sută-două de kilometri de sat, lăsați acolo să pescuiască și să trăiască într-o colibă rotundă, locuință tipică pentru acele locuri. Săpau în gheața groasă trei copci. Plasa de pescuit o trăgeau pe sub stratul gros de gheață. Peștele ajuns la suprafață îngheța dintr-odată, încovoiat, ca o lună. Trebuia, în mare grabă, să-l apeși ca să înghețe la lungimea sa naturală, altfel nu putea fi stivuit. Afară, în aer liber, se trăia ca într-un frigider.

Copiii românilor de pe Nistru, luați din vatra părintească și duși pe Obi în sus... Când veneau săniile după pește, se măsurau stivele. Dacă norma era îndeplinită, primeau porția de pâine a supraviețuirii. Toți tinerii trăiau în acea colibă. Băieții se dezbrăcau primii și se acoperau, apoi fetele. Erau cuprinși de sfiiciune și bun simț. Își încălzeau picioarele de jur împrejurul unei sobițe.

Băieții români, bărbați și femei, ajunși în Siberia, se plâneau față de zbiri, spunându-le că sunt nevinovați, că nu au absolut nici o vină. Îi rugau să se poarte cu un pic de blândețe, ca în fața unor oamnei cinstiți. Dar dintr-o bună zi nu s-au mai plâns. Toți deportații români au fost condamnați la douăzeci de ani muncă silnică. Să nu se mai plângă că sunt nevinovați! Un condamnat nu mai are nici un drept, decât să rabde, sau să crape.

— Dar de evadat, nu ați încercat?

— Unde să evadezi? Oriunde mergeai, sute și mii de kilometri! Locuri pustii. Nu știai unde ar fi câte o localitate. Te prindea iarna. Opt luni de iarnă. Moarte, moarte sigură. Iarna nu se evada, din cauza zăpezii. Era înaltă până la brâu, până la umeri. Iar dacă ajungeai la o linie ferată, cum să te urci în tren? Din mers nu se putea. Te împușcau fără ezitare. În gară... cum să te apropii? Ostași înarmați... Și totuși... Există oameni cu sufletul precum cerul înstelat. Mereu în mișcare, dar mereu deasupra. Deasupra tuturor încercărilor. Lagăr, ca orice lagăr, cu milițieni înarmați, de pază, și câini lup... Iată, câțiva tineri ne spun că sunt gata de drum. Se pregătesc de evadare. Fiind hotărâți, am decis să-i ajutăm. Lucrau în afara lagărului, în pădure. Tinerii s-au ascuns în zăpadă, ca într-un bordei și au așteptat. Urmăreau cu înfrigurare patrularea ostașilor de pază. Aceștia aveau un

culoar curățit de zăpadă, pe care-l străbăteau pe schiuri. La momentul potrivit, tinerii din bordeiul de zăpadă s-au năpustit asupra ostașilor. I-au trântit la pământ și le-au luat armele.

Nu ne omorâți, se rugară aceștia.

— „Nu, nu vă omorâm. Vă luăm schiurile și armele și sunteți liberi. De ce să vă omorâm?“ S-au înălțat din culoar, deasupra înaltului strat de zăpadă și plecați au fost. Mergeau și se bucurau de aerul tare al libertății. Dar unuia i s-au rupt schiurile. La scurtă vreme s-au rupt și schiurile celui de-al doilea. Și schiurile celui de-al treilea. S-au oprit, captivi, în oceanul alb, îngropați până la umeri în zăpadă.

Într-un târziu au auzit lătrat de câini. Veneau soldații la mers domol, fără grabă, pe schiuri. Între ei, un ofițer. Băieții așteptau, pieriți. O rafală și gata cu ei. Rușii îi înconjurară. Țevile armelor se îndreptară spre ei. „— Nu am știut până azi, că armata roșie este atât de puternică“, se trezi spunând unul dintre flăcăiandrii evadați. Ofițerul începu să râdă. Apoi soldații. Și-au pus armele pe umăr. I-au adus în lagăr. Nu le-au făcut nimic. A găsit flăcăiandrul cuvintele de vrajă, ce i-au salvat. A fost voia lui Dumnezeu. Așa am aflat că nu trebuie să evadăm cu schiurile. Ostașii din pădure, nici ei nu aveau cum să evadeze. Schiurile lor nu rezistau deasupra, pe zăpadă, ci doar jos, pe culoar. De aceea s-au rupt schiurile și odată cu ele, aerul tare al libertății a dispărut. Patrurile de urmărire aveau schiuri normale, rezistente.

— Și totuși, nici o revoltă, nici o evadare?

— Câteva sute de morți. Nu pot vorbi. Nu pot. Numai români unul și unul, sub snopul de cartușe, rafale lungi. Grămezi de trupuri, de carne vie. Era un român moldovean, din Bălți, pe nume Durlea Valentin. A hotărât evadarea în masă. Deci, dezarmarea milițienilor. Apoi urmau să elibereze și alte lagăre. Cei ce au pus la cale evadarea au început să întrebe în dreapta, în stânga, de români. Dar aceștia se dăduseră drept ruși. Și o țineau flăcăii, una și bună că sunt ruși. Auzind moldovenii despre ce este vorba, li se dezlegară limbile și se declarară iar români.

Cinci sute de români gata de evadare! Cu o zi înainte, seara, au fost vânduți. Trădați. Nu se știe de cine. În zori, fără să bănuie, automatele i-au tocat pe toți, un deal de trupuri, din care izvora sângele. Acolo, între cei împușcați, au fost și conducătorii evadării. Comandanții lagărului nu știau nimic despre existența acestor conducători. Se vede că aflaseră doar de Durlea Valentin.

Pe el nu l-au împușcat. L-au dus, un an de zile, la izolare, fără nici un fel de foc, doar cu apă și ceva pâine. Voiau să-l nimicească pe dinlăuntru, să-i surpe sufletul. N-a înghețat, n-a murit, stafie a ajuns. După un an, când l-au

adus în fața noastră, era un fel de sperietoare de păsări, așa cum se pun în holde, să nu mănânce păsările grâul. Coastele îi atârnavă de umeri, obrajii supti, acoperiți doar de piele. O haină. Dacă nu o ținea nimeni, se înghemotocea la pământ.

L-au lăsat în mijlocul nostru. Și, de necrezut, viața nu se stinsese în el. A înmugurit iar. S-a înzdrăvenit. Fusese luptător la circ. La sosire în lagăr, sărea înainte și înapoi, peste cap, fără să atingă pământul. Era o forță. Nimeni nu-l trântea. Îi apăra pe români. Tâlharii din lagăr se potoliră. Îi snopea în bătaie. Și milițienii îi purtau de frică. Acum, cei rămași în viață, îl hrăneau ca pe un copil. Trupul îi era la pământ, dar sufletul deasupra, sus, precum bolta înstelată. Și când trupul i s-a întărit, iar se pregăti de drum spre casă.

De bună seamă a ajuns în satul său natal și poate mai trăiește și azi, iar dacă nu, se odihnește sub brazdă, alături de buneii noștri, iar sufletul său este deasupra României, de strajă. De câte ori văd bolta plină de stele, știu că el, Valentin Durlea, din Bălți, născut în Rășcani, este acasă. Și de câte ori văd bolta înstelată, știu că România există undeva departe, la zece-cincisprezece mii de kilometri, unde eu nu voi ajunge niciodată. Dar aici, în Siberia, trăiesc mulți tineri, flori ale neamului românesc. Poate ei, vor ajunge.

Acest material, alături de altele, adus de semnatarul acestor pagini, din Siberia, va sta la baza unui spectacol de teatru politic — Români în Gulag — pe care regizorul Andrei Vartic, de la Teatrul „Alexei Mateevici“, visează să-l monteze la Chișinău.

Gheorghe Gavrilă Copil
Flacăra Basarabiei, 2 febr. 1991

GREVA FOAMEI

Copil Gheorghe Gavrilă, Președintele Societății Culturale București - Chișinău, este în a cincisprezecea zi de grevă a foamei, de solidaritate cu Republica Moldova și Țările Baltice. Din buletinul medical emis de Spitalul Colțea: glicemia 0,40%, prezență de corpi cetonicici și o scădere în greutate de 12,5 kg.

Greva foamei a fost declanșată ca semn de protest împotriva Kremlinului, care, prin refuzul de a renunța la toate coteropirile făcute prin Tratatul Molotov-Ribbentrop, îi menține în istorie, în actualitate, pe Hitler și

Stalin.

Greva foamei continuă.

N. RED.: Buletinul medical datează din 28-III-1991

**TELEGRAMA DIN CHIȘINĂU
D-lui Copil Gheorghe Gavrilă**

În numele celor aproape 3.000 de copii basarabeni care își fac studiile în România, Ministerul Științei și Învățământului al Republicii Moldova vă roagă să încetați greva foamei. Recunoaștem contribuția d-voastră atât în procesul de școlarizare, cât și în viața culturală și politică.

**Ministru adjunct
ANDREI ROTARU
(Flacăra Basarabiei nr.3-4, 1991)**

**Cine ar îndrăzni să voteze împotriva acestei
proponeri de legiferare?**

**ROMÂNII DE PESTE PRUT TREBUIE SĂ PARTICIPE
LA ALEGERILE GENERALE DIN ROMANIA**

Leonida Lari — Mihail Gorbaciov

La puține zile după 22 decembrie 1989, după victoria Revoluției Române, au sosit, de la Chișinău, Leonida Lari, Grigore Vieru, Nicolae Dabija, la PNT-CD, călăuziți de steaua speranței. Voiau să cunoască PNT-CD și, în mod special, persoana care, pe data de 23 decembrie adresase Moscovei un mesaj în care susținea că Revoluția este a românilor, aceștia fiind în stare să o ducă singuri la capăt, intervenția militară a trupelor sovietice în România fiind, deci cu totul și cu totul inoportună, iar, pe de altă parte, se solicita libera trecere peste Prut, între România și Republica Moldova.

La al doilea mesaj, un memoriu adresat Congresului deputaților poporului al URSS, semnat de aceeași persoană, în numele **Comitetului Național de acțiune București - Chișinău trecere liberă**, comitet devenit

ulterior **Societatea culturală București - Chișinău**, d-l Eduard Sevardnadze, a răspuns, la București, pe data de 7 ianuarie 1990, că la nivelul cel mai înalt vor începe o serie de convorbiri, încât oamenii din România și Republica Moldova, să poată avea fără dificultate, contacte. Din nefericire, din partea oficialităților din București, nu s-a dus nimeni la Moscova, ca vizită de răspuns, pentru perfectarea liberei treceri peste Prut. Se obținea din start, ceea ce încă nici azi nu s-a dobândit. Surzenia la inițiativa diplomatică, în urma activității noastre, și a vizitei ministrului de externe al URSS la București, a fost motivată de către persoanele cu care am vorbit, absolut dezonorant: D-le Copil, D-voastră nu știți ce era atunci? Ce să fie? Lupta pentru menținerea și consolidarea puterii unor persoane, nu lupta în numele neamului românesc. Dacă ar fi fost pentru cauza întregului popor român, atunci am fi obținut din start, libera trecere peste Prut, iar persoanele care ar fi vrut să își consolideze puterea, ar fi avut-o, pe fondul unui entuziasm național de nedescris.

Pe data de 24 decembrie 1989, în chiar ziua în care se anula Tratatul Ribbentrop - Molotov, de către Congresul deputaților poporului al URSS, într-o pauză a Congresului, Mihail Gorbaciov face semn deputaților români să se apropie. Avea în mână mesajul transmis de la București. Îl arată Leonidei Lari. Doar jumătate din text, cealaltă jumătate fiind pe foaia îndoită, pe spatele palmei. Îi citește fragmentul din care reieșea că trupele Moscovei nu sunt dorite în România și-i spune că nu se vor trimite astfel de trupe. Sufletul Leonidei Lari a fost inundat de o bucurie fără margini, iar în ochi îi apărură lacrimile bucuriei și scânteierile de speranță din adâncile răni ale neamului românesc, pe care poeta le poartă în sinea sa, așa cum ghiocul cuprinde vuietul mării.

Mihai Gorbaciov împotriva desfășurării firești a istoriei

Numai că Mihail Gorbaciov trișase. Cuvântul trebuie înțeles ad-literam. Jumătatea ascunsă în dosul palmei nu era în legătură cu neintervenția trupelor sovietice, ci cu libera trecere peste Prut, dintre România și Republica Moldova. Lari, după ce a plecat de la Congres, a văzut întregul text, apărut în presă. O revoltă puternică a pus stăpânire pe întreaga sa ființă. Aștepta cu infrigurare următoarea ocazie, în plenul parlamentului de la Kremlin, pentru a-l interpela pe Mihail Gorbaciov și a-i dovedi, în mod public, grava culpă comisă față de poporul român. Nu există îndoială că Mihail Gorbaciov a fost conștient de faptul că nu onorează nici Congresul, care anulând Tratatul Ribbentrop - Molotov, recunoștea,

implicit, dreptul la libertate, al Basarbiei și Bucovinei de Nord, respectiv al Republicii Moldova, - teritorii românești ocupate datorită acestui tratat. Un colț din sufletul lui Gorbaciov, un lăcaș întunecat, rob de întunecimile imperiale, a fost și va rămâne împotriva desfășurării firești a istoriei.

Dacă Leonida Lari ar fi știut conținutul întregului mesaj...

Dacă Leonida Lari ar fi știut conținutul întregului mesaj, ar fi avut de îndată ocazia să ia cuvântul la Congres și să propună spre aprobare libera trecere între Republica Moldova și România. Congresmenii, anulând tratatul, era de așteptat să aprobe această propunere, ca o consecință practică a anulării tratatului. Așa ceva **simțise** Mihail Gorbaciov, drept pentru care a ascuns partea mesajului care avea legătură directă cu lucrările Congresului. La acest congres a început discutarea anulării Tratatului Ribbentrop - Molotov, pe 23 decembrie, chiar în ziua în care se transmitea mesajul, din București. Repetăm, anularea tratatului a avut loc pe 24 decembrie, în timp ce Mihail Gorbaciov avea în mâini acest mesaj.

Trei crai de la Răsărit

Alături de lideri ai PNT-CD, era prezent la întâlnirea noastră cu Leonida Lari, Nicolae Dabija, Grigore Vieru și Nicolae Lupan, abia sosit de la Paris. Era, de asemenea, prea mult public, pentru o sală mică, neîncăpătoare. Ne-am îmbrățișat pentru prima dată. Mi s-a arătat și mie steaua speranței, ce i-a călăuzit până la București, steaua de pe cerul conștiinței românești. Și, atunci, în public, i-am întrebat dacă vor să candideze la alegerile generale, pe listele PNT-CD. Au tăcut, dar fețele lor s-au luminat atât de evident, încât cei prezenți au izbucnit în aplauze nepereche. Trei Crai de la Răsărit veniseră la pruncul nou născut, democrația, redată poporului român prin Revoluție. Atunci am propus liderilor PNT-CD să îi treacă pe listele de candidați. Mai târziu s-a invocat faptul că nu există o astfel de lege. S-a încercat, dacă nu ne înșelăm, trecerea unei legi, prin parlament, pentru românii de pretutindeni, dar știindu-se că de fapt este vorba de românii basarabeni și din Bucovina de Nord, s-a respins. Am cerut PNT-CD să propună, Parlamentului, în mod clar, o lege pentru basarabeni și bucovineni. S-a invocat faptul că ar fi respinsă. Dacă ar fi fost respinsă, toată responsabilitatea ar fi avut-o cei ce ar fi respins-o!

Steaua s-a oprit deasupra Chișinăului

Dar, iată, că sunt aproape și noile alegeri generale din România. Bunul Dumnezeu acționează de un timp, în mod vădit, și pentru românii din teritoriile românești de sub ocupația sovietică. Republica Moldova și-a proclamat independența. Cine ar îndrăzni să vorbească împotriva unei propuneri de legiferare a dreptului de participare la alegerile generale, a românilor de pe întregul teritoriu românesc? Cine ar fi împotriva ca Mircea Snegur, Mircea Druc, Iurie Roșca, Ion Hadârcă, Valeriu Matei, Ion Ungureanu, Leonida Lari, Grigore Vieru, Nicolae Dabija (mărturisesc, săvârșesc un sacrilegiu nepomenind foarte multe nume, pe toți românii de peste Prut), să candideze pentru orice funcție și de vor avea voturi mai multe, unul dintre ei să fie, la București, președinte, să fie miniștri, senatori, deputați, directori generali, prefecti, primari etc.? Să înțelegem cum se cuvine această șansă pe care Dumnezeu ne-o oferă. Dacă o parte din deputații de la Chișinău mai sunt încă și deputați la Moscova, deci deputați în organismul parlamentar al ocupanților, de ce nu ar fi deputați la Chișinău și la București? În inimile românilor se aud clopotele Unirii — 1859 și 1918. Dubla alegere a lui AL. I. Cuza este un precedent major în istoria noastră și acționează cu efect „genetic“ pe planul spiralei istoriei românilor.

Cine ar îndrăzni să spună nu?

Cine ar îndrăzni să spună nu? Doar poate niște aventurieri, care, vizând puterea, le-ar fi teamă de concurența electorală a Românilor din Republica Moldova, din sudul Basarabiei, din Bucovina de Nord, din Maramureșul de peste Tisa și din ținutul Herța!

Către toate partidele, sindicatele și asociațiile din România

Rândurile acestea se vor un apel către toate partidele guvernamentale și neguvernamentale, către sindicate și asociații, să acționeze din interiorul Parlamentului României și din afară, pentru ca o astfel de lege, Poarta de Triumf a Reîntregirii, să fie aprobată cât mai repede, pentru ca românii de peste Prut să aibă timpul necesar să-și pregătească campania electorală.

Am fost, suntem și vom fi în eternitate, un singur popor, aici, de la Tisa până la malurile Nistrului, de dintotdeauna, la noi acasă. Nu avem nici un deget de pământ de la alții. La noi acasă ne gospodărim după legile casei, legile unui popor blajin și harnic.

Gheorghe Gavrilă Copil
președintele
Societății Culturale București - Chișinău
Flacăra Basarabiei Nr. 8-9/1991

**PARLAMENTARIII DIN CHIȘINĂU,
MAJORITARI LA BUCUREȘTI**

De multe ori am constatat prezența Domnului întru apărarea neamului românesc. Noul Ierusalim se zidește în fiecare clipă, cu toată împotrivirea furibundă a forțelor potrivnice. Hristos a pățimit prin răstignire pentru toți oamenii, iar acum suferă și acționează solidar în toți oamenii, pe drumul Golgotei îndumnezeirii ființei umane. Sunt încredințat, că pentru ieșirea din tragedia în care se zbate poporul român, există un plan divin. Parlamentarii din Chișinău vor avea majoritatea în Parlamentul Românie. Ar fi un fel de recompensă pentru cei ce au fost lipsiți de țară. Întregul popor român îi așteaptă la locul ce li se cuvine, acum, în contextul alegerilor generale din România. Lipsiți de zeci de ani, de țară, ei o iubesc cu ardoare. Suferind de zeci de ori mai mult decât românii dintre Tisa și Prut, sunt și vor fi mai buni români. Fiind hăcuți, din tată în fiu, de imperiul sovietic, dar supraviețuind, au experiența rezistenței, a luptei deschise și ascunse cu agresorul. Rănilor sunt garanție pentru existența statului român. Numai cei căzuți în robie prețuiesc cum se cuvine libertatea. Parlamentarii de la Chișinău sunt așteptați la București, pentru a-și exercita atribuțiile față de întregul popor român, nu doar în câteva județe ale acestuia. Românii din teritoriile ocupate sunt diamantul de rezistență al neamului românesc. Dumnezeu a pregătit marile șanse și pentru noi, românii. De orice întârziere vor profita imperialii, pentru a înlocui cătușele vechi, cu altele, noi.

Gheorghe Gavrilă Copil
Galsul națiunii [Chișinău], nr. 15, 10 aprilie 1992

ATENȚIE LA MOSCOVA, POLITICIENI ROMÂNI!

Sunt prea bine cunoscute opiniile în legătură cu agresiunea armată a Rusiei împotriva R. Moldova. Nu le vom evoca. Vom întârzia însă asupra uneia, ignorată de politicienii români. Tocmai de ei! Agresiunea Moscovei este în directă legătură cu alegerile generale din România. Prin presiunea militară, Moscova a reușit, cel puțin până acum, să blocheze inițiativa

partidelor de a trece pe listele de candidați pentru Camera Deputaților și Senatul României, pe frații de peste Prut. Apariția în Parlamentul din București a câtorva zeci de români din R. Moldova, ar fi o adevărată înfrângere a Rusiei, atât pe termen scurt, cât și în perspectivă. Moscova din punct de vedere legal, nu se poate opune. România are, acum, această șansă istorică, de a începe, pe cale parlamentară, desprinderea Republicii Moldova din cătușele Rusiei.

Gheorghe Gavrilă Copil
Țara(Chișinău) nr.25(95), 16 iunie 1992

ILAȘCU trebuie eliberat

Domnilor Președinți Emil Constantinescu, Petru Lucinschi, Bill Clinton și Boris Elțin

Către Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa

Către Parlamentul României

Către toate Parlamentele lumii

Ilie Ilașcu, patriotul român arestat în dimineața zilei de 2 iunie 1992 și condamnat la moarte, printr-un proces înscenat, este nevinovat, fapt constatat de atunci și până astăzi, de toate organismele internaționale și de toate personalitățile, care s-au ocupat de cazul acesta. Vă aducem la cunoștință activitatea lui Ilie Ilașcu înainte de a fi arestat, activitate ignorată de cei care i-au înscenat procesul. Ilie Ilașcu a fost arestat din sânul familiei. N-avea de ce să se ascundă. Exact cu șapte zile înainte de a fi arestat, apărea în „Cotidianul“ din 27 mai, textul intitulat **Apel din Tiraspol, pentru ajutorarea elevilor din zonele de război**, din care cităm: „Ilie Ilașcu, președintele filialei Frontului Popular Creștin Democrat din Tiraspol, având în vedere exaladarea conflictului armat, în urma intervenției în luptă a armatei Rusiei (Armata a XIV-a), solicită ca elevii acestei școli (clasele II-VII), să fie primiți pe timpul verii... în România, astfel salvându-li-se viețile și evitând luarea unora dintre ei drept ostateci“. Tot în acest apel, președintele Societății Culturale București - Chișinău, care vizitase zona de război din Tighina până la Coșnița, propune să fie aduși în România și elevii din celelalte zone de luptă. După cum se poate constata cu ușurință, la câteva zile de la arestarea lui Ilie Ilașcu, activitatea sa umanitară era în plină

desfășurare. La această activitate cu caracter profund umanitar, participă din Republica Moldova, Frontul Popular Creștin Democrat și Ministerul Învățământului, iar din România, Societatea Culturală București-Chișinău, fapt consemnat în **Apelul din Tiraspol**.

Deci totul public, nu era nimic de ascuns. Copii mureau pe câmpul de luptă, sau în taberele de refugiați. Ilie Ilașcu a fost propus pentru Premiul Nobel pentru Pace, dar nu a obținut acest titlu, pe care îl merită cu prisosință. Nu știm dacă autorii propunerii au avut în vedere și cele evocate de noi în rândurile de față. Se ridică întrebarea dacă activitatea umanitară în care se angajase Ilie Ilașcu a avut o finalizare.

Primii copii scoși din zona de conflict armat și aduși la Chișinău au fost chiar copii din Tiraspol. Acțiunea a fost aprobată din partea Guvernului din Chișinău, de dl. Nicolae Mătcaș, ministrul învățământului și realizată de Societatea Culturală București-Chișinău. Aceasta, după ce copii au ajuns în Chișinău, a conlucrat cu Asociația Internațională pentru Protecția Orfanilor, cu sediul în Deva și cu Liga Apărării Drepturilor Omului, din Timișoara - filiala Deva, împreună cu care îi aduce într-un autobuz, în România, unde cele două ligi îi preiau sub îngrijirea lor.

Această primă activitate umanitară de salvare a copiilor, din motive lesne de înțeles, s-a făcut fără publicitate. În acest prim transport, se aflau și copiii lui Ilie Ilașcu. În continuare, întreaga activitate de salvare a copiilor s-a desfășurat cu toată publicitatea firească. În sensul acesta cităm din **Apelul pentru românii ținuți în captivitate în orașul Tiraspol**, semnat în numele Colegiului de conducere al Societății Culturale București - Chișinău, de Gheorghe Gavrilă Copil, Mihai Avădanei și Mihai Stanca, în Chișinău, pe 17 iunie și a apărut în „Cotidianul“ din 19 iunie: „Având în vedere escaladarea conflictului armat din partea de răsărit a Republicii Moldova, s-a lansat, din inițiativa lui Ilie Ilașcu, președintele secției raionale a Frontului Popular Creștin Democrat din orașul Tiraspol și a lui Copil Gheorghe Gavrilă, președintele Societății Culturale București - Chișinău, un apel umanitar pentru salvarea vieții copiilor din zona de război și din apropierea acestora. Apelul se bucură de un larg sprijin din partea asociațiilor umanitare și a persoanelor particulare din România... Pe data de 14 iunie s-a început cu succes această acțiune umanitară, primele grupe de copii fiind deja în România... După cum se știe, principalii vinovați de acest război de agresiune împotriva Republicii Moldova, sunt Armata a XIV-a și cazacii ruși, cu alte cuvinte, forțele armate ale Rusiei. Coautorul acestei acțiuni umanitare, dl Ilie Ilașcu, se află în captivitate în orașul Tiraspol, oraș controlat de forțele militare ale Rusiei. Apelăm... pentru eliberarea lui Ilie

Ilașcu precum și a celorlalți colegi ai acestuia... Fapta celor ce l-au răpit, a fost deja condamnată printr-un energetic protest de către Internaționala Democrat Creștină, cu sediul la Bruxelles“.

Populația civilă din Republica Moldova trecea prin împrejurări tragice. Rusia încerca să formeze un stat în stat, Transnistria, pe teritoriul Republicii Moldova, ca posibilitate de presiune împotriva Ucrainei, Republicii Moldova și României.

Activitatea umanitară de salvare a copiilor, continuă cu mare intensitate: „Dintre cei peste 40.000 de refugiați români, victime ale prigoanei și distrugerilor dezlănțuite de ruși și de cazaci asupra populației civile din localitățile nistrene, numărul cel mai mare îl reprezintă copiii... Acum, peste 500 de copii sunt deja sosiți în România. În dorința de a-i ajuta cât mai mult pe copii români refugiați în zona de război, Asociația Culturală București - Chișinău s-a adresat ministrului Apărării Naționale, dl general-locotenent Nicolae Spiroiu: „Considerăm că armata română se poate acoperi de onoare nu numai pe câmpul de luptă, așa cum a făcut de atâtea ori în istoria poporului nostru, ci și prin acțiuni umanitare, în cazul de față prin salvarea copiilor, drept pentru care vă rugăm să aprobați deschiderea pe timpul vacanței, a porților liceelor militare pentru băieții din raioanele afectate de conflictul armat, din Republica Moldova. Salvarea vieților acestor copii va avea un profund ecou în inimile românilor din România și Republica Moldova, cât și în opinia publică internațională“.

La apelul Societății Culturale București - Chișinău, Ministrul Apărării răspunde pozitiv, prin general-maior Constantin Anghel, inspector general al învățământului militar. La acțiunea comună a Societății Culturale București - Chișinău și a Ministerului Apărării Naționale, se asociază, cu mare eficiență, Confederațiile sindicale Alfa și Frăția, încât mii de copii vor fi salvați, venind în România (cele de mai înainte sunt extrase din articolul **Copiii din Basarabia au nevoie de ajutorul românilor din țară, de Irina Negrea**, în „Cotidianul“ din 15 iulie 1992).

După cum se poate constata, activitatea umanitară începută de Ilie Ilașcu, în săptămânile de dinainte de a fi arestat, a continuat și în timpul detenției. Celebrele și răscolitoare cuvinte rostite în timpul procesului, preluate de toate agențiile de presă, **Vă iubesc, popor român!**, cuprindeau și bucuria lui fără margini, în legătură cu salvarea miilor de copii de pe câmpurile de luptă și din taberele de refugiați. Se impune precizarea că poporul român (în urma anexării Răsăritului României de către URSS, prin aplicarea pactului Ribbentrop-Molotov), azi, trăiește în trei țări, în România, în Republica Moldova (constituită pe o parte a teritoriului anexat) și în

Ucraina, căreia, prin dezmembrarea URSS, i-a rămas cealaltă parte din teritoriul anexat, nordul Bucovinei, sudul Basarabiei și Insula Șerpilor. În Tratatul de pace de la Paris, din 1947, URSS a impus formularea că frontiera dintre URSS și România s-a stabilizat conform **acordului** din 1940. Numai că un astfel de „**acord**“, nu a existat, în 1940 URSS a anexat, în urma unui ultimatum, partea de răsărit a României, conform Pactului dintre Germania nazistă și URSS. Că Moscova, în 1947, a încercat să acopere, prin cuvântul **acord**, adevărul că a anexat, prin dictat, Răsăritul României, este evident.

Numai că în felul acesta, în fapt, a recunoscut că granița din 1947, dintre România și URSS, este cea impusă de URSS, prin Pactul Ribbentrop-Molotov, în 1940. Cu alte cuvinte, consecințele aplicării Pactului Ribbentrop-Molotov sunt confirmate chiar în textul Tratatului de la Paris, din 1947.

Acum, după cincizeci de ani, Rusia și Ucraina sunt „garantele“ păcii din Republica Moldova, a „înțelegerilor“ dintre Chișinău și Tiraspol. În fond este vorba de continuarea unor diversiuni împotriva poporului român. Rusia și Ucraina sunt garantele înțelegerii dintre oficialitățile Republicii Moldova și „oficialitățile“ din Transnistria (Tiraspol), prin care Transnistria, în cazul unirii Republicii Moldova cu România, să refuze să se integreze în România. Numai că Moscova a impus includerea în Transnistria (teritoriu de peste Nistru, de la răsărit de Nistru) și a orașului Tighina, de la apus de Nistru, din răsăritul României, anexat de URSS. Prin aceste „înțelegeri“ se acționează împotriva integrității teritoriale a Republicii Moldova și împotriva procesului firesc de reîntregire a României, pe cale pașnică, prin consens. Prin menținerea lui Ilie Ilașcu, cetățean al Republicii Moldova, în închisoare, Moscova face presiuni împotriva poporului român, la modul cinic. Prin arestarea lui Ilie Ilașcu s-a dat un avertisment pentru toți românii din Republica Moldova, care, în mod firesc, evoluează spre reintegrarea în România. Sunt fiii poporului românesc, despărțiți de frații lor în mod abuziv, de către Moscova, care a trasat o graniță în interiorul României.

Prin arestarea și condamnarea la moarte a lui Ilie Ilașcu se exercită o teroare politică asupra românilor din Republica Moldova. Armata a 14-a se mai află în această republică, la fel structurile KGB de supraveghere teritorială. Dar glasul adevărului nu poate fi redus la tăcere. Moscova trebuie să învețe un alt comportament față de popoare. Acum are posibilitatea de a aduce o mică reparație morală poporului român, acționând pentru eliberarea lui Ilie Ilașcu.

Există informații exacte că oficialitățile din Tiraspol, în cadrul unor

tratamente și modalități de terorizare, tipice pușcăriilor comuniste, continuă să alcătuiască dosare cu „declarații“ de autoculpabilizare din partea lui Ilie Ilașcu. În felul acesta se urmărește distrugerea personalității lui Ilie Ilașcu. Este posibilă și îmbolnăvirea lui iremediabilă. Sfidându-se opinia publică internațională, a fost arestat, condamnat și este deținut ca pe vremea proceselor și a pușcăriilor comuniste.

Vă rugăm, domnilor Președinți, să acționați pentru eliberarea lui Ilie Ilașcu. Întemnițarea lui este o sfidare adusă libertății umane, o sfidare a legilor drepturilor omului. Trebuie să demonstrați celor ce v-au ales, cât și opiniei publice internaționale, că omenirea nu poate tolera nimănui asemenea nedreptăți.

**Fundația Deceneu pentru caritate și cultură
Societatea Culturală București - Chișinău
Gheorghe Gavrilă Copil
România Liberă, 27 martie 1999**

Ilie Ilașcu în actualitate

Consiliul Europei

Jossette Durieux, Vicepreședintele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, l-a vizitat în închisoare pe Ilie Ilașcu. A pledat energic pentru eliberarea acestuia, într-un discurs în Parlamentul Franței.

Statele Unite

Ambasadorul SUA în România, James Rosapepe a promis, la Los Angeles, că va interveni personal pentru eliberarea grupului Ilie Ilașcu.

Australia

În numele Fundației Deceneu și al Societății Culturale București - Chișinău, semnatarul acestor rânduri s-a deplasat anul trecut în Australia, unde, în vederea eliberării lui Ilie Ilașcu, s-a adresat în scris domnilor John Howard, Prim-ministru, Alexander Downer, Ministru de Externe, Kim Beazly, Lider al Opoziției, Hon Halverston, Președintele Parlamentului, doamnei Margaret Reid, Președinte al Senatului și cardinalului Edward Clancy, arhiepiscop de Sydney. Margaret Reid, preocupată de soarta deputatului Ilie Ilașcu, a înaintat documentația în legătură cu acesta, d-lui Clyde Holding, deputat în Parlamentul Australiei și Președinte al Comitetului pentru Drepturile Omului. Biserica Catolică din Australia, prin cardinalul Edward Clancy, remarcând faptul că Ilie Ilașcu este victima unei

mari in justiții, și-a exprimat speranța că acesta, printr-un efort internațional, ar fi posibil să se întoarcă în sânul familiei.

Vatican

Din Australia am expediat, prin poștă, o scrisoare Sfântului Părinte, însoțită de documentația necesară. Având în vedere rugăciunile înălțate pentru eliberarea lui Ilie Ilașcu, în România, de către Biserica Catolică, alături de Biserica Ortodoxă Română și Biserica Unită cu Roma (Greco-Catolică), dar și reacția Bisericii Catolice din Australia, am considerat că Sfântul Părinte este alături de organisme internaționale, de toate persoanele care acționează pentru eliberarea lui Ilie Ilașcu.

Versoix

Tot din Australia am înaintat Regelui Mihai aceeași documentație și solicitare. Motivația acestui demers am găsit-o în chiar cuvintele Majestații Sale: „Vrei să menții Transilvania în cuprinsul țării, luptă pentru Basarabia, pentru Bucovina și Herța“.

România

La întoarcerea în țară am constatat, cu durere, că timp de un an mass-media a fost absentă de la actualizarea și susținerea bătăliei pentru eliberarea lui Ilie Ilașcu și a grupului său, ceea ce a favorizat pasivitatea diplomației române, care are la îndemână, fie să amintim, cele peste o sută de ambasade. În cercurile politice din străinătate Ilie Ilașcu nu e uitat. După câte se poate constata, în acest caz, România beneficiază de tot sprijinul. Imaginea noastră, în exterior, este destul de ștearsă, din cauza absenței unei strategii pentru reinternționalizarea acestui caz. Apelul Parlamentului pentru eliberarea lui Ilie Ilașcu, lansat în urmă cu câțiva ani, a produs un puternic impact, dar n-a fost fructificat pe căi diplomatice. Lipsa parlamentarilor de azi, a partidelor din coaliție, de la acest semn de respect față de poporul român, nu va rămâne fără urmări.

Mulțumesc **României Libere**, care, prin suplimentul **Aldine** ne-a oferit o pagină, pe 27 martie și un loc bun, cât o iconiță, pe 1 mai, pentru a readuce în actualitate chipul înlăcrimat al lui Ilie Ilașcu.

În Apelul din 27 martie, adresat Președinților României, R. Moldova, Statelor Unite ale Americii și Rusiei, precum și Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa și Parlamentelor lumii, dovedim, cu probe, că „vinovăția“ lui Ilie Ilașcu consta, de fapt, în acțiunea de generoasă salvare a copiilor aflați în zona de război.

Gheorghe Gavrilă Copil
(ANCD, Speranța Creștin Democrată,

**Documente, articole și cărți publicate din 22/23 decembrie 1989
până azi. Autor Gheorghe Gavrilă Copil**

1) Doamne, copiii noștri nu știu cine ești, în *Renașterea-Jurnalul Comitetului Național de organizare a Partidului Creștin Național-Țărănesc*, nr. 1, din 22/23 decembrie 1989.

2) Mesaj adresat Congresului Deputaților Poporului al URSS, pe data de 23 decembrie, receptat de Moscova pe 24 decembrie, apărut în *Literatura și arta*, din 1 ianuarie 1990, *Deșteptarea* nr. 6, 1990, *Dreptatea* nr. 5, din 9 februarie 1990.

3) Către Frontul Salvării Naționale - scrisoare deschisă din 26 decembrie apărută în *Deșteptarea* nr. 6, 1990.

4) Domnului Mihail Gorbaciov, Congresului Deputaților Poporului al URSS - scrisoare deschisă din 30 decembrie - *Deșteptarea* nr. 6, 1990, *Dreptatea*, 13 februarie 1990.

5) Părintele Pahomie, fragment de roman, *Renașterea* nr. 2, din 12 ianuarie 1990.

6) Domnului Petru Lucinschi, prim-secretar al CC al PC din RSS Moldovenească - scrisoare deschisă din 14 ianuarie, apărută în *Dreptatea* nr. 8, din 13 februarie 1990.

7) Prutul lacrimilor noastre... *Dreptatea* nr. 10, din 15 februarie 1990.

8) Îngrijorare în legătură cu situația din Bucovina de nord, RSS Moldovenească și Basarabia de sud - difuzat în 10 februarie, apărut în *Dreptatea* nr. 15, din 22 februarie 1990.

9) Coșmar sau realitate - despre deportarea unui întreg sat din Basarabia, *Dreptatea* nr. 18, din 24 februarie 1990.

10) Fulger al suferinței - tot despre deportați în Siberia, *Dreptatea* nr. 20, din 27 februarie 1990.

11) Eu îmi apăr sărăcia și nevoile și neamul - pagină consacrată poezilor de azi din Basarabia, realizată împreună cu Ion Pogorilovschi, *Dreptatea* nr. 36, din 17 martie 1990.

12) Aniversarea Unirii Basarabiei cu România, *Dreptatea* nr. 29, din 9 martie 1990.

13) Se caută un vinovat pentru anexarea ultimativă a Basarabiei de către ruși? - *Dreptatea* nr. 44, 45, din 15 martie 1990. E un răspuns la

articolul apărut la Moscova, în Izvestia din 24 februarie 1990 (Vezi despre și în Libertatea nr. 61, din 5 martie 1990).

14) Apelul Prutul lacrimilor noastre să-l acoperim cu flori - Deșteptarea, [Chișinău] aprilie, nr. 3, 1990, apel preluat din Dreptatea din 31 martie 1990.

15) Domnului Petru Lucinschi, Prim-secretar al CC al PC din RSS Moldovenească - scrisoare deschisă din 14 aprilie 1990, apărută în Flacăra din 25 aprilie 1990.

16) Domnului Vladimir Ivașco, Prim-secretar al CC al PC din Ucraina - scrisoare deschisă din 14 aprilie, Dreptatea nr. 17, din 25 aprilie 1990.

17) Domnului Ion Iliescu, Președintele Consiliului Provizoriu de Uniune Națională - scrisoare deschisă din 14 aprilie, Dreptatea nr. 17, din 25 aprilie 1990.

Telegrama expediată în seara zilei de 6 mai, de pe linia Prutului, de la Ungheni, apărute în Dreptatea, 22 mai 1990 (nr. 18-22):

18) Domnului Mircea Snegur, Președintele Sovietului Suprem al Republicii Moldova.

19) Domnului Mihail Gorbaciov, Președintele URSS.

20) Domnului Petru Luconschi, Prim-secretar al CC al PC din RSS Moldovenească.

21) Domnului Vladimir Ivascenko, Prim-secretar al CC al PC din RSS Ucrainiană.

22) Domnului Ion Hadârcă, Președintele Sfatului Frontului Popular din Moldova.

23) Apel pentru școlarizarea elevilor din Basarabia - Către toate liceele cu internat din România, în Viitorul din 12 iunie, Gazeta de Botoșani, din 14 iunie, România liberă din 20 iunie și în alte publicații.

24) Efigia lui Eminescu, stema tricolorului României, Dreptatea nr. 107, din 14 iunie 1990.

25) Azi, ora 11, Alba-Iulia-București-Chișinău, în Dreptatea din 24 iunie 1990.

26) Elevi din Republica Moldova, doriți să vă petreceți vacanța de vară în România? Țara nr. 1, 1990.

27) Salutul Societății Culturale București -Chișinău la Congresul al II-lea al Frontului Popular din Moldova - Țara nr. 1, 1990.

28) Stenograma convorbirilor purtate de Președintele Societății Culturale București - Chișinău, d-l Gheorghe Gavrila Copil, la Ministerul Învățământului din Republica Federativă Rusă, la Comitetul pentru Știință și Învățământ al Sovietului Suprem al RSS Ruse, la Cabinetul Prim-

Vicepreședintelui Sovietului Suprem al RSFS Ruse (Moscova 7-9 august 1990) – Țara(Chișinău), nr. 39, 1990 . Alianța Civică nr. 57, 59, 1991.

29) Apelul Societății Culturale București - Chișinău. Români și moldoveni din Siberia. A fost mediatizată la TV, radio și a apărut în ziarele din Siberia: Tiimenskaia Pravda, 8 septembrie 1990, Surgutskaia Tribuna, 12 septembrie 1990, Vostocino-Sibirskiaia Pravda, 21 august 1990 și Krasnoe Znamea, 24 august 1990.

30) Repatrierea românilor din Siberia și alte zone ale URSS în Viitorul, 5 octombrie 1990, Dreptatea 10 octombrie 1990.

31) Puncte de vedere în legătură cu Tratatul Ribbentrop-Molotov, în Viitorul, 5 octombrie 1990.

32) Declarația Societății Culturale București-Chișinău, România liberă 28/29 octombrie 1990.

33) În apărarea integrității teritoriale a R. Moldova, România liberă, 25 octombrie 1990. - pentru integritatea teritorială a Republicii Moldova.

34) Frați români! Detașamente pentru protejarea integrității teritoriale a Republicii Moldova, Flacăra, nr. 46, din 14 noiembrie 1990.

35) Scrisoare deschisă popoarelor american, german, rus, în Universul, noiembrie 1990; Flacăra nr. 47, din 21 noiembrie 1990.

Societatea Culturală București-Chișinău, în anii 1990-1993, sub deviza, devenită o adevărată rugăciune „București-Chișinău, ne ajută Dumnezeu!“, a organizat treizeci și șapte de mitinguri în sprijinul fraților de peste Prut. De asemenea a organizat și participat la mese rotunde, simpozioane, întâlniri publice și la întâlniri de alt tip, etc.

36) Încă vii în imperiul de gheață. Însemnări de la fața locului, din Siberia, despre viața deportaților, în Flacăra Basarabiei nr. 1, 2, ianuarie, februarie 1991.

37) Piața Universității din Siberia, Flacăra nr. 6, din 13 februarie 1991.

38) Uniunea pentru Reîntregirea Teritorială a României. Flacăra Basarabiei nr. 2, februarie 1991.

39) Declarația partidelor politice din România, a organizațiilor, asociațiilor și sindicatelor semnatare ale acestei declarații în legătură cu intenția URSS de a organiza un referendum în Republica Moldova la 17 martie 1991, în Dreptatea, 13 martie 1991.

40) Românii de peste Prut trebuie să participe la alegerile generale din România, în Flacăra Basarabiei nr 8-9, 1991.

41) O inițiativă urgentă: Casa Basarabiei, în Flacăra Basarabiei nr 8-9, 1991.

42) Memorandum adresat Statelor Unite ale Americii, Marii Britanii și

Franței, prin ambasadele lor de la București, în România liberă nr. 472 și 473, din 27 și 28 august 1991.

43) Se apropie timpul repatrierii românilor din Siberia, Alianța Civică nr. 75, din 12 octombrie 1991.

44) Basarabeni nu-și pot aduce copiii la școală în Patria-Mumă, Alianța Civică nr. 78, din 17 octombrie 1991 și Totuși Iubirea nr. 58, din 10-17 octombrie 1991.

45) Mesaj adresat domnilor Mihail Gorbaciov și Boris Elțin, în Țara nr. 45 (63), noiembrie 1991.

46) Europa nu este azil pentru Imperiul Roșu, în Cotidianul, 26 februarie 1992.

47) Diversiune împotriva Consiliului Național al Unirii și a Frontului Popular Creștin Democrat, în Expres, 21-27 aprilie 1992.

48) Moscova a renunțat la gândul de a fi stăpâna lumii?, Sfatul Țării, nr. 59, din 10 aprilie 1992.

49) Parlamentarii din Chișinău, majoritari la București, Glasul Națiunii nr.15, din aprilie 1992.

50) Către Președintele Rusiei, domnul Boris Elțin, către Parlamentul Rusiei, România liberă nr. 4, aprilie 1992.

51) Glasul conștiinței, Cotidianul nr. 74, din 16 aprilie 1992.

52) Apel din Tiraspol, Cotidianul din 27 mai 1992.

53) Apel către românii ținuți în captivitate în orașul Tiraspol - semnat și de Mihai Avădanei și Mihai Stanca, președinții filialelor Iași și Bihor, ale Societății Culturale București-Chișinău.

54) Atenție la Moscova, politicieni români!, Țara nr. 25 (95), din 16 iunie 1992.

Din cei 40.000 de refugiați din războiul de pe Nistru, război prin care s-a atentat la integritatea teritorială a Republicii Moldova, numărul cel mai mare îl reprezentau copiii. Societatea Culturală București-Chișinău s-a adresat Ministrului Apărării Naționale, general-locotenent Nicolae Spiroiu, cerând deschiderea, pe timpul vacanței de vară a liceelor militare, pentru copiii refugiați. S-a răspuns afirmativ, prin general-maior Constantin Anghel, încât, datorită conlucrării dintre Ministrului Apărării Naționale, a Sindicatelor Alfa și Frăția și a Societății Culturale București-Chișinău, liceele militare din România au primit la sânul protector al armatei române, un număr însemnat de copii. A se vedea în Cotidianul din 15 iulie, Copiii din Basarabia au nevoie de ajutorul românilor din țară, semnat de Irina Negrea.

55) Soții Aldea Teodorovici s-au mutat în sufletele noastre, Cotidianul,

2 noiembrie 1992.

56) Basarabeni cerșind, Ialomița nr. 442, din 21 august 1992.

57) Încercarea de destabilizare în partea de răsărit a Europei. Apel către Parlamentul, Guvernul și Președenția României, către întreaga suflare românească, Cotidianul nr. 102, din 4 mai 1993.

58) O nouă Bosnie-Herțegovina în nordul Bucovinei?, România liberă, 6 octombrie 1993.

59) Independența Ucrainei este grav amenințată, Ziua, 30 noiembrie 1995.

60) Deceneu, Editura Nestor, București, 1995.

61) Decebal, Editura Majadahonda, București, 1996.

62) Venirea trupelor Moscovei este cu totul inoportună, Ziua, 16 decembrie 1996.

63) Ilie Ilașcu poate fi eliberat!. Domnilor președinți Emil Constantinescu, Petru Lucinschi, Bill Clinton și Boris Elțin; Către Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa; Către Parlamentul României, în Pro Basarabia și Bucovina, nr. 18, 1997.

64) Ilașcu trebuie eliberat. Apel către președintele Emil Constantinescu, Petru Lucinschi, Bill Clinton, Boris Elțin, către OSCE către toate Parlamentele lumii, în România liberă - Aldine din 27 martie 1999.

65) Ilie Ilașcu în actualitate - în vol. ANCD, Speranța Creștin Democrată, Editura Crater, p. 83.

66) Sfinte Părinte Iona Paul II. Apel pentru eliberarea lui Ilie Ilașcu, România liberă, 1 mai 1999.

67) Românii nu l-au uitat pe Ilie Ilașcu - România liberă, 8 iunie 1999.

68) Un articol dezonorant apărut în cotidianul „Evenimentul Zilei“ - Articol în apărarea fiicei lui Ilie Ilașcu, în România liberă - Aldine - 12 iunie 1999.

69) La apus de soare - roman - Editura Dacia Eternă, 1999.

70) Societatea Culturală București-Chișinău, Editura Dacia Eternă, 1999.

La Dacia Eternă urmează să apară:

71) Valea Hășdății (un roman al Unirii din 1 Decembrie 1918).

72) Cum e Doamne pe cruce? (un roman al deportaților români din Siberia).

73) Decebal sau Dacia Eternă.

Editura Dacia Eternă (tel. 021/745 67 82)

Au apărut:

Gheorghe Gavrilă Copil

La apus de soare

Societatea Culturală București-Chișinău

Urmează să apară:

Gheorghe Gavrilă Copil

Coșmarul (volum confiscat în 1971, încă neridicat de la Consiliul Securității Statului)

Valea Hăsadții (un roman al Unirii din 1 Decembrie 1918)

Cum e Doamne pe cruce? (Un roman al deportaților români din Siberia)

Decebal sau Dacia Eternă

Autor necunoscut:

Simfonia Mariei

Autor necunoscut:

Thales Arghiranu

Contul editurii:

Gheorghe Gavrilă Copil - 29.800 CEC - sector 6, București.

Coperta a IV-a

Generalul Ștefan Gușe s-a opus intervenției militare sovietice în România. Moscova nu a reacționat public în nici un fel. S-a mai opus cineva, căruia Mihail Gorbaciov i-a răspuns că URSS nu va trimite trupe în România!

Podul de flori, cale sigură spre Reîntregirea României, a fost anexat și deturnat. De cine? Citiți și veți afla.

Ambasadorul URSS și Corneliu Coposu.

Cei ce doresc să facă politică, să se lase de astfel de activitate, dacă nu au ca țintă, la modul inteligent și curajos, Reîntregirea României. Cei prin care s-a acționat, împotriva Reîntregirii României, mai bine nu s-ar fi născut, iar dacă trăiesc, să mai trăiască doar pentru a îndrepta ceea ce este de netrecut cu vederea, nici în lumea de aici, nici în cea de dincolo, a strămoșilor. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Autorul

Notă. Cartea a apărut în 1999. Nota e din 2005: Pentru a nu se ajunge la situații neplăcute precizăm că editura și-a încetat activitatea, iar contul editurii a redevenit contul personal al autorului . Și-a publicat până acum: Deceneu(piesă de teatru), Decebal sau Dacia Eternă(roman-eseu), La apus de soare (roman-rezistența românească de după 1950), Societatea Culturală București-Chișinău, Valea Hășdății (un roman al Unirii de la 1 Decembrie 1918). Nepublicate: Cum e Doamne pe Cruce (roman al deportaților români din Siberia), Coșmarul(roman), Tincuța(roman), O troița de la margine de sat (un roman cu acțiunea în actualitate), Oglinda Cerului (mănăstirea din noi, drum spre construirea celei văzute). Cărțile nu au fost vândute, ci dăruite, majoritatea în Basarabia și nordul Bucovinei.

A mai publicat, în România liberă-Aldine: Joc periculos, consecințe grave(12 dec.2003), Panică și faliment politic la Chișinău(20 febr.2004), Moscova amenință din nou R. Moldova(13 aug.2004).